

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Страсбург, 9 юни 2021 г.
(OR. en)

2018/0243 (COD)
LEX 2092

PE-CONS 41/21

CADREFIN 263	ECOFIN 541
FIN 400	ASIM 34
ACP 47	MIGR 100
COEST 117	ATO 39
MAMA 88	PE 56
DEVGEN 105	CODEC 788
COLAC 38	POLGEN 83
COAFR 139	CORLX 286
COASI 75	COHOM 90

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА СЪСЕДСТВО, СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА
РАЗВИТИЕ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО – ГЛОБАЛНА ЕВРОПА,
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ОТМЯНА НА РЕШЕНИЕ № 466/2014/ЕС
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА И ЗА ОТМЯНА НА
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/1601 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
И НА РЕГЛАМЕНТ (ЕО, ЕВРАТОМ) № 480/2009 НА СЪВЕТА**

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 9 юни 2021 година

**за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие
и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение
и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета
и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета
и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета**

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 209 и 212 и член 322, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

¹ ОВ С 110, 22.3.2019 г., стр. 163.

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹,

като взеха предвид становището на Сметната палата²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 295.

² ОВ С 45, 4.2.2019 г., стр. 1.

³ Позиция на Европейския парламент от 27 март 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 26 май 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от ... (все още непубликувана в Официален вестник).

като имат предвид, че:

- (1) Общата цел на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество Глобална Европа (наричан по-нататък „Инструментът“), който представлява програма за целите на многогодишната финансова рамка, следва да бъде утвърждаването и насърчаването на ценностите, принципите и основните интереси на Съюза в световен мащаб, за да се преследват целите и прилагат принципите на външната дейност на Съюза, определени в член 3, параграф 5 и членове 8 и 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).
- (2) В съответствие с член 21 от ДЕС Съюзът трябва да гарантира съгласуваността между различните области на външната си дейност, както и между тези области и другите си политики, и да допринася за осигуряването на висока степен на сътрудничество във всички области на международните отношения. Широкият кръг от действия, подкрепяни по Инструмента, следва да допринесе за постигането на целите, определени в член 21, параграфи 1 и 2 от ДЕС.
- (3) Действията на Съюза следва да насърчават зачитането и да се основават на международното право в областта на правата на човека, включително Всеобщата декларация за правата на човека, и на международното хуманитарно право и следва да се ръководят от универсалността и неделимостта на правата на човека.
- (4) В съответствие с член 8, параграф 1 от ДЕС Съюзът трябва да развива привилегирвани отношения със съседните страни с оглед на установяването на пространство на просперитет и добросъседство, основано на ценностите на Съюза и характеризиращо се с близки и мирни отношения, изградени на основата на сътрудничеството. Инструментът следва да допринесе за постигането на тази цел.

- (5) Основната задача на политиката на Съюза за сътрудничеството за развитие, определена в член 208 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), е намаляването и в дългосрочен план изкореняването на бедността. Политиката на Съюза за сътрудничество за развитие допринася също така за постигането на целите на външната дейност на Съюза, и по-специално за насърчаване на устойчивото развитие в икономическо и социално отношение и в областта на опазването на околната среда на развиващите се страни, с основна цел изкореняване на бедността, както е посочено в член 21, параграф 2, буква г) от ДЕС.
- (6) Съюзът трябва да осигурява съгласуваност на политиката за сътрудничество за развитие, както се изисква съгласно член 208 от ДФЕС. Съюзът следва да взема предвид целите на сътрудничеството за развитие в политиките, които е вероятно да засегнат развиващите се държави, което ще бъде основен елемент на стратегията за постигане на целите за устойчиво развитие (ЦУР), определени в Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие (наричана по-нататък „Програмата до 2030 г.“), приета от Организацията на обединените нации (ООН) през септември 2015 г. Осигуряването на съгласуваност на политиката за устойчиво развитие, предвидено в Програмата до 2030 г., изисква да се отчита въздействието на всички политики върху устойчивото развитие на всички равнища — национално, в рамките на Съюза, в други държави и на световно равнище.
- (7) Инструментът следва да допринесе за опазването на мира, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност, както е посочено в член 21, параграф 2, буква в) от ДЕС.
- (8) Инструментът следва да бъде създаден за период от седем години, за да се приравни неговия срок на действие към този на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета¹ (наричана по-нататък „МФР за периода 2021-2027 г.“).

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

- (9) Инструментът следва да предвижда действия в подкрепа на тези цели на Съюза и на политиките за външна дейност на Съюза и да надгражда върху действията, подкрепяни преди това съгласно регламенти (ЕС) № 230/2014¹, (ЕС) № 232/2014², (ЕС) № 233/2014³, (ЕС) № 234/2014⁴, (ЕС) № 235/2014⁵, (ЕС) № 236/2014⁶ и (ЕС) 2017/1601⁷ на Европейския парламент и на Съвета, Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁸,

¹ Регламент (ЕС) № 230/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент, допринасящ за стабилността и мира (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 1).

² Регламент (ЕС) № 232/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 27).

³ Регламент (ЕС) № 233/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014—2020 г. (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 44).

⁴ Регламент (ЕС) № 234/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за партньорство за сътрудничество с трети държави (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 77).

⁵ Регламент (ЕС) № 235/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за демокрация и права на човека по света (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 85).

⁶ Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за определяне на общи правила и процедури за изпълнението на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 95).

⁷ Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета от 26 септември 2017 г. за създаване на Европейски фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), гаранция от ЕФУР и Гаранционен фонд на ЕФУР (ОВ L 249, 27.9.2017 г., стр. 1).

⁸ Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за предоставяне на гаранция от ЕС на Европейската инвестиционна банка за загуби по операции по финансиране на инвестиционни проекти извън Съюза (ОВ L 135, 8.5.2014 г., стр. 1).

регламенти (ЕО, Евратом) № 480/2009¹, (Евратом) № 237/2014² и (ЕС) 2015/322 на Съвета³ и Вътрешното споразумение за 11-ия Европейски фонд за развитие (ЕФР)⁴.

¹ Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10).

² Регламент (Евратом) № 237/2014 на Съвета от 13 декември 2013 г. за създаване на Инструмент за сътрудничество в областта на ядрената безопасност (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 109).

³ Регламент (ЕС) 2015/322 на Съвета от 2 март 2015 г. относно изпълнението на 11-ия европейски фонд за развитие (ОВ L 58, 3.3.2015 г., стр. 1).

⁴ Вътрешно споразумение между представителите на правителствата на държавите — членки на Европейския съюз, заседаващи в рамките на Съвета, относно финансирането на помощта от Европейския съюз съгласно многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. в съответствие със Споразумението за партньорство АКТЬ—ЕС и за разпределението на финансовата помощ за отвъдморските страни и територии, за които се прилага част четвърта от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 210, 6.8.2013 г., стр. 1).

- (10) Глобалният контекст за действие се характеризира със стремежа за постигане на основан на правила и ценности световен ред, с многостранното сътрудничество като негов ключов принцип и ООН в неговата основа. Програмата до 2030 г., заедно с Парижкото споразумение, прието по линия на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата¹ (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), и Програмата за действие от Адис Абеба от Третата международна конференция за финансиране на развитието (наричана по-нататък „Програмата за действие от Адис Абеба“), представлява отговорът на международната общност на глобалните предизвикателства и тенденции във връзка с устойчивото развитие. С ЦУР, залегнали в нейната основа, Програмата до 2030 г. представлява преобразуваща рамка за изкореняване на бедността и постигане на устойчиво развитие в световен мащаб. Тя е универсална по обхват, като предоставя всеобхватна споделена рамка за действие, приложима за Съюза, неговите държави членки и неговите партньори. Тя установява баланс между икономическите, социалните и екологичните измерения на устойчивото развитие, като отчита съществените взаимовръзки между своите цели и задачи. Целта на Програмата до 2030 г. е никой да не бъде изоставен и помощта да стигне първо до най-нуждаещите се. Изпълнението на Програмата до 2030 г. ще бъде тясно координирано с други съответни международни ангажименти на Съюза. Действията, подкрепяни по Инструмента, следва да се ръководят от принципите и целите, определени в Програмата до 2030 г., Парижкото споразумение и Програмата за действие от Адис Абеба, и следва да допринасят за постигането на ЦУР. Следва да бъде обърнато специално внимание на взаимовръзките между ЦУР и на интегрираните действия, които могат да създадат съпътстващи ползи и да изпълнят многостранните цели по последователен начин, без да се вреди на изпълнението на други цели.

¹ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (11) Изпълнението на Инструмента следва да се ръководи от петте приоритета, установени в Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз (юни 2016 г.) (наричана по-нататък „Глобалната стратегия“), одобрена от Съвета в заключенията му от 17 октомври 2016 г., която представлява визията и рамката на Съюза за единен и отговорен ангажимент за външна дейност в партньорство с други участници, за да се постигне напредък в утвърждаването на неговите ценности и интереси. Съюзът следва да подобрява партньорствата и да насърчава диалога относно политиката и колективните отговори на предизвикателства от световно значение. Действията му следва да подкрепят неговите основни интереси, принципи и ценности във всичките им аспекти. Във връзка с това Съюзът следва да прилага интегриран подход и да спазва и насърчава принципите на зачитане на високите социални, трудови и екологични стандарти, включително по отношение на изменението на климата, и на правовата държава и международното право, включително по отношение на хуманитарното право и международното право в областта на правата на човека.
- (12) Изпълнението на Инструмента следва също така да се ръководи и от Европейския консенсус за развитие от 8 юни 2017 г. (наричан по-нататък „Консенсусът“), който предоставя рамка за общ подход към сътрудничеството за развитие от страна на Съюза и неговите държави членки за изпълнение на Програмата до 2030 г. и на Програмата за действие от Адис Абеба. Изкореняването на бедността, борбата с дискриминацията и неравенството, стремежът никой да не бъде изоставен, опазването на околната среда и борбата с изменението на климата, както и укрепването на устойчивостта са залегнали в сърцевината на политиката за сътрудничество за развитие и следва да бъдат опорната точка за изпълнението на Инструмента.

- (13) Инструментът следва да вземе предвид съответните политически документи, включително бъдещите им редакции, като например: Конвенцията на ООН за статута на бежанците, Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, Конвенцията на ООН за правата на детето, Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието (МКНР), Пекинската платформа за действие, Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, концепцията на ЕС за подкрепа на разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията, цялостния подход за прилагане от страна на ЕС на Резолуции 1325 (2000) и 1820 (2009) на Съвета за сигурност на ООН за жените, мира и сигурността, концепцията за повишаване на способностите на ЕС за медиация и диалог, Заключенията на Съвета от 20 юни 2011 г. относно предотвратяването на конфликти, Стратегическата рамка на ЕС относно правата на човека и демокрацията и основаните на нея планове за действие, Заключенията на Съвета от 14 ноември 2016 г. относно стратегическа рамка на равнище ЕС за подкрепа на реформата в сектора на сигурността, с които Съветът одобрява съвместното съобщение „Елементи за стратегическа рамка на ЕС за подкрепа на реформата в сектора на сигурността“, Стратегията на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения и боеприпасите за тях, Насоките на ЕС относно правата на човека, други приложими конвенции на ООН и Конвенцията за ядрена безопасност на Международната агенция за атомна енергия.
- (14) Инструментът следва да има за цел да повиши последователността на външната дейност на Съюза и да гарантира нейната ефективност, с което да се подобри изпълнението на различните политики за външна дейност.

- (15) В съответствие с Глобалната стратегия, Консенсуса и Рамковата програма от Сендай, приета на 18 март 2015 г. за намаляване на риска от бедствия за периода 2015—2030 г., следва да се признае, че е необходимо да се премине от реагиране и ограничаване на кризите към по-структуриран и по-дългосрочен подход, който да действа по-ефективно по отношение на ситуации на нестабилност, природни и причинени от човека бедствия и продължителни кризи. Изискват се по-силно насочване на вниманието и колективни подходи към ограничаването и предотвратяването на рисковете, смекчаването на техните последици и подготвеността за рискове; необходими са и по-нататъшни усилия за засилване на бързината на реакцията и трайността на възстановяването. Поради това Инструментът следва да допринесе за укрепването на устойчивостта и за обвързването на хуманитарната помощ и мерките в полза на развитието най-вече чрез действия за бързо реагиране и подходящи географски и тематични програми, като същевременно се гарантира спазването на хуманитарните принципи.
- (16) В съответствие с международните ангажименти на Съюза, свързани със Споразумението за партньорство от Пусан за ефективно сътрудничество за развитие, потвърдени отново на форума на високо равнище в Найроби през 2016 г. и припомнени в Консенсуса, Съюзът следва да прилага, в контекста на официалната си помощ за развитие (ОПР) и за всички начини и форми на предоставяне на помощ, принципите за ефективност на развитието, а именно поемане на отговорност за приоритетите за развитие от развиващите се държави, акцент върху резултатите, приобщаващи партньорства за развитие, прозрачност и взаимна отчетност, както и съгласуване и хармонизация. В това отношение е важно националните стратегии за развитие да включват широки консултативни процеси в съответствие с принципите на Парижката декларация относно ефективността на помощта, по-специално когато те служат за основа на програмирането.

- (17) Съгласно ЦУР Инструментът следва да допринесе за засилване на мониторинга и докладването с акцент върху резултатите, обхващащи крайните продукти, крайните резултати и въздействията в държавите партньори, които се ползват от външната финансова помощ на Съюза.
- (18) Комисията следва да гарантира наличието на ясни механизми за мониторинг и оценка, за да се осигури ефективна отчетност и прозрачност при изпълнението на бюджета на Съюза, както и за да се гарантира ефективна оценка на напредъка към постигането на целите на Инструмента. Когато е възможно и целесъобразно, резултатите от външната дейност на Съюза следва да се наблюдават и оценяват въз основа на предварително определени, прозрачни, специфични за отделните държави и измерими показатели, адаптирани към специфичните особености и целите на Инструмента и за предпочитане изготвени въз основа на рамката за резултатите на държавата партньор.

- (19) Комисията следва да осъществява редовен мониторинг на финансираните по Инструмента действия и да извършва редовен преглед на постигнатия напредък по отношение на очакваните резултати, включително на крайните продукти и крайните резултати. Когато е възможно, следва да се използват съществуващите рамки за резултати. Използваните за измерване на напредъка показатели следва да са съобразени с ЦУР и да бъдат ясни, уместни и да се опират на надеждни методики. Данните за показателите следва да бъдат леснодостъпни и да са с добро качество. Стойностите на показателите на 1 януари 2021 г. следва да се използват като основа за оценката на степента, в която са постигнати целите на Инструмента, и ще бъдат включени в годишните доклади, както и в междинната и окончателната оценка на Инструмента. Комисията следва също така да използва по целесъобразност независими външни оценки. Във връзка с това Комисията следва да гарантира, когато е уместно, подходящото участие на Европейския парламент, Съвета, както и на други заинтересовани страни, включително организации на гражданското общество.
- (20) Комисията следва да изпраща докладите си за оценка на Европейския парламент, Съвета и държавите членки. Оценките могат да бъдат обсъждани по искане на държавите членки съгласно настоящия регламент.

- (21) Инструментът следва да допринесе за постигането на общата цел на Съюза за осигуряване на 0,7% от brutния национален доход (БНД) като ОПР в рамките на срока на Програмата до 2030 г., като подкрепя реалистични и подлежащи на проверка действия за изпълнение на този ангажимент, чийто напредък следва да продължи да бъде наблюдаван и докладван. Във връзка с това най-малко 93% от финансирането по линия на Инструмента следва да допринесе за действия, планирани по такъв начин, че да отговарят на критериите за ОПР, установени от Комитета за подпомагане на развитието към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).
- (22) За да се гарантира, че средствата се предоставят там, където има най-голяма нужда, и по-специално на най-слабо развитите държави и на държавите в ситуация на нестабилност и конфликт, Инструментът следва да допринесе за постигането на общата целева стойност на Съюза за достигане на ниво между 0,15% и 0,20% от БНД на Съюза като ОПР за най-слабо развитите държави в краткосрочен план и за достигане на 0,20% от БНД като ОПР в рамките на срока на Програмата до 2030 г., като подкрепя реалистични и подлежащи на проверка действия за изпълнение на този ангажимент, чийто напредък следва да продължи да бъде наблюдаван и докладван. Както е договорено в Консенсуса, действията по Инструмента се очаква да допринесат с поне 20% от ОПР, финансирана по Инструмента, за социалното приобщаване и човешкото развитие, включително за основни социални услуги като здравеопазване, образование, хранене, водоснабдяване, канализация и хигиена и социална закрила, особено за най-маргинализираните.
- (23) Инструментът следва да подкрепя децата и младите хора като основни носители на промяната, допринасящи за осъществяването на Програмата до 2030 г., като се обръща специално внимание на техните потребности и тяхното овластяване.

- (24) Инструментът следва да отрази необходимостта да се акцентира върху стратегически приоритети, както в географски аспект — съседните на Европа държави и Африка, а също и държави в ситуации на нестабилност и най-нуждаещите се държави, така и в тематичен аспект — сигурност, миграция, изменение на климата и околна среда, както и права на човека и демокрация.
- (25) Инструментът следва да допринася за създаване на държавна и обществена устойчивост в областта на глобалното обществено здраве чрез разрешаване на глобалните заплахи за общественото здраве, укрепване на системите за здравеопазването, постигане на всеобщо здравно осигуряване, профилактика на заразните болести и борба с тях и спомагане за гарантиране на финансово достъпни лекарства и ваксини за всички.
- (26) Финансовите пакети, предвидени за географските програми за съседните държави и за Субсахарска Африка, следва да бъдат единствено увеличавани, с оглед на особения приоритет, който Съюзът отдава на тези региони.
- (27) Инструментът следва да подкрепя изпълнението на европейската политика за съседство, преразгледана през 2015 г. и одобрена от Съвета в заключенията му от 14 декември 2015 г., като същевременно се поддържа подходящ географски баланс, и прилагането на рамки за регионално сътрудничество, като например трансграничното сътрудничество, транснационалното и морското сътрудничество, както и външните аспекти на съответните макрорегионални стратегии и политики и стратегиите и политиките за морските басейни в източното и южното съседство, включително Северното измерение и Черноморското регионално сътрудничество, както и интегрираната политика на Съюза за Арктика. Тези инициативи предлагат допълнителни политически рамки за задълбочаване на отношенията както с държавите партньори, така и между тях, въз основа на принципите на взаимна отчетност, споделяне на ангажираността и отговорност.

(28) Европейската политика за съседство е насочена към задълбочаването на демокрацията, утвърждаването на правата на човека и зачитането на принципите на правовата държава, стабилизирането на съседните държави и укрепването на тяхната устойчивост, по-специално чрез насърчаване на политически, икономически и социални реформи, като основни политически приоритети на Съюза. За да постигне своята цел, европейската политика за съседство, която беше преразгледана през 2015 г., е съсредоточена върху следните приоритетни области: доброто управление, демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека, с особен акцент върху по-активното ангажиране на гражданското общество; социално-икономическото развитие, включително борбата с младежката безработица, както и образованието и екологичната устойчивост и по-добрата свързаност, сигурността; и миграцията и мобилността, включително справянето с първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване на населението.

Диференцирането и по-голямата взаимна ангажираност, включително чрез прилагането на основан на стимули подход в отговор на резултатите в ключови области, са основните елементи на европейската политика за съседство, която отчита различните степени на ангажираност и отразява интересите на всяка държава по отношение на естеството и акцента на партньорството ѝ със Съюза. Инструментът следва да подкрепя изпълнението на споразуменията за асоцииране, партньорство и сътрудничество, съвместно договорените програми за асоцииране и приоритети за партньорство и други имащи отношение настоящи и бъдещи съвместно договорени документи с държавите в района на съседството. Видимостта на помощта от Съюза в района на съседството следва да се засили.

- (29) Инструментът следва да подкрепя изпълнението на Споразумението за партньорство между членовете на Групата страни от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна¹ (наричано по-нататък „Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС“), подписано в Котону на 23 юни 2000 г. и влязло в сила на 1 април 2003 г., както и последващи споразумения с Групата на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) и да позволи на Съюза и неговите партньори от АКТБ да продължат да изграждат силни коалиции по ключови глобални предизвикателства. По-специално, Инструментът следва да подкрепя продължаването на установеното сътрудничество между Съюза и Африканския съюз в съответствие със Съвместната стратегия Африка—ЕС и да се основава на Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС, включително чрез континентален подход към Африка и взаимноизгодно равнопоставено партньорство между Съюза и Африка.
- (30) Съюзът следва също така да се стреми да развива още повече отношенията и да изгражда партньорства с трети държави в Азия и Северна и Южна Америка. Географските програми следва да подкрепят Тихоокеанския басейн и Карибите с индикативна сума от съответно най-малко 500 000 000 EUR и най-малко 800 000 000 EUR.
- (31) Инструментът следва да допринася и за свързаните с търговията аспекти на външните отношения на Съюза, включително за надлежната проверка на веригите на доставки, за да се гарантира съгласуваност и взаимна подкрепа между търговската политика на Съюза и целите и действията в областта на развитието.

¹ ОВ L 317, 15.12.2000 г., стр. 3. Споразумението за партньорство АКТБ-ЕС беше изменено със споразумението, подписано в Люксембург на 25 юни 2005 г. (ОВ L 209, 11.8.2005 г., стр. 27), и със споразумението, подписано в Уагадугу на 22 юни 2010 г. (ОВ L 287, 4.11.2010 г., стр. 3).

(32) Съюзът следва да се стреми към най-ефективно използване на наличните ресурси с цел оптимизиране на въздействието на външната си дейност. Това следва да се постигне чрез последователност, съгласуваност и взаимно допълване между инструментите на Съюза за външно финансиране, и по-специално Инструмента за предприсъединителна помощ, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III) (наричан по-нататък „Регламентът за ИПП III”), Инструмента за хуманитарна помощ, създаден с Регламент (ЕО) № 1257/96 на Съвета¹, асоциирането на отвъдморските страни и територии към Съюза, установено с Решение на Съвета за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна (наричано по-нататък „Решение за отвъдморско асоцииране, включително Гренландия“), Европейския инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност, създаден с Регламент (Евратом) 2021/... на Съвета²⁺, общата външна политика и политика на сигурност, включително, когато е целесъобразно, общата политика за сигурност и отбрана, и Европейския механизъм за подкрепа на мира, установен с Решение (ОВППД) 2021/509 на Съвета³, който се финансира със средства извън бюджета на Съюза, както и посредством създаването на полезни взаимодействия с други политики и програми на Съюза.

¹ Регламент (ЕО) № 1257/96 на Съвета от 20 юни 1996 г. относно хуманитарната помощ (ОВ L 163, 2.7.1996 г., стр. 1).

² Регламент (Евратом) 2021/... на Съвета от ... за създаване на Европейски инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност, допълващ Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество - Глобална Европа, въз основа на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и за отмяна на Регламент (Евратом) № 237/2014 (ОВ L ..., ..., стр. ...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ ST 12568/20 [2018/0245(NLE)], и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

³ Решение (ОВППС) 2021/509 на Съвета от 22 март 2021 г. за създаване на Европейски механизъм за подкрепа на мира и за отмяна на Решение (ОВППС) 2015/528 (ОВ L 102, 24.3.2021 г., стр. 14).

Това включва последователност и взаимно допълване с макрофинансовата помощ, когато е уместно. За да се увеличи максимално въздействието на комбинираните интервенции за постигане на обща цел, Инструментът следва да даде възможност за комбиниране на финансовите средства с други програми на Съюза, доколкото финансирането не обхваща едни и същи разходи.

- (33) Надграждайки върху постигнатия от програмата „Еразъм+“ успех, Инструментът следва да даде възможност на Съюза допълнително да укрепи външното измерение на тази програма. Индикативната сума от 1 800 000 000 EUR от географските програми по линия на Инструмента следва да се използва за финансиране на действия в рамките на международното измерение на програмата „Еразъм+“, които се изпълняват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета¹⁺ и програмния документ, приет съгласно Инструмента. Програмирането съгласно Инструмента следва да укрепи в пълна степен потенциала на програмата „Еразъм+“.
- (34) Финансирането от Съюза по линия на Инструмента следва да се използва за финансиране на действия в рамките на международното измерение на програмата „Творческа Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета²⁺⁺ с цел да се допринесе за насърчаването на международните културни отношения и да се отдаде признание за ролята на културата при популяризирането на европейските ценности.

¹ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на „Еразъм+“: програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013 (ОВ ..., ..., стр. ...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 32/21 [2018/0191(COD)], и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

² Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021—2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1295/2013 (ОВ ..., ..., стр. ...).

⁺⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 31/21 [2018/0190(COD)], и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

- (35) Основният подход за действията, финансирани по линия на Инструмента, следва да се основава на географски програми, за да се увеличи максимално въздействието на помощта от Съюза и да се създаде по-тясна връзка на действията на Съюза с държавите партньори и техните народи. Този основен подход следва да бъде допълнен, когато това е подходящо, от тематични програми и действия за бързо реагиране като същевременно се гарантира съгласуваността и последователността на всички програми и действия.
- (36) Местните органи обхващат широка гама от поднационални равнища и подразделения на управлението, включително общини, области, окръзи, провинции, региони и съставени от тях сдружения. В съответствие с Консенсуса Съюзът следва да насърчава тесни консултации и асоцииране на местните органи, както и тяхното участие в приноса за устойчивото развитие и за изпълнението на ЦУР на местно равнище, по-специално по отношение на демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и основните свободи, социалната справедливост и като доставчици на основни социални услуги. Съюзът следва да признае множеството роли на местните органи като поддръжници на териториален подход към местното развитие, включително процесите на децентрализация, участието и отчетността. Съюзът следва допълнително да засили подкрепата си за изграждането на капацитет от страна на местните органи, за да се укрепи тяхната роля в процеса на устойчиво развитие и да се постигне напредък в политическия, социалния и икономическия диалог, както и да се насърчи децентрализираното сътрудничество. Подкрепата за местните органи по географските програми следва да възлиза индикативно на най-малко 500 000 000 EUR.

(37) Политиките на Съюза и на държавите членки за сътрудничество за развитие следва да се допълват и подсилват взаимно. Съюзът и неговите държави членки следва да бъдат обединени в многообразието и да работят по-добре заедно, като използват разнообразен опит и подходи, отчитайки съответните си сравнителни предимства. Ето защо Съюзът следва да насърчава приобщаването и сътрудничеството с държавите членки, като се стреми да постига максимална добавена стойност и като взема предвид опита и способностите, укрепвайки по този начин споделяните интереси и ценности и общите цели. В това отношение Съюзът и неговите държави членки следва да се стремят също така да насърчават взаимния обмен на най-добри практики, споделянето на знания и изграждането на капацитет. В случаите на форми на финансиране от Съюза, в които участват публични администрации на държавите членки, като например туининг, опростените изпълнителни и договорни разпоредби следва да се обсъждат с държавите членки и да се прилагат в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета¹ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“).

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (38) В съответствие с Консенсуса Съюзът и неговите държави членки следва да засилят съвместното програмиране, за да повишат колективното си въздействие, като обединят своите ресурси и капацитет. Съвместното програмиране следва да се насърчава и укрепва, като същевременно остане доброволно, гъвкаво, приобщаващо и съобразено с обстоятелствата на всяка държава, както и следва да позволява замяната на програмни документи на Съюза и на държавите членки със съвместни програмни документи на Съюза. Съвместното програмиране следва да се основава на участието, ангажирането и поемането на отговорност от страна на държавите партньори. Когато е подходящо, Съюзът и неговите държави членки следва да се стремят да предоставят подкрепа на държавите партньори чрез съвместно изпълнение. Съвместното изпълнение следва да бъде приобщаващо и отворено за всички партньори на Съюза, които изразяват съгласие с една обща визия и могат да допринесат за нея, включително агенциите на държавите членки и техните финансови институции за развитие, местните органи, частния сектор, гражданското общество и академичните среди.
- (39) Критериите, използвани в подхода на програмиране, за да се установяват нуждите на партньорите, следва да са съобразени с принципите на прозрачност, определени в настоящия регламент.
- (40) Тъй като зачитането на демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава е от съществено значение за доброто финансово управление и ефективното финансиране от Съюза, както е посочено във Финансовия регламент, помощта би могла да бъде спряна в случай на влошаване на състоянието на демокрацията, правата на човека или принципите на правовата държава в трети държави.

- (41) Съюзът се ангажира да улеснява постигането на целите на сътрудничеството в областта на ядрената безопасност, посочени в Регламент (Евратом) 2021/...⁺. Поради това резултатите на държавите партньори при изпълнението на задълженията и ангажиментите, свързани с ядрената безопасност, следва да бъдат взети под внимание и разглеждани в редовния политически диалог с тези държави. Когато държава партньор системно не спазва основните стандарти за ядрена безопасност и разпоредбите на съответните международни конвенции, Съюзът следва да предприеме подходящи стъпки.
- (42) Съгласно Инструмента Съюзът следва да разглежда въпросите, свързани с правата на човека и демократизацията, на всички равнища. При все че демокрацията и правата на човека, включително равенството между половете и овластяването на жените, следва да бъдат вземани предвид и интегрирани през целия процес на изпълнение на Инструмента, помощта от Съюза в рамките на тематичната програма за правата на човека и демокрацията и тематичната програма за организациите на гражданското общество, следва да има специфична допълваща и допълнителна роля поради глобалното си естество и независимостта на действията от съгласието на правителствата и публичните органи на съответните трети държави. Тази роля следва да създава условия за сътрудничество и партньорство с гражданското общество, особено по чувствителни въпроси, свързани с правата на човека и демокрацията. Проявявайки гъвкавост, Съюзът следва да обръща специално внимание на държави и спешни ситуации, в които правата на човека и основните свободи са изложени на най-голям риск и в които незачитането на тези права и свободи е особено драстично и системно.

⁺ ОВ: Моля, попълнете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ ST 12568/20 [2018/0245(NLE)].

- (43) Мисиите на ЕС за наблюдение на избори следва да спомагат за повишаване на прозрачността и доверието в изборния процес и да предлагат информирана оценка на изборите, както и препоръки за по-нататъшното им подобряване в контекста на сътрудничеството и политическия диалог, осъществявани от Съюза с държавите партньори. Индикативна сума, която не надвишава 25% от средствата, първоначално разпределени за тематичната програма за правата на човека и демокрацията, следва да бъде предназначена за финансиране на мисии на ЕС за наблюдение на избори.
- (44) Изпълнението на Инструмента следва да се ръководи от принципите на равенство между половете, овластяване на жените и момичетата и предотвратяване и борба с насилието срещу жените и домашното насилие и следва да е насочено към защита и утвърждаване на правата на жените в съответствие с плановете за действие на ЕС относно равенството между половете и съответните заключения на Съвета и международни конвенции, включително заключенията на Съвета относно жените, мира и сигурността от 10 декември 2018 г. Укрепването на равенството между половете и овластяването на жените във външната дейност на Съюза и увеличаването на усилията за постигане на минималните стандарти за ефективност, посочени в плановете за действие на ЕС относно равенството между половете, следва да доведат до чувствителен към равенството между половете и преобразуващ подход, който да се прилага повсеместно във външната дейност и международното сътрудничество на Съюза. Най-малко 85% от новите действия, изпълнявани по Инструмента, следва да имат като основна или значима цел равенството между половете, както е определена от показателя за политиката в областта на равенството между половете на Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР. Най-малко 5% от тези действия следва да имат за основна цел равенството между половете, както и правата и овластяването на жените и момичетата.

- (45) С Инструмента се признава, че демографският ръст и демографските промени могат да окажат значително въздействие върху достигнатите резултати в развитието и икономическия напредък. За да се гарантира, че днешните и бъдещите поколения ще могат устойчиво да реализират пълния си потенциал, с Инструмента следва да се подкрепят усилията на партньорите за интегриран подход, свеждащ до минимум предизвикателствата, свързани с ръста на населението, и увеличаващ максимално ползите от демографския дивидент, като се зачита правото на всяка държава сама да определя демографската си политика и като се спазват, защитават и осъществяват правата на човека и равенството между половете.
- (46) Организациите на гражданското общество обхващат широк кръг от участници с множество роли и задачи, което включва всички недържавни, независими и отхвърлящи насилието структури с нестопанска цел, посредством които хората се организират за преследването на общи цели и идеали, били те политически, културни, религиозни, екологични, социални или икономически. Те действат на местно, национално, регионално и международно равнище и включват градски и селски, формални и неформални организации. Съюзът цени многообразието и спецификата на организациите на гражданското общество и си сътрудничи с отговорни и прозрачни организации на гражданското общество, които споделят ангажираността му към устойчивото развитие и с основните ценности като мира, свободата, равните права и човешкото достойнство.

С Инструмента следва да се предоставя подкрепа от Съюза за организациите на гражданското общество, за да бъдат преследвани ценностите, интересите и целите на Съюза. С организациите на гражданското общество следва да се провеждат надлежни консултации и следва да им се осигурява навременен достъп до съответната информация, с което им се дава възможност да участват адекватно и да играят значима роля по време на разработването, изпълнението на програмите и по време на свързания с тях процес на мониторинг. Ролята на организациите, подкрепящи демокрацията, свободните избори, гражданското общество, правата на човека и принципите на правовата държава в световен мащаб, като например Европейския фонд за демокрация, както и гражданските организации за наблюдение на избори и техните европейски и други регионални и световни платформи, следва да бъде подкрепяна съгласно Инструмента.

- (47) С Инструмента следва да се насърчава участието на организации на гражданското общество в приноса към устойчивото развитие и изпълнението на ЦУР, *inter alia*, в областта на демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и основните свободи, социалната справедливост и основните социални услуги.
- (48) С настоящия регламент се определя финансов пакет за инструмента, който да представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси¹, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

¹ ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.

(49) Предвид значението на борбата с изменението на климата в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и за достигане на ЦУР Инструментът следва да допринася за интегрирането на действията в областта на климата в политиките на Съюза и за постигането на общата цел 30% от бюджетните разходи на Съюза да са в подкрепа на постигане на цели в областта на климата. Очаква се действията по Инструмента да допринесат в размер на 30% от неговия общ финансов пакет за цели във връзка с климата. Съответните действия ще бъдат определени по време на изпълнението на Инструмента, а общият принос от Инструмента следва да бъде част от съответните процеси на мониторинг, оценка и преразглеждане. С оглед на приноса за спиране и обръщане на тенденцията за намаляване на биологичното разнообразие, Инструментът следва да допринесе за амбицията 7,5% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка да се предоставят за цели в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка – за цели в областта на биологичното разнообразие през 2026 г. и 2027 г., като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие. Действията на Съюза в тази област следва да спомагат за спазването на Парижкото споразумение и на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Конвенцията на ООН за борба с опустиняването, и да не допринасят за влошаване на състоянието на околната среда, нито да причиняват вреди на околната среда или климата. По-специално, финансирането, отпуснато в контекста на Инструмента, следва да бъде съгласувано с дългосрочната цел за ограничаване на повишаването на средната температура в световен мащаб до значително под 2 С над нивата от преиндустриалния период и продължаване на усилията за ограничаване на повишаването на температурата до 1,5 С. То следва също така да бъде съгласувано с целта за увеличаване на способността за адаптиране към неблагоприятните последици от изменението на климата и за насърчаване на устойчивостта спрямо изменението на климата. Особено внимание следва да се обърне на действията, които създават съпътстващи ползи и постигат множество цели, включително в областта на климата, биологичното разнообразие и околната среда.

(50) Съюзът следва да подкрепя конструктивен ангажимент по отношение на мобилността и всички аспекти на миграцията, като се стреми да гарантира, че миграцията се осъществява по безопасен и добре регулиран начин. От съществено значение е допълнително да се засили сътрудничеството с държавите партньори по отношение на миграцията, като същевременно се зачитат компетентностите на държавите членки, за да бъдат извлечени ползите от една организирана, безопасна, законна и отговорна миграция и за да се противодейства ефективно на незаконната миграция и принудителното разселване. Това сътрудничество следва да допринася за осигуряване на достъп до международна закрила, за преодоляване на първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване, за подобряване на управлението на границите и за продължаване на усилията за предотвратяване на незаконната миграция и принудителното разселване, за борба с трафика на хора и контрабандата на мигранти, както и за работата за достойното и устойчиво връщане, обратно приемане и реинтеграция, когато е приложимо, въз основа на взаимна отчетност и при пълно спазване на хуманитарните задължения и задълженията в областта на правата на човека съгласно международното право и правото на Съюза, и чрез поддържане на контакти с диаспората и подкрепяне на каналите за законна миграция. Поради това ефективното сътрудничество на третите държави със Съюза в тази област следва да бъде неразделен елемент от Инструмента. По-голямата съгласуваност между миграционната политика и политиката на сътрудничество за развитие и другите линии на външната политика е от значение, за да се гарантира, че външната помощ на Съюза подкрепя държавите партньори в по-ефективното управление на миграцията към устойчиво развитие. Инструментът следва да допринесе за координиран, цялостен и структуриран подход към миграцията посредством извличане на максимална полза от взаимодействията и прилагане на необходимия ливъридж.

(51) Инструментът следва да даде възможност на Съюза, в сътрудничество с държавите членки, да отговори всеобхватно на предизвикателствата, потребностите и възможностите, свързани с миграцията и принудителното разселване по начин, който съответства и допълва миграционната политика на Съюза. За да се допринесе за постигането на тази цел и без да се засягат евентуални непредвидени обстоятелства, индикативно 10% от финансовия пакет за Инструмента следва да бъдат предназначени по-специално за действия в подкрепа на организацията и управлението на миграцията и принудителното разселване, в рамките на целите на Инструмента. Освен това тази целева стойност следва да включва и действия за справяне с първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване, пряко насочени към специфични предизвикателства, свързани с миграцията и принудителното разселване. Свързаните с миграцията действия по Инструмента, необходими по линия на неговите географски и тематични програми и действия за бързо реагиране, следва да се основават на опита, придобит по време на изпълнението на Европейската програма за миграцията и многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г., за да се изградят всеобхватни партньорства. Подкрепата от Съюза следва да отчита ползите за развитието от законната миграция. Свързаните с миграцията действия съгласно Инструмента следва да допринасят за ефективното прилагане на споразуменията и осъществяване на диалозите на ЕС по въпросите на миграцията с трети държави чрез насърчаване на сътрудничество, основаващо се на гъвкав мотивиращ подход и подкрепено от механизъм за координация в рамките на Инструмента. Механизмът за координация следва да даде възможност за справяне с текущите и възникващите предизвикателства, свързани с миграцията, в рамките на Инструмента, като се използват всички подходящи компоненти чрез гъвкаво финансиране, като същевременно се спазват финансовите пакети и се разчита на гъвкавото им изпълнение. Тези действия следва да се изпълняват при пълно зачитане на международното право, включително международното право в областта на правата на човека и бежанците, както и компетентността на Съюза и компетентността на държавите членки. Комисията следва да разработи и използва стабилна и прозрачна система за проследяване, за да измери тези разходи и да докладва за тях.

- (52) Инструментът следва да разглежда цифровите решения и информационните и комуникационните технологии като мощен фактор за устойчиво развитие и приобщаващ растеж и следва да допринася за по-нататъшното насърчаване на цифровизацията.
- (53) Действията, приети по силата на Инструмента във връзка с борбата срещу тероризма и организираната престъпност, киберсигурността и борбата с киберпрестъпността, както и изграждането на капацитет на военните субекти в подкрепа на развитието и на сигурността за развитие, следва да имат за цел да генерират преки ползи за човешката сигурност за населението, да съдържат подходящи добри практики за гарантиране на устойчивост и отчетност в средносрочен и дългосрочен план, включително ефективен демократичен контрол, и следва да насърчават принципите на правовата държава, прозрачността и установените принципи на международното право.
- (54) В Програмата до 2030 г. се подчертава значението на насърчаването на мирни и приобщаващи общества както като ЦУР 16, така и за да се постигнат другите резултати на политиката за развитие. В ЦУР 16а изрично се изисква „укрепване на съответните национални институции, включително чрез международно сътрудничество, за изграждане на капацитет на всички равнища, по-специално в развиващите се държави, с цел предотвратяване на насилието и борба с тероризма и престъпността“.
- (55) В комюникето от срещата на високо равнище от 19 февруари 2016 г. Комитетът за подпомагане на развитието към ОИСР актуализира указанията за докладване относно ОПР в областта на мира и сигурността. Финансирането на действията по линия на Инструмента, представлява ОПР, когато отговаря на критериите, определени в посочените указания за докладване или указанията за докладване, които Комитетът за подпомагане на развитието може да приеме впоследствие.

- (56) Изграждането на капацитет в подкрепа на развитието и сигурността за развитие следва да се използва само в извънредни случаи, когато целите на Инструмента не могат да се постигнат с прибегване до невоенни субекти.
- (57) Инструментът следва да се основава на придобития опит и извлечените поуки от действията за изграждане на капацитет за развитие и сигурност за развитие, по-специално от съответните консултации и оценки, проведени в рамките на Регламент (ЕС) 2017/2306 на Европейския парламент и на Съвета¹. В този контекст Комисията следва също така да взема предвид, когато е целесъобразно, съвместните оценки с държавите членки.
- (58) Съюзът следва също така да насърчава чувствителен към конфликтите и чувствителен към аспектите на пола подход във всички действия и програми по Инструмента.
- (59) Към настоящия регламент се прилагат хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета на основание член 322 от ДФЕС. Тези правила са установени във Финансовия регламент и определят по-специално процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, награди, поръчки, непряко управление, финансови инструменти, бюджетни гаранции, финансова помощ и възстановяване на разходите на външни експерти и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, включват и общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза.

¹ Регламент (ЕС) 2017/2306 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 230/2014 за създаване на Инструмент, допринасящ за стабилността и мира (ОВ L 335, 15.12.2017 г., стр. 6).

- (60) Видовете финансиране и методите за изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират въз основа на способността им за постигане на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. При осъществяването на този избор следва да се вземе в предвид използването на еднократни суми, единични разходи и единни ставки, както и финансиране, което не е свързано с разходи по съответната дейност, както е посочено в член 125, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент.
- (61) В съответствие с член 193, параграф 2 от Финансовия регламент безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства обаче, не са допустими, освен в надлежно обосновани изключителни случаи. С цел да се избегнат смущения в подкрепата от Съюза, които биха могли да накърнят интересите на Съюза, в решението за финансиране следва да бъде възможно за ограничен период от време в началото на МФР за периода 2021—2027 г. и само в надлежно обосновани случаи да се предвиди допустимостта на действията и разходите от 1 януари 2021 г. дори ако тези действия са били изпълнени и тези разходи са били направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

(62) Новият Европейски фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+), който се основава на Европейския фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), създаден с Регламент (ЕС) 2017/1601, следва да представлява интегриран финансов пакет, който предоставя възможности за финансиране под формата на безвъзмездни средства, техническа помощ, финансови инструменти, бюджетни гаранции и операции за смесено финансиране по целия свят. ЕФУР+, допълнен от усилия за подобряване на инвестиционния климат на партньорите, следва да стане част от Плана за външни инвестиции и да комбинира операциите за смесено финансиране и операциите за бюджетни гаранции, обхванати от гаранцията за външна дейност, включително тези, покриващи рискове от кредитно неизпълнение от държавата, свързани с операции по отпускане на заеми, изпълнявани по-рано в рамките на мандата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за външно кредитиране. Разпределението на средствата, които ще се използват за операции по ЕФУР+, следва да се основава на съответните програмни документи, по-специално на определените в тях приоритети, и следва да отчита, *inter alia*, специфичните реалности и нужди на всяка държава или регион партньор и относителната тежест на разпределението на средствата по географски райони, предвидено в настоящия регламент. Програмирането следва да доведе до подходящ баланс между операциите за смесено финансиране и операциите за бюджетни гаранции в рамките на ЕФУР+, както и други форми на финансиране от Съюза, предвидени в настоящия регламент. ЕФУР+ следва да се прилага чрез отворена и основаваща се на сътрудничество инвестиционна структура, за да се гарантира оптималното използване на секторния и географския експертен опит на допустимите контрагенти и да се увеличи максимално нейното въздействие върху развитието. ЕФУР+ следва да се състои от регионални инвестиционни платформи в регионалните области, обхванати от настоящия регламент, и когато е приложимо, от Регламента за ИПП III.

За да се гарантира, че управлението на риска на ЕФУР+ е независимо, непристрастно, приобщаващо и прозрачно, следва да бъде създадена група за техническа оценка на риска, отворена за експерти от ЕИБ, други допустими контрагенти и заинтересовани държави членки, организирана и ръководена от Комисията. Комисията следва да гарантира, че информацията и анализите се споделят навременно, прозрачно и всеобхватно с всички държави членки, като надлежно се вземат предвид аспектите на поверителността. Комисията следва да сключва споразумения за гаранцията за външна дейност с всички избрани допустими контрагенти, включително ЕИБ, след консултации и като вземе предвид становището на групата за техническа оценка на риска, и следва да представи основните елементи на тези споразумения на съответния стратегически съвет.

(63) Предвид ролята си в рамките на Договорите и опита си през последните десетилетия в подкрепа на политиките на Съюза, ЕИБ следва да остане естествен партньор на Комисията за изпълнението на операциите съгласно гаранцията за външна дейност. ЕИБ и Комисията следва да засилят своето сътрудничество и координация през целия период на прилагане на гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+, включително по време на процеса на програмиране и на място. На ЕИБ следва да бъде възложено изпълнението на специален инвестиционен прозорец, осигуряващ всеобхватно покритие на риска за операции с държавни контрагенти и нетърговски контрагенти на поддържавно равнище, което следва да бъде изключително, с изключение на операциите, които ЕИБ не може да извършва или решава да не извършва. По целесъобразност следва да бъдат създадени допълнителни неизключителни специални инвестиционни прозорци за ЕИБ, предоставящи всеобхватно покритие на риска за операции с търговски контрагенти на поддържавно равнище; и операции за насърчаване на преките чуждестранни инвестиции, търговията и интернационализацията на икономиките на държавите партньори, включително чрез входящи преки чуждестранни инвестиции, както и други тематични приоритети на Съюза в подкрепа на целите на Инструмента и в съответствие с ЦУР, включително, но не само, европейските финансови институции в областта на развитието и субектите от частния сектор от Съюза. Гаранцията от ЕС следва да осигурява покритие на политическия риск само за операциите на частния сектор, което следва да бъде съгласувано с това на агенциите за експортно кредитиране на държавите членки.

Тези инвестиционни прозорци, които следва да съставляват специалните мандати, изисквани от ЕИБ за извършване на дейност извън Съюза, следва да прилагат същите правила и условия като на всеки друг инвестиционен прозорец в рамките на ЕФУР+, включително правилата за управление, и, с изключение на изключителния инвестиционен прозорец, следва да бъдат установени в съответствие с процедурата за допустимост и подбор на операциите и контрагентите за гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+, предвидена в настоящия регламент. За тези три специални инвестиционни прозорца, предназначени за ЕИБ, общата индикативна сума следва да бъде в размер на 26 725 000 000 EUR. Сумите за всеки един от инвестиционните прозорци следва да бъдат обосновани и потвърдени в резултат на процеса на програмиране в началото на многогодишната финансова рамка и по време на прегледите на програмирането. Целите, приоритетите и сумите за всеки от инвестиционните прозорци и тяхното изпълнение следва да гарантират пълно съответствие на политиката с приоритетите на Съюза и да са съобразени с настоящия регламент и съответните многогодишни индикативни програми, включително неговите географски и тематични приоритети. Оценката на риска и методиката за възнагражданията в рамките на ЕФУР+ следва да се прилагат последователно за всички инвестиционни прозорци, включително предназначените за ЕИБ, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция. Инвестиционните прозорци, изпълнявани от ЕИБ, следва да могат да обхващат всяка от държавите, отговарящи на условията на гаранцията за външна дейност, по-специално там, където това е най-необходимо и в съответствие с географските приоритети на Инструмента и, когато е приложимо, Регламента за ИПП III. Гаранциите от ЕФУР+ за операциите на ЕИБ с търговски контрагенти на поддържащо равнище и операциите в частния сектор следва да се предприемат при условия, подобни на гаранциите, предоставяни на други допустими контрагенти.

Следва да бъде възможно за гаранциите от ЕФУР+ за операциите с държавни контрагенти и нетърговски контрагенти на поддържавно равнище и за операциите с търговски контрагенти на поддържавно равнище, които не генерират значителни приходи, предприети от ЕИБ или други допустими контрагенти, да не се получава възнаграждение, за да се спомогне за намаляване на разходите за финансиране на инвестициите в публичния сектор, предприети от държавите партньори. В съответствие с целите и общите принципи на Инструмента съответните индикативни програмни документи, както и, когато е приложимо, Регламента за ИПП III, Комисията и ЕИБ следва да сключат специални споразумения за гаранцията за външна дейност за специалните инвестиционни прозорци на ЕИБ.

(64) ЕФУР+ следва да има за цел подкрепа на инвестициите като средство за осъществяване на принос към постигането на ЦУР чрез подкрепа на устойчивото и приобщаващото икономическо, екологично и социално развитие, прехода към устойчива икономика с добавена стойност и стабилна инвестиционна среда и насърчаване на социално-икономическата и екологичната устойчивост в държавите партньори със специален акцент върху изкореняването на бедността, като се допринася за намаляването на социално-икономическото неравенство, устойчивия и приобщаващ растеж, борбата с изменението на климата съгласно Парижкото споразумение, адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него, опазването и управлението на околната среда, създаването на достойни работни места въз основа на основните трудови стандарти на Международната организация на труда (МОТ), икономическите възможности, уменията и предприемачеството, социално-икономическите сектори, включително социалните предприятия и кооперациите, микро-, малките и средните предприятия (МСП), устойчивата свързаност, както и подкрепата за уязвимите групи, зачитането на правата на човека, равенството между половете и овластяването на жените и младите хора, както и преодоляването на конкретните социално-икономически първопричини за незаконната миграция и за принудителното разселване, в съответствие с приложимите индикативни програмни документи.

Изпълнението на ЕФУР+ следва да е в съответствие с целите, общите принципите и рамката на политиката на Инструмента и, когато е приложимо, с Регламента за ИПП III, по-специално приложимите международно договорени насоки, принципи и конвенции относно инвестициите, включително Принципите на ООН за отговорно инвестиране, Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, принципите на Организацията на ООН за прехрана и земеделие за отговорно инвестиране в селскостопанските и продоволствените системи, конвенциите на МОТ, международното право в областта на правата на човека и принципите за ефективност на развитието, установени в Партньорството от Пусан за ефективно сътрудничество за развитие и потвърдени отново на форума на високо равнище в Найроби през 2016 г., включително принципите на ангажираност, привеждане в съответствие, съсредоточаване върху резултатите, прозрачност и взаимна отчетност, както и целта за премахване на обвързаността на помощта. Следва да се обърне специално внимание на държавите, за които е установено, че са засегнати от нестабилност или конфликт, най-слабо развитите държави, малките островни развиващи се държави, развиващите се държави без излаз на море и силно задлъжнелите бедни държави.

(65) ЕФУР+ следва да доведе до максимално увеличаване на допълняемостта на финансирането, предприемане на мерки срещу неефективността на пазара и на неоптималните инвестиционни ситуации, подкрепа на местните публични субекти за увеличаване и самостоятелно финансиране на техните инвестиции, осигуряване на иновативни продукти и привличане на финансови средства от частния сектор. Допълняемостта следва да се прилага в съответствие с целите и принципите на Инструмента и с други съответни политики на Съюза. Участието на частния сектор, включително МСП, в сътрудничеството на Съюза с държавите партньори посредством ЕФУР+ следва да доведе до измеримо допълнително въздействие върху развитието без нарушения в местния пазар и нелоялна конкуренция с местните стопански субекти. То следва да бъде икономически ефективно, прозрачно, основано на взаимна отчетност и споделяне на риска и разходите. ЕФУР+ следва да функционира като инструмент за „обслужване на едно гише“ за получаване на предложения за финансиране от финансови институции и от публични или частни инвеститори и за предоставяне на широк спектър от форми на финансова подкрепа за допустими инвестиции. Ефектът на ливъридж на ЕФУР+ следва да бъде оценен, като се измерва мобилизирането на допълнително финансиране за устойчиво развитие чрез използване на финансовата подкрепа от ЕФУР+. Ефектът на ливъридж следва да се измерва съгласно определението в член 2, точка 38 от Финансовия регламент и международните правила и практики за изчисляване на сумите, мобилизирани от частния сектор чрез намеса на официалното финансиране за развитие, като например методологиите на Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР. Европейският парламент и Съветът следва да могат да поканят допустимите контрагенти и гражданското общество за размяна на мнения относно операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент.

(66) Следва да се създаде гаранция за външна дейност, която да се основава на съществуващата гаранция от ЕФУР, създадена с Регламент (ЕС) 2017/1601 и на гаранциите, подкрепяни от Гаранционния фонд за външни дейности, създаден с Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009. Гаранцията за външна дейност следва да подкрепя операциите по ЕФУР+, обхванати от бюджетни гаранции, макрофинансовата помощ и заемите за трети държави въз основа на Решение 77/270/Евратом на Съвета¹. Тези операции следва да бъдат подкрепяни от бюджетни кредити съгласно Инструмента, както и от такива съгласно Регламента за ИПП III и Регламент (Евратом) 2021/...⁺, които следва също така да покрият провизирането и задълженията, произтичащи от заеми за макрофинансова помощ и заеми за трети държави, посочени съответно в член 10, параграф 2 от Регламент (Евратом) 2021/...⁺. При финансирането на операции по ЕФУР+ следва да се дава приоритет на тези, които постигат максимална допълняемост и въздействие върху развитието, включително тези, които оказват голямо въздействие върху създаването на достойни работни места и чието съотношение между разходите и ползите повишава устойчивостта на инвестициите и които осигуряват устойчивост и дългосрочно въздействие върху развитието. Операциите, подкрепяни с гаранцията за външна дейност, следва да бъдат придружени от задълбочена предварителна оценка на екологичните, финансовите и социалните аспекти, когато това е целесъобразно и в съответствие с изискванията за по-добро регулиране.

¹ Решение 77/270/Евратом на Съвета от 29 март 1977 г. за упълномощаване на Комисията да предоставя заеми по Евратом с цел подпомагане финансирането на атомни електроцентрали (ОВ L 88, 6.4.1977 г., стр. 9).

⁺ ОВ: Моля, попълнете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ ST 12568/20 [2018/0245(NLE)].

Бюджетните гаранции и финансовите инструменти следва да са съобразени с политиката на Съюза по отношение на юрисдикциите, които не оказват съдействие за данъчни цели, и нейните актуализации, така както е определена в приложимите правни актове на Съюза и в заключенията на Съвета, по-специално в заключенията на Съвета от 8 ноември 2016 г. и в приложението към тях, както и принципите, установени в Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета¹. Прилагат се всички съответни разпоредби на Финансовия регламент, по-специално разпоредбите относно непрякото управление, предвидени в дял VI от Финансовия регламент. Предоставянето на основни обществени услуги следва да остане отговорност на правителството.

- (67) За да се осигури гъвкавост, да се увеличи привлекателността за частния сектор и да се увеличи максимално въздействието на инвестициите, следва да се предвиди дерогация от правилата относно методите за изпълнение на бюджета на Съюза, съдържащи се във Финансовия регламент, по отношение на допустимите контрагенти. Тези допустими контрагенти биха могли също така да бъдат органи, на които не е възложено осъществяването на публично-частно партньорство или частноправни органи на държава партньор.
- (68) За да се увеличи въздействието на гаранцията за външна дейност, държавите членки и договарящите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство² следва да имат възможност да предоставят принос под формата на парични средства или гаранция. Принос под формата на гаранция не следва да надвишава 50% от сумата на операциите, гарантирани от Съюза. Финансовите пасиви, произтичащи от тази гаранция, следва да не бъдат провизирани, а ликвидният резерв следва да се осигурява от общия фонд „Провизии“, създаден с член 212 от Финансовия регламент.

¹ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

² ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

- (69) Външните дейности често се изпълняват в изключително нестабилна среда, която изисква непрекъснато и бързо адаптиране към развиващите се потребности на партньорите на Съюза, към глобалните предизвикателства пред правата на човека, демокрацията и доброто управление, сигурността и стабилността, изменението на климата и околната среда и океаните и към предизвикателствата, свързани с миграцията и принудителното разселване и техните първопричини. Постигането на баланс между принципа на предвидимост и необходимостта от бързо реагиране на новите потребности следователно предполага адаптиране на финансовото изпълнение на програмите. За да се увеличи способността на Съюза да реагира на непредвидени нужди и въз основа на успешния опит на Европейския фонд за развитие следва да се предвиди неразпределена сума като резерв за нововъзникващи предизвикателства и приоритети. Тя следва да бъде мобилизирана в съответствие с процедурите, установени в настоящия регламент.
- (70) Резервът за нововъзникващи предизвикателства и приоритети следва да гарантира следните допълнителни ресурси: 200 000 000 EUR за тематичната програма за правата на човека и демокрацията, 200 000 000 EUR за тематичната програма за организациите на гражданското общество и 600 000 000 EUR за тематичната програма за глобалните предизвикателства.
- (71) Комисията следва да информира подробно Европейския парламент преди да мобилизира средствата от резерва за нововъзникващи предизвикателства и приоритети и следва изцяло да отчете неговите забележки относно естеството, целите и предвидените финансови суми.

- (72) Поради това, като се спазва принципът, че бюджетът на Съюза се определя ежегодно, в настоящия регламент следва да се запази възможността за прилагане на гъвкавите възможности, които вече са разрешени с Финансовия регламент, за други политики, а именно пренасяне и преразпределяне на средства, за да се гарантира ефективното използване на средствата на Съюза както за неговите граждани, така и за държавите партньори, като по този начин максималното се увеличат наличните средства на Съюза за осъществяването от него интервенции в областта на външната дейност.
- (73) Изграждането на капацитет на военните субекти в трети държави следва да бъде предприето като част от политиката на Съюза за сътрудничество за развитие, когато се преследват преди всичко цели в сферата на развитието и като част от общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на Съюза, когато се преследват преди всичко цели в сферата на мира и сигурността, в съответствие с член 40 от ДЕС. Настоящият регламент зачита прилагането на процедурите и обхвата на правомощията на институциите в рамките на политиката на Съюза за сътрудничество за развитие и ОВППС на Съюза.

(74) Действията по Инструмента, които включват предоставянето или финансирането на оборудване, услуги или технологии, следва да са съобразени със съответните разпоредби на Съюза, национални и международни разпоредби, и по-специално с правилата, установени в Обща позиция /2008/944/ОВППС на Съвета¹, с ограничителните мерки на Съюза, както и с Регламент (ЕС) 2021/ ... на Европейския парламент и на Съвета²⁺. Оценка на риска, извършвани от Комисията съгласно Инструмента, не засягат оценката на заявленията за разрешения за износ от държавите членки. Всяка държава членка следва да прави оценка на подадените до нея заявления за разрешения за износ, включително тези, свързани с трансфери между правителства, за изделията, включени в Общия списък на оръжията на ЕС, за всеки отделен случай съгласно критериите, установени в Обща позиция 2008/944/ОВППС . В съответствие с Регламент (ЕС) 2019/125 на Европейския парламент и на Съвета³ подобни действия не следва да финансират предоставянето на какъвто и да е вид оборудване, което може да бъде използвано за изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание.

¹ Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета от 8 декември 2008 г., определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване (ОВ L 335, 13.12.2008 г., стр. 99).

² Регламент (ЕС) 2021/ ... на Европейския парламент и на Съвета от ... за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба (ОВ L ..., ..., стр. ...).

⁺ ОВ: Моля въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 54/20 [2016/0295 (COD)], и въведете в бележката под линия номера, датата и препратка с данни за публикацията в ОВ на посочения регламент.

³ Регламент (ЕС) 2019/125 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 г. относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание (ОВ L 30, 31.1.2019 г., стр. 1).

- (75) В Решението за отвъдморско асоцииране, включително Гренландия се определя финансовият пакет за асоциирането на отвъдморските страни и територии към Съюза. Този финансов пакет е основният източник на финансиране за отвъдморските страни и територии. Съгласно Решението за отвъдморско асоцииране, включително Гренландия лицата и субектите, установени в отвъдморски страни и територии, следва да имат право да получават финансиране съгласно посоченото решение при спазване на определените в него правила и цели и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия. Освен това сътрудничеството между държавите партньори и отвъдморските страни и територии, както и най-отдалечените региони на Съюза съгласно член 349 от ДФЕС, следва да бъде насърчавано в областите от общ интерес.
- (76) За да се засили ангажираността на държавите партньори по отношение на техните процеси на развитие и устойчивостта на външната помощ, Съюзът следва, когато е уместно, да благоприятства използването на собствените институции, капацитет и експертен опит на държавите партньори и на техните системи и процедури за всички аспекти на проектния цикъл за сътрудничество, като същевременно се осигурява пълноценното участие на местните органи на управление и гражданско общество. Съюзът следва да предоставя информация и обучение на потенциалните бенефициери на финансиране от Съюза относно начините, по които се кандидатства за финансиране от Съюза.

- (77) Комуникацията насърчава демократичния дебат, укрепва институционалния контрол и контрола върху финансирането от Съюза и допринася за повишаване на доверието в Съюза. Съюзът и бенефициерите на финансиране от Съюза следва да повишават видимостта на действията на Съюза и да съобщават по подходящ начин относно добавената стойност на подкрепата на Съюза. Във връзка с това, в съответствие с Финансовия регламент, споразуменията, сключвани с получатели на финансиране от Съюза, следва да съдържат задължения, гарантиращи подходяща видимост, а Комисията следва да действа по подходящ начин и своевременно, когато тези задължения не са изпълнени.
- (78) Годишните или многогодишните планове за действие и мерки, посочени в настоящия регламент, следва да представляват работни програми съгласно Финансовия регламент. Годишните или многогодишните планове за действие следва да се състоят от набор от мерки, групирани в един документ.

(79) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95², (Евратом, ЕО) № 2185/96³ и (ЕС) 2017/1939⁴ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁵.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

² Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

³ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁴ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁵ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права. По тази причина споразуменията с трети държави и територии и с международни организации, както и всеки договор или споразумение, произтичащи от изпълнението на Инструмента, следва да съдържат разпоредби, изрично оправомощаващи Комисията, Сметната палата и OLAF да провеждат такива одити, проверки и инспекции на място в съответствие със съответните им правомощия и гарантиращи, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (80) Инструментът следва да допринесе за международната борба срещу данъчните измами, отклонението от данъчно облагане, измамите, корупцията и изпирането на пари.

(81) С цел допълване или изменение на несъществени елементи от настоящия регламент на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с изменението на броя на действията за изграждането на капацитет на военни субекти в подкрепа на развитието и сигурността за развитие, максималната сума за гаранцията за външна дейност, процентите на провизиране и максималната сума за провизиране за гаранцията за външна дейност, областите на сътрудничество и интервенция, изброени в приложения II, III и IV, приоритетните области на операциите по ЕФУР+, изброени в приложение V, показателите в приложение VI, както и във връзка с допълването на настоящия регламент със специфични цели и приоритетни области на сътрудничество въз основа на областите на сътрудничество за географските програми, посочени в приложение II, включително определяне на приоритети по подрегиони, тематични цели и индикативни финансови средства за някои подрегиони, и с допълването на настоящия регламент с разпоредби относно установяването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително със съответните заинтересовани страни, като например гражданското общество и експертите, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹. По-специално, с цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

¹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (82) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на съответните разпоредби от настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (83) Съгласно точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество настоящият Инструмент следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на Инструмента по места.
- (84) Позоваванията на инструментите за външна помощ на Съюза в член 9 от Решение 2010/427/ЕС на Съвета², заменени с настоящия регламент, следва да се считат за позовавания на настоящия регламент. Комисията следва да гарантира, че настоящият регламент се прилага в съответствие с ролята на Европейската служба за външна дейност, както е предвидено в посоченото решение.

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

² Решение 2010/427/ЕС на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност (ОВ L 201, 3.8.2010 г., стр. 30).

- (85) Действията и мерките, предвидени в настоящия регламент, следва, ако е целесъобразно, да допълват, да са съобразени и да бъдат в съответствие с мерките, приети от Съюза за изпълнение на целите на ОВППС в рамките на дял V, глава 2 от ДЕС, и мерките, приети в рамките на част пета, дял IV отДФЕС.
- (86) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (87) Решение № 466/2014/ЕС следва да бъде изменено и отменено, а регламенти (ЕС) 2017/1601 и (ЕО, Евратом) № 480/2009 следва да бъдат отменени.
- (88) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в имащата отношение област на политиката и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на МФР за периода 2021—2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Инструментът за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа (наричан по-нататък „Инструментът“), включително Европейският фонд за устойчиво развитие плюс (наричан по-нататък „ЕФУР+“) и гаранцията за външна дейност за периода 2021—2027 г. на МФР.

С него се определят целите на инструмента, бюджетът за периода от 2021 до 2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „национална индикативна програма“ означава индикативна програма, обхващаща една държава;

- 2) „многонационална индикативна програма“ означава индикативна програма, обхващаща повече от една държава;
- 3) „регионална индикативна програма“ означава многонационална индикативна програма, обхващаща повече от една трета държава в рамките на същия географски район, както е установено в член 4, параграф 2;
- 4) „трансрегионална индикативна програма“ означава многонационална индикативна програма, обхващаща повече от една трети държави от различни географски райони, както са установени в член 4, параграф 2;
- 5) „трансгранично сътрудничество“ означава сътрудничество между една или повече държави членки и една или повече трети държави и територии по външните съседни сухопътни и морски граници на Съюза, и по подразбиране обхваща също и транснационалното сътрудничество на по-големи транснационални територии или около морски басейни и междурегионалното сътрудничество, както е предвидено в регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (наричан по-нататък „Регламентът за Interreg”);

- 6) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно правото на Съюза, националното или международното право, което има правосубектност и способност да действа от свое име, да упражнява права и да поема задължения или субект, който няма правосубектност, както е посочено в член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент;
- 7) „организация на гражданското общество“ означава широк кръг от участници с множество роли и задачи, които може да се променят във времето и да се различават в отделните институции и държави, и включва всички недържавни, независими и отхвърлящи насилието структури с нестопанска цел, посредством които хората се организират за преследването на общи цели и идеали, включително политически, културни, религиозни, екологични, социални или икономически, и които развиват дейността си на местно, национално, регионално или международно равнище и обхващат градски и селски, формални и неформални организации;
- 8) „местен орган“ обхваща публични институции с правосубектност, които са част от държавната структура и са под равнището на централното управление, като села, общини, области, окръзи, провинции или региони, които се отчитат пред гражданите и обикновено се състоят от съвещателен орган или орган за изготвяне на политики, като например съвет или събрание, и изпълнителен орган, като кмет или друг изпълнителен служител, и които са пряко или непряко избирани или определяни на местно равнище;

- 9) „инвестиционен прозорец“ означава целева област за подкрепа по линия на гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+ за портфейлни инвестиции в конкретни региони, държави или сектори;
- 10) „допълняемост“ означава принципът, основан на член 209, параграф 2 от Финансовия регламент, според който, в контекста на настоящия регламент и Регламента за ИПП III, подкрепата по линия на гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+ допринася за устойчивото развитие чрез операции, които не биха могли да бъдат осъществени без въпросната гаранция или които постигат положителни резултати, надхвърлящи това, което би могло да бъде постигнато без нея. Принципът на допълняемост означава също така, че операциите, за които се оказва подкрепа по линия на гаранцията за външна дейност, привличат финансиране от частния сектор и служат за предприемане на мерки срещу неефективността на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, както и за подобряване на качеството, устойчивостта, въздействието или мащаба на дадена инвестиция. Чрез този принцип също така се гарантира, че операциите по линия на гаранцията за външна дейност не заменят подкрепата от държава членка, частно финансиране, друга финансова намеса на Съюза или международна финансова намеса и предотвратяват изместването на други публични или частни инвестиции, освен ако това не е надлежно обосновано съгласно целите и принципите на Инструмента. Подкрепените от гаранцията за външна дейност проекти обикновено имат по-висок рисков профил от инвестиционните портфейли, подкрепяни от допустимите контрагенти съгласно техните обичайни инвестиционни политики без действието на гаранцията за външна дейност;

- 11) „операция с държавни контрагенти и нетърговски контрагенти на поддържавно равнище“ означава всяка операция, при която контрагентът е или пряко държава, или публичен субект, който е изцяло обезпечен с изрична гаранция на държавата, тъй като не притежава правоспособност или финансова автономност или възможност да се възползва от необходимото пряко финансиране;
- 12) „операция с търговски контрагенти на поддържавно равнище“ означава всяка операция, при която контрагентът е публичен субект, който не е обезпечен с изрична гаранция от държавата и който е финансово способен да заема средства на собствен риск и има правоспособността да го направи;
- 13) „финансиращ субект“ означава международна финансова институция, държава членка или публична институция на държава членка, публична агенция или друг публичен или частен субект, който участва в общия фонд „Провизии“;
- 14) „държава партньор“ означава държава или територия, която може да се ползва от подкрепа от Съюза по Инструмента съгласно член 4.

За целите на настоящия регламент, когато се прави позоваване на правата на човека, то се разбира като включващо основните свободи.

Член 3
Цели на Инструмента

1. Общите цели на Инструмента са:
 - а) да се утвърждават и насърчават ценностите, принципите и основните интереси на Съюза в световен мащаб, за да се преследват целите и прилагат принципите на външната дейност на Съюза, определени в член 3, параграф 5, членове 8 и 21 от ДЕС, като по този начин се допринася за намаляването и в дългосрочен план изкореняването на бедността, за консолидирането, подкрепата и насърчаването на демокрацията, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека, за устойчивото развитие и борбата срещу изменението на климата, както и за противодействието на незаконната миграция и принудителното разселване, включително на техните първопричини;
 - б) да се допринася за насърчаването на многостранното сътрудничество, постигането на международните ангажименти и цели, договорени от Съюза, по-специално ЦУР, Програмата до 2030 г. и Парижкото споразумение;
 - в) да се насърчават по-силни партньорства с трети държави, включително държави в рамките на европейската политика за съседство, основани на взаимни интереси и ангажираност, с цел да се насърчи стабилизирането, доброто управление и изграждането на устойчивост.

2. Специфичните цели на Инструмента са:
- а) да се подкрепят и насърчават диалогът и сътрудничеството с трети държави и региони в съседството, в Субсахарска Африка, в Азия и Тихоокеанския басейн, както и в Северна и Южна Америка и Карибите;
 - б) да се развиват специални засилени партньорства и засилено политическо сътрудничество с държави в рамките на европейската политика за съседство, основани на сътрудничество, мир и стабилност и споделен ангажимент към универсалните ценности на демокрацията, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека и насочени към солидна и устойчива демокрация и прогресивна социално-икономическа интеграция, както и към контакти между хората;
 - в) на глобално равнище:
 - і) да се защитават, насърчават и развиват демокрацията и принципите на правовата държава, включително механизмите за отчетност, и правата на човека, включително равенството между половете и закрилата на защитниците на правата на човека, включително при най-трудни обстоятелства и в спешни ситуации;
 - іі) да се подкрепят организациите на гражданското общество;

- iii) да се развиват стабилността и мирът, и да се предотвратяват конфликти, като по този начин се допринася за защитата на цивилното население; и
 - iv) да се преодоляват други глобални предизвикателства, свързани например с изменението на климата, опазването на биологичното разнообразие и околната среда, както и миграцията и мобилността;
- г) да се реагира бързо на:
- i) ситуации на криза, нестабилност и конфликти, включително на такива, които биха могли да възникнат в резултат на миграционни потоци и принудително разселване и хибридни заплахи;
 - ii) предизвикателства, свързани с устойчивостта, включително природни и причинени от човека бедствия, и обвързване на хуманитарната помощ с действията за развитие; и
 - iii) потребностите и приоритетите на външната политика на Съюза.
3. Постигането на целите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член се измерва, като се използват съответните показатели, посочени в член 41.
4. Най-малко 93% от разходите по Инструмента отговарят на критериите за ОПР, установени от Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР, като по този начин се допринася за колективните ангажименти по отношение на ОПР, включително към най-слабо развитите държави. Отчита се спецификата на разходите, свързани с държавите партньори и териториите, изброени в приложение I.

Член 4
Обхват и структура

1. Финансирането от Съюза по Инструмента се изпълнява чрез:
 - а) географски програми;
 - б) тематични програми;
 - в) действия за бързо реагиране.

2. Географските програми обхващат сътрудничеството с една или повече държави в следните райони:
 - а) съседството;
 - б) Субсахарска Африка;
 - в) Азия и Тихоокеанския басейн
 - г) Северна и Южна Америка и Карибите

Географските програми може да обхващат всички трети държави с изключение на държавите кандидатки и държавите потенциални кандидатки по смисъла на Регламента за ИПП III и отвъдморските страни и територии.

Може да бъдат създадени и географски програми с континентален или трансрегионален обхват, по-специално Панафриканска програма, обхващаща държавите от Африка от букви а) и б) от първа алинея, и програма, обхващаща държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн от букви б), в) и г) от първа алинея.

Географските програми в района на съседството могат да обхващат всяка държава или територия, изброени в приложение I.

За да се постигнат целите на Инструмента географските програми се основават на областите на сътрудничество, посочени в приложение II.

3. Тематичните програми обхващат действия, свързани с постигането на ЦУР на световно равнище, в следните области:

- а) права на човека и демокрация;
- б) организации на гражданското общество;
- в) мир, стабилност и предотвратяване на конфликти;
- г) глобални предизвикателства.

Тематичните програми могат да обхващат всички трети държави, както и отвъдморските страни и територии.

За да се постигнат целите на Инструмента тематичните програми се основават на областите на интервенция, посочени в приложение III.

4. Действията за бързо реагиране дават възможност за ранни действия за:
- а) принос към мира, стабилността и предотвратяването на конфликти в спешни ситуации, възникващи кризи, кризи и следкризисни ситуации, включително такива, които могат да възникнат в резултат на миграционни потоци и принудително разселване;
 - б) принос за засилване на устойчивостта на държавите, обществата, общностите и отделните лица и за установяване на връзка между хуманитарната помощ и действията за развитие, както и — когато е уместно — за изграждане на мира;
 - в) отговор на потребностите и приоритетите на външната политика на Съюза.

Действията за бързо реагиране може да обхващат всички трети държави, както и отвъдморските страни и територии.

За да се постигнат целите на Инструмента действията за бързо реагиране се основават на областите на интервенция, посочени в приложение IV.

5. Действията по Инструмента се изпълняват главно чрез географски програми.

Действията, изпълнявани чрез тематични програми, допълват действията, финансирани по географски програми, и подкрепят глобалните и трансрегионалните инициативи, насочени към постигането на договорените на международно равнище цели, и по-специално ЦУР и Парижкото споразумение, както и към защита на глобалните обществени блага или справяне с глобалните предизвикателства.

Действия, изпълнявани посредством тематични програми може да се предприемат и когато:

- а) не съществува географска програма;
- б) географската програма е прекратена;
- в) няма споразумение за действието със съответната държава партньор; или
- г) действието не може да бъде осъществено по подходящ начин чрез географски програми.

Действията за бързо реагиране допълват географските и тематичните програми.

Действията за бързо реагиране се разработват и изпълняват, така че да се даде възможност те да бъдат продължени, когато това е уместно, в рамките на географски или тематични програми.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за изменение на приложения II, III и IV.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт в съответствие с член 44 до 31 декември 2021 г. с цел допълване на настоящия регламент с разпоредби, определящи:

- а) специфичните цели и приоритетните области на сътрудничество въз основа на областите на сътрудничество за географските програми, посочени в приложение II, включително определяне на приоритети, за следните подрегиони: южно съседство, източно съседство, Западна Африка, Източна и Централна Африка, Южна Африка и Индийския океан, Близкия изток, Централна Азия, Южна Азия, Северна и Югоизточна Азия, Тихоокеанския басейн, Северна и Южна Америка и Карибите;
- б) индикативните тематични цели за географския стълб; и
- в) индикативните финансови средства за подрегионите Западна Африка, Източна и Централна Африка, Южна Африка и Индийския океан.

Делегираният акт, посочен в първа алинея от настоящия параграф, се преразглежда при междинната оценка, посочена в член 42, параграф 2.

Член 5

Съгласуваност, последователност, полезни взаимодействия и взаимно допълване

1. При изпълнението на Инструмента се осигуряват съгласуваност, последователност, полезни взаимодействия и взаимно допълване с всички области на външната дейност на Съюза, включително други инструменти за външно финансиране, и с други съответни политики и програми на Съюза, както и последователност на политиката за развитие.

За тази цел Съюзът отчита въздействието на всички вътрешни и външни политики върху устойчивото развитие и се стреми да насърчава засилени полезни взаимодействия и взаимно допълване, по-специално с търговската политика, икономическото сътрудничество и друго секторно сътрудничество.

2. Действията, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 1257/96, не се финансират по Инструмента.
3. Когато е целесъобразно, за действие, за което е предоставено финансиране по Инструмента, може да бъде предоставено финансиране и по друга програма на Съюза, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи. По линия на Инструмента може да се предоставя финансиране и на мерки, установени съгласно други програми на Съюза, при условие че не се финансират едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответстващото финансиране на действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

Член 6
Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на Инструмента в периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2027 г. е в размер на 79 462 000 000 EUR по текущи цени.
2. Финансовият пакет, посочен в параграф 1, се състои от:
 - а) 60 388 000 000 EUR за географските програми:
 - Съседството: най-малко 19 323 000 000 EUR,
 - Субсахарска Африка: най-малко 29 181 000 000 EUR,
 - Азия и Тихоокеанския басейн: 8 489 000 000 EUR,
 - Северна и Южна Америка и Карибите: 3 395 000 000 EUR;
 - б) 6 358 000 000 EUR за тематичните програми:
 - Права на човека и демокрация: 1 362 000 000 EUR,
 - Организации на гражданското общество: 1 362 000 000 EUR,

- Мир, стабилност и предотвратяване на конфликти: 908 000 000 EUR,
 - Глобални предизвикателства: 2 726 000 000 EUR;
- в) 3 182 000 000 EUR за действията за бързо реагиране.
3. Резервът за нововъзникващи предизвикателства и приоритети в размер на 9 534 000 000 EUR увеличава сумите, посочени в параграф 2, букви а), б) и в) от настоящия член, в съответствие с член 17.
 4. Финансовият пакет, посочен в параграф 2, буква а), съответства най-малко на 75% от финансовия пакет, посочен в параграф 1.
 5. Действия по член 9 се финансират в размер до 270 000 000 EUR. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44, за да изменя тази сума.

Член 7

Рамка на политиката

Споразуменията за асоцииране, споразуменията за партньорство и сътрудничество, многостранните споразумения, по които Съюзът е страна, и другите споразумения, с които се установява правно обвързващо отношение между Съюза и държави партньори, както и заключенията на Европейския съвет, заключенията на Съвета, декларациите от срещи на върха или заключенията от срещи с държави партньори на равнище държавни или правителствени ръководители или министри, резолюциите на Европейския парламент и съобщенията на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховния представител“), представляват цялостната рамка на политиката за изпълнението на Инструмента.

Член 8

Общи принципи

1. Съюзът се стреми да насърчава, развива и консолидира принципите на демокрацията, доброто управление, правовата държава, зачитането на правата на човека, включително тяхната универсалност и неделимост, и основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност, върху които е основан, чрез диалог и сътрудничество с държавите партньори, регионите и гражданското общество, включително чрез дейност в рамките на международни форуми.

2. Настоящият Инструмент прилага основан на правата подход, обхващащ всички права на човека, независимо дали граждански и политически или икономически, социални и културни, за да се осигури зачитане на принципите на правата на човека, да се подкрепят притежателите на права при отстояването на правата им, като при това се обръща особено внимание на по-бедните, маргинализираните и уязвимите лица и групи, включително хората с увреждания, както и за да се подпомагат държавите партньори при изпълнението на техните международни задължения по отношение на правата на човека. Този подход се ръководи от принципа никой да не бъде изоставен, равенството и недопускането на дискриминация на каквото и да е основание.
3. Чрез целенасочени и интегрирани действия настоящият Инструмент насърчава равенството между половете, правата и овластяването на жените и момичетата и недопускането на дискриминация на каквото и да е основание. Той също така обръща специално внимание на правата на детето и овластяването на младите хора.
4. Инструментът се прилага в пълно съответствие с ангажимента на Съюза към насърчаването, защитата и осъществяването на всички права на човека и към пълното и ефективно изпълнение на Пекинската платформа за действие и Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието, както и на резултатите от конференциите за техния преглед, и в този контекст продължава да е ангажиран със сексуалното и репродуктивното здраве и права. Във връзка с това Инструментът подкрепя ангажимента на Съюза към утвърждаването, защитата и осъществяването на правото на всяко лице да има пълен контрол върху въпросите, свързани със сексуалността му и сексуалното и репродуктивното му здраве, както и да взема свободно и отговорно решения по тях, без дискриминация, принуда и насилие. Освен това Съюзът подкрепя и необходимостта от всеобщ достъп до качествена и достъпна изчерпателна информация и образование във връзка със сексуалното и репродуктивното здраве, включително до широкообхватно сексуално образование, както и до здравни услуги.

5. Съюзът подкрепя, когато е целесъобразно, осъществяването на двустранно, регионално и многостранно сътрудничество и диалог, споразуменията за асоцииране и търговските споразумения, споразуменията за партньорство и тристранното сътрудничество.

Съюзът насърчава многостранен и основан на правила и ценности подход към световните блага и предизвикателства и си сътрудничи с държавите членки, държавите партньори, международните организации и други донори в това отношение.

Съюзът насърчава ефективно многостранно сътрудничество, подкрепяйки взаимодействието с международни организации и други донори.

Съюзът взема предвид и отразява в редовния политически диалог с държавите партньори техните резултати при изпълнението на задължения и ангажименти, включително Програмата до 2030 г., международни конвенции за правата на човека и други конвенции, включително такива относно стандартите за ядрена безопасност, международни споразумения, по-специално Парижкото споразумение, и договорености със Съюза, в частност споразумения за асоцииране, споразумения за партньорство и сътрудничество и търговски споразумения.

6. Сътрудничеството между Съюза и държавите членки, от една страна, и държавите партньори, от друга страна, насърчава и се основава на принципите за ефективност на развитието, когато е приложимо, за всички условия, а именно: ангажираност на държавите партньори с приоритетите за развитие, акцент върху резултатите, приобщаващи партньорства за развитие, прозрачност и взаимна отчетност. Съюзът насърчава ефективното и ефикасно мобилизиране и използване на ресурсите.

В съответствие с принципа на приобщаващо партньорство и прозрачност, когато е целесъобразно, Комисията гарантира, че със съответните заинтересовани страни от държавите партньори, включително организациите на гражданското общество и местните органи, се провеждат надлежни консултации и че им се предоставя навременен достъп до съответната информация, което им позволява да участват адекватно и да играят значима роля по време на разработването и изпълнението на програмите и по време на свързания с тях процес на мониторинг. Когато е целесъобразно, Комисията гарантира също така провеждането на засилен диалог с частния сектор.

В съответствие с принципа на ангажираност Комисията, когато е целесъобразно, благоприятства използването на институциите и системите на държавите партньори за изпълнението на програмите.

7. За да насърчават взаимното допълване и ефикасността на своите действия и инициативи, Съюзът и държавите членки гарантират координацията на своите политики и редовно се консултират взаимно относно програмите си за помощ, включително в рамките на международни организации и по време на международни конференции.

Съюзът и държавите членки координират съответните си програми за подкрепа с цел повишаване на ефективността и ефикасността.

Съюзът насърчава приобщаването при изпълнението на Инструмента и сътрудничеството с държавите членки, като се стреми да постига максимална добавена стойност и като взема предвид опита и способностите, укрепвайки по този начин споделените интереси и ценности и общите цели. Съюзът насърчава обмена на най-добри практики и знания между органите и експертите на държавите членки.

8. Програмите и действията по Инструмента включват борбата с изменението на климата, опазването на околната среда, правата на човека, демокрацията, равенството между половете и, по целесъобразност, намаляването на риска от бедствия, и разглеждат взаимовръзките между ЦУР, за да насърчават интегрирани действия, които могат да създадат съпътстващи ползи и да постигнат множество цели по последователен начин. Тези програми и действия се основават на всеобхватен мултидисциплинарен анализ на контекста, способностите, рисковете и уязвимостта, включват подход на устойчивост и се характеризират с чувствителност към конфликти с оглед на предотвратяването на конфликти и изграждането на мира. Те се ръководят от принципите за ненанасяне на вреда и никой да не бъде изоставен.
9. Инструментът насърчава използването на цифровизацията като мощен фактор за устойчиво развитие и приобщаващ растеж.

10. С партньорите се преследва по-координиран, цялостен и структуриран подход към миграцията, като се взема предвид значението на справянето с първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване. Този подход увеличава максимално полезните взаимодействия и изгражда всеобхватни партньорства, като същевременно обръща специално внимание на държавите на произход и на транзитно преминаване. Той съчетава всички подходящи инструменти и необходимото въздействие чрез гъвкав мотивиращ подход с, ако е целесъобразно в настоящия контекст, възможни промени в разпределението на финансирането, свързано с миграцията, в съответствие с принципите за програмиране, предвидени в Инструмента. При изпълнението му се вземат предвид ефективното сътрудничество и изпълнение по споразуменията и диалозите на Съюза относно миграцията. Тези действия се изпълняват при пълно зачитане на международното право, включително международното право в областта на правата на човека и бежанците, компетентността на Съюза и компетентността на държавите членки. Ефективността на този подход се оценява ежегодно или когато е необходимо. Свързаните с миграцията действия съгласно Инструмента се изпълняват в подкрепа на целите на политиката на Съюза в областта на миграцията чрез гъвкав механизъм за финансиране.
11. Комисията гарантира, че действията, предприети по Инструмента във връзка с борбата с тероризма и организираната престъпност, киберсигурността и борбата с киберпрестъпността, както и изграждането на капацитет на военни субекти в подкрепа на развитието и сигурността за развитие, се изпълняват в съответствие с международното право, включително международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право. За тази цел Комисията създава подходяща рамка за оценка и мониторинг на риска. В тази рамка Комисията разработва оперативни насоки, за да гарантира, че правата на човека се вземат предвид при разработването и изпълнението на тези действия.

Тези действия се основават на редовен и задълбочен анализ на конфликтите, за да се гарантира чувствителността към конфликти и за да се прилага подход за реформа в сектора за сигурност, който допринася за демократичното управление, отчетността и човешката сигурност, а така също носи ползи за местното население. Тези мерки се включват, по целесъобразност, в контекста на по-дългосрочна помощ, насочена към реформиране на сектора за сигурност.

12. Комисията редовно информира Европейския парламент и Съвета и по инициатива на която и да е от тези три институции обменя мнения с тях, включително относно основания на стимули подход, съответстващ на резултатите в ключовите области, посочен в член 20. Европейският парламент може да провежда редовен обмен на мнения с Комисията относно собствените си програми за подпомагане по въпроси като изграждането на капацитет, включително свързаните с това посредничество и диалог, и наблюдението на избори.
13. Комисията извършва редовен обмен на информация с гражданското общество.
14. Когато е целесъобразно, Комисията разработва и следва рамки за управление на риска, включително мерки за оценка и смекчаване.
15. Финансирането от Съюза по линия на Инструмента не се използва за набавяне на оръжия или боеприпаси или за операции с военни последици или последици в областта на отбраната.

Член 9

Изграждане на капацитет на военни субекти в подкрепа на развитието и сигурността за развитие

1. С цел да се допринесе за устойчивото развитие, което изисква изграждането на стабилни, мирни и приобщаващи общества, помощта на Съюза по Инструмента може да се използва в контекста на по-широкообхватна реформа в сектора за сигурност или за изграждане на капацитет на военни субекти в държавите партньори при извънредните обстоятелства, посочени в параграф 3, с цел осъществяване на дейности за развитие и дейности в областта на сигурността за развитие.
2. Помощта съгласно настоящия член може да обхваща по-специално предоставянето на програми за изграждане на капацитет в подкрепа на развитието и на сигурността за развитие, включително обучение, наставничество и консултации, както и осигуряване на оборудване, подобряване на инфраструктурата и услуги, пряко свързани с тази помощ.
3. Помощта съгласно настоящия член се предоставя само:
 - а) когато изискванията не могат да бъдат изпълнени чрез прибягване до невоенни субекти с оглед на подходящото постигане на целите на Съюза по Инструмента и е налице заплахата за съществуването на функциониращи държавни институции или за защитата на правата на човека и основните свободи и държавните институции не могат да се справят с тази заплахата; и

- б) когато е налице консенсус между съответната държава партньор и Съюза относно това, че военните субекти са от ключово значение за запазването, установяването или възстановяването на условията, които са от решаващо значение за устойчивото развитие, включително в ситуации на криза и при обстоятелства и ситуации на нестабилност или дестабилизация.
4. Помощта на Съюза съгласно настоящия член не се използва за финансиране на изграждането на капацитет на военни субекти за цели, различни от осъществяването на дейности за развитие и дейности в областта на сигурността за развитие. По-специално, тя не се използва за финансиране на нито едно от следното:
- а) текущи военни разходи;
 - б) закупуване на оръжия и боеприпаси или всякакво друго оборудване с предназначение за произвеждане на смъртоносна сила;
 - в) обучение, което е предназначено да допринесе изрично за боевия капацитет на въоръжените сили.
5. При планирането и прилагането на мерки съгласно настоящия член Комисията насърчава ангажираността от страна на държавата партньор. Тя също така разработва необходимите елементи и добрите практики, необходими за гарантиране на устойчивост и отчетност в средносрочен и дългосрочен план и насърчава спазването на принципите на правовата държава и установените принципи на международното право.

ДЯЛ II

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНСТРУМЕНТА

Глава I

Програмиране

Член 10

Обхват на географските програми

1. За да се постигнат целите на Инструмента, географските програми се изготвят въз основа на следните области на сътрудничество:
 - а) добро управление, демокрация, принципи на правовата държава и права на човека, включително равенство между половете;
 - б) изкореняване на бедността, борба с неравенството и дискриминацията и насърчаване на човешкото развитие;
 - в) миграция, принудително разселване и мобилност;
 - г) околна среда и изменение на климата;

- д) приобщаващ и устойчив икономически растеж и достойна заетост;
- е) мир, стабилност и предотвратяване на конфликти;
- ж) партньорство.

2. Повече подробности за всяка една от посочените в параграф 1 области на сътрудничество са предвидени в приложение II.

Член 11

Обхват на тематичните програми

1. За да се постигнат целите на Инструмента тематичните програми обхващат следните области на интервенция:
- а) права на човека и демокрация:
 - i) насърчаване на основни ценности като демокрацията;
 - ii) принципите на правовата държава;
 - iii) универсалността, неделимостта и взаимозависимостта на правата на човека;
 - iv) зачитането на човешкото достойнство;

- v) принципите на недискриминация, равенство и солидарност;
 - vi) зачитането на принципите на Устава на ООН и международното право в областта на правата на човека;
- б) организации на гражданското общество:
- i) приобщаващо, отворено за участие, овластено и независимо гражданско общество и демократично пространство в държавите партньори;
 - ii) приобщаващ и отворен диалог с участниците от гражданското общество и между тях;
 - iii) осведоменост, разбиране, познания и ангажираност на европейските граждани по въпроси, свързани с развитието;
- в) мир, стабилност и предотвратяване на конфликти:
- i) помощ за предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и готовност за действие при кризи;
 - ii) помощ за справяне с глобалните, трансрегионалните и възникващите заплахи;
- г) глобални предизвикателства:
- i) здравеопазване;
 - ii) образование;

- iii) равенство между половете и овластяване на жените и момичетата;
- iv) децата и млади хора;
- v) миграция, принудително разселване и мобилност;
- vi) достоен труд, социална закрила, неравенство и изключване;
- vii) култура;
- viii) осигуряване на здравословна околна среда и справяне с изменението на климата;
- ix) устойчива енергия;
- x) устойчив и приобщаващ растеж, достойни работни места и ангажимент на частния сектор;
- xi) продоволствена и хранителна сигурност;
- xii) засилване на ролята на местните органи като участници в развитието;
- xiii) насърчаване на приобщаващи общества и инициативи с участието на множество заинтересовани страни, добро икономическо управление, включително справедливо и приобщаващо мобилизиране на национални приходи;
- xiv) подкрепа за оценката и документирането на напредъка в прилагането на принципите на партньорство и ефективност.

2. Повече подробности за всяка една от посочените в параграф 1 области на сътрудничество са предвидени в приложение III.

Член 12

Общ подход на програмиране

1. Сътрудничеството и интервенциите съгласно Инструмента, с изключение на действията за бързо реагиране, посочени в член 4, параграф 4, подлежат на програмиране.
2. Въз основа на член 7 програмирането в рамките на Инструмента се основава на следното:
 - а) в програмните документи се предоставя съгласувана рамка за сътрудничество между Съюза и държавите или регионите партньори, която съответства на общата цел и обхвата, целите и принципите, посочени в настоящия регламент.
 - б) при изготвянето на програмните документи за държави и региони партньори, намиращи се в кризисни, следкризисни ситуации или в ситуации на нестабилност и уязвимост, се извършва анализ на конфликтите, за да се гарантира чувствителността към конфликти, и надлежно се вземат предвид специалните потребности и обстоятелства на съответните държави или региони партньори и тяхното население; когато държавите или регионите партньори участват пряко или са засегнати от кризисна, следкризисна ситуация или ситуация на нестабилност, се обръща специално внимание на засилването на координацията между всички съответни участници с цел да се подпомогне преходът от извънредна ситуация към устойчиво развитие и стабилен мир, включително предотвратяването на насилие.

- в) Съюзът и държавите членки гарантират провеждането на приобщаващи консултации помежду си на ранен етап и през целия процес на програмиране, за да се насърчи последователността, взаимното допълване и съгласуваността на дейностите им за сътрудничество; съвместното програмиране е предпочитаният подход за програмиране за държавите и то следва да се осъществява по гъвкав и приобщаващ начин и да се ръководи на национално равнище. Съвместното програмиране е отворено и за други подходящи донори и участници, ако Съюзът и държавите членки сметат това за целесъобразно; освен това, когато е подходящо, Съюзът и държавите членки се стремят да предоставят подкрепа на държавите партньори чрез съвместно изпълнение.
- г) Съюзът, на ранен етап и по време на целия процес на програмиране, насърчава редовен приобщаващ диалог на множество заинтересовани страни с други донори и участници, включително местни органи, представители на гражданското общество, фондации и частния сектор, според случая, с цел да улесни съответния им принос, когато е уместно, и да гарантира значимата им роля в процеса на програмиране.
- д) тематичната програма за правата на човека и демокрацията и тематичната програма за организациите на гражданското общество, посочени съответно в букви а) и б) от член 4, параграф 3, предоставят помощ независимо от съгласието на правителствата и другите публични органи на съответните трети държави; тези тематични програми подкрепят основно участниците от гражданското общество на всички равнища, като се вземат предвид формите и методите за изпълнение, както е посочено в член 27, параграф 3.

Европейският парламент и Съветът се уведомяват за резултатите от консултациите, предвидени в първа алинея, букви в) и г).

3. Програмните документи се характеризират с насоченост към резултатите и включват, когато е възможно, ясни **целеви стойности** и показатели. Показателите се основават, по целесъобразност, на договорени на международно равнище целеви стойности и показатели, по-специално тези, определени за ЦУР, както и на рамки за резултатите на равнището на отделните държави с цел оценяване и съобщаване на приноса на Съюза към резултатите, на равнището на крайните продукти, крайните резултати и въздействието.

Член 13

Принципи за програмиране за географските програми

1. Програмирането на географски програми се основава на следните принципи:
 - а) без да се засяга параграф 5, действията се основават, доколкото е възможно, на своевременен, непрекъснат и приобщаващ диалог между Съюза, държавите членки и заинтересованите държави партньори, включително националните, регионалните и местните органи, в които участват организациите на гражданското общество, националните, регионалните и местните парламенти и други заинтересовани страни, за да се засили демократичната ангажираност към процеса и да се насърчи подкрепата за националните и регионалните стратегии;
 - б) когато е целесъобразно, програмният период се синхронизира и съгласува със стратегическите цикли на държавите партньори;

- в) при програмирането могат да се предвиждат дейности за сътрудничество, финансирани от различни разпределени средства, посочени в член 6, параграф 2, и от други програми на Съюза съгласно съответните за тях основни актове.

2. Програмирането на географските програми осигурява специфична и специално изготвена рамка за сътрудничество, основана на:

- а) потребностите на партньорите, установени въз основа на специфични критерии, като се вземат предвид населението, бедността, неравенството, човешкото развитие, икономическата и екологичната уязвимост и устойчивостта на държавата и обществото, както и въздействието на продължителните и повтарящи се кризисни ситуации;
- б) капацитета и ангажимента на партньорите да утвърждават споделените ценности, принципи и интереси, включително правата на човека, основните свободи, демокрацията, принципите на правовата държава, доброто управление, борбата с корупцията, отвореното гражданско пространство и равенството между половете, и да подкрепят общите цели и многостранните съюзи и сътрудничество, основаната на правила международна система, както и напредъка по приоритетите на Съюза;
- в) ангажиментите на партньорите, включително договорените съвместно със Съюза, и постигнатите от тях резултати, установени въз основа на критерии като политическа реформа; икономическото и социалното развитие, екологичната устойчивост и ефективното използване на помощта, като се вземат предвид особеностите и степента на развитие на държавите партньори;

- г) потенциалното въздействие на финансирането от Съюза в държавите и регионите партньори;
 - д) капацитета на партньорите за мобилизиране и ефективно използване на националните ресурси, както и за достъп до финансови ресурси и прозрачно управление на ресурсите в подкрепа на националните приоритети за развитие, както и капацитета им за усвояване на ресурси.
3. В процеса на разпределение на ресурсите се дава приоритет на най-нуждаещите се държави, по-специално най-слабо развитите държави, държавите с ниски доходи, държавите в кризисни, следкризисни ситуации или в ситуации на нестабилност и уязвимост, включително малките островни развиващи се държави и развиващите се държави без излаз на море.
 4. Наред с това Съюзът разглежда специфичните предизвикателства пред държавите със среден доход, и по-специално тези от тях, които са на път да излязат от статута на държави с по-ниски доходи.
 5. Сътрудничеството с индустриализираните държави е съсредоточено върху насърчаването на интересите и ценностите на Съюза и на взаимните интереси и ценности, както и на съвместно договорените цели и многостранното сътрудничество.
 6. Инструментът допринася за действията, провеждани съгласно Регламент (ЕС) 2021/...⁺. Въз основа на настоящия регламент се изготвя единен програмен документ, който се отнася за седемгодишен период и в който се вземат предвид средствата, предвидени в Регламента за ИПП III. Регламент (ЕС) 2021/...⁺ се прилага за използването на тези средства.

⁺ ОБ: Моля, попълнете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 32/21 [2018/0191(COD)].

Член 14

Програмни документи за географските програми

1. Изпълнението на Инструмента за географски програми се извършва чрез национални и многонационални многогодишни индикативни програми.
2. В многогодишните индикативни програми се излагат приоритетните области, избрани за финансиране от Съюза, специфичните цели, очакваните резултати, ясните и специфични показатели за изпълнението и индикативните разпределения на финансови средства, както общо, така и по приоритетни области, а когато е приложимо и методите за изпълнение.
3. Многогодишните индикативни програми се изготвят въз основа на:
 - а) национална или регионална стратегия под формата на план за развитие или подобен документ, който Комисията към момента на приемането на съответната многогодишна индикативна програма е приела като основа за тази многогодишна индикативна програма;
 - б) рамков документ, в който е определена политиката на Съюза относно съответния партньор или съответните партньори, включително съвместен документ между Съюза и държавите членки;
 - в) съвместен документ между Съюза и съответния партньор или съответните партньори, в който се определят общите приоритети и взаимните ангажименти.

4. За да се засили въздействието на колективното сътрудничество на Съюза, когато е възможно и целесъобразно, програмните документи на Съюза и държавите членки се заменят с документ за съвместно програмиране . Такъв документ за съвместно програмиране обаче само заменя многогодишната индикативна програма на Съюза, при условие че той е одобрен с акт за изпълнение, приет съгласно член 16, е в съответствие с членове 12 и 13, съдържа посочените в параграф 2 от настоящия член елементи и в него се определя разпределението на задачите между Съюза и държавите членки.

Член 15

Програмни документи за тематичните програми

1. Изпълнението на Инструмента за тематичните програми се извършва чрез многогодишни индикативни програми.
2. В многогодишните индикативни програми за тематичните програми се посочват стратегията на Съюза, избраните приоритети за финансиране от Съюза, специфичните цели, очакваните резултати, ясните и специфични показатели за изпълнението, международната ситуация и дейностите на основните партньори за съответната тема.

При участие в глобални инициативи по целесъобразност се определят приоритетите по отношение на ресурсите и интервенциите.

3. В многогодишните индикативни програми за тематични програми се посочва индикативното разпределение на финансовите средства за цялата програма, за отделните области на сътрудничество и за отделните приоритети. Индикативното разпределение на финансови средства може да бъде представено под формата на интервал.

Член 16

Приемане и изменение на многогодишните индикативни програми

1. Комисията приема чрез актове за изпълнение многогодишните индикативни програми, посочени в членове 14 и 15. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 45, параграф 2. Тази процедура се прилага също така и за преразглеждането, посочено в параграфи 3 и 4 от настоящия член, което има за резултат значителна промяна на съдържанието на многогодишната индикативна програма.
2. При приемането на документите за съвместно многогодишно програмиране, посочени в член 14, решението на Комисията се прилага само за участието на Съюза в документа за съвместно многогодишно програмиране.
3. Многогодишните индикативни програми за географските програми се преразглеждат след извършване на междинната оценка, посочена в член 42, параграф 2, както и в конкретни случаи, когато това е необходимо за ефективното изпълнение, и по-специално когато има съществени промени в рамката на политиката, посочена в член 7, или след ситуация на криза или следкризисна ситуация.

4. Многогодишните индикативни програми за тематичните програми се преразглеждат след извършване на междинната оценка, посочена в член 42, параграф 2, както и в конкретни случаи, когато това е необходимо за ефективното изпълнение, и по-специално когато има съществени промени в рамката на политиката, посочена в член 7.
5. При надлежно обосновани наложителни причини за спешност, като например при кризисни ситуации или непосредствени заплахи за мира, демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека или основните свободи, Комисията може да изменя многогодишните индикативни програми, посочени в членове 14 и 15, посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по спешност, предвидена в член 45, параграф 4.

Член 17

Резерв за нововъзникващи предизвикателства и приоритети

1. Сумата, посочена в член 6, параграф 3, се използва в случаите, когато това е най-необходимо и надлежно обосновано, *inter alia*:
 - а) за да се гарантира подходяща реакция на Съюза в случай на непредвидени обстоятелства;

- б) за да се отговори на нови потребности или нововъзникващи предизвикателства, като например тези на границите на Съюза или на неговите съседи, свързани с природни или предизвикани от човека кризи, ожесточени конфликти и следкризисни ситуации или миграционен натиск и принудително разселване;
 - в) за да се насърчат нови ръководени от Съюза или международни инициативи или приоритети.
2. Решението за използването на тези средства се взема в съответствие с процедурите, установени в членове 16 и 25.

Глава II

Специални разпоредби за района на съседството

Член 18

Специфични цели за района на съседството

В съответствие с членове 3 и 4 специфичните цели на помощта на Съюза за района на съседството по Инструмента са:

- а) да насърчава задълбочено политическо сътрудничество и да укрепва и консолидира стабилна и устойчива демокрация, доброто управление, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека;

- б) да подкрепя изпълнението на споразуменията за асоцииране или други съществуващи и бъдещи споразумения, както и съвместно договорените програми за асоцииране и приоритети на партньорството или еквивалентни документи, включително чрез институционално сътрудничество и изграждане на капацитет;
- в) да насърчава засилено партньорство между обществата в Съюза и държавите партньори и между държавите партньори, включително чрез контакти между хората, и на широк кръг от дейности със специален акцент върху младежта;
- г) да подобрява регионалното и трансграничното сътрудничество, по-специално в рамките на Източното партньорство, Съюза за Средиземноморието, сътрудничеството в целия регион на европейското съседство, като и черноморското регионално сътрудничество, арктическото сътрудничество и Северното измерение, включително в областите на енергетиката и сигурността;
- д) да постига постепенна интеграция във вътрешния пазар на Съюза и засилено секторно и междусекторно сътрудничество, включително чрез сближаване на законодателството и на нормативните уредби с нормите и стандартите на Съюза и други свързани с това международни норми и стандарти, и подобрен достъп до пазара, включително чрез задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия и свързаното с това институционално изграждане и инвестиции;

- е) да укрепва партньорствата за добре управлявана и безопасна миграция и мобилност и, когато е приложимо и при условие че са налице условия за добре управлявана и безопасна мобилност, да подкрепя прилагането на съществуващите безвизови режими, в съответствие с преразгледания механизъм за суспендиране на безвизовия режим, диалозите за либерализиране на визовия режим и двустранните или регионалните споразумения и договорености с трети държави, включително партньорствата за мобилност;
- ж) да подкрепя изграждането на доверие и други мерки, допринасящи за сигурността, предотвратяването и уреждането на конфликти, включително подкрепа за засегнатото население и възстановяване.

Член 19

Програмни документи и критерии за разпределение

1. За държавите и територии партньори, изброени в приложение I, приоритетните области за финансиране от Съюза се избират основно измежду включените в споразуменията за асоцииране, партньорство и сътрудничество, съвместно договорените програми за асоцииране и приоритети за партньорство или други имащи отношение съществуващи и бъдещи съвместно договорени документи, посочени в член 14, параграф 3, буква в), между Съюза и държавите партньори в двустранен и многостранен формат, включително, когато е приложимо, в рамките на Източното партньорство и южното измерение на европейската политика за съседство, в съответствие със специфичните цели, предвидени в член 18, и областите на сътрудничество за географските програми, определени в приложение II.

2. Чрез дерогация от член 13, параграфи 2 и 3 подкрепата от Съюза съгласно географските програми в района на съседството се разграничава по форма и размер, като се вземат предвид особеностите на държавата партньор по отношение на:
- а) нейните потребности, като се използват показатели като население, неравенство и ниво на развитие;
 - б) нейната ангажираност към изпълнението на съвместно договорените цели за политически, икономически, екологични и социални реформи и отбелязания напредък в това отношение;
 - в) нейната ангажираност към изграждането на стабилна и устойчива демокрация, правовата държава, доброто управление, правата на човека, борбата с корупцията и отбелязания напредък в това отношение;
 - г) партньорството ѝ със Съюза, включително нивото на амбиция за това партньорство;
 - д) капацитета ѝ за усвояване и възможното въздействие на подкрепата от Съюза по Инструмента.
3. Подкрепата от Съюза, посочена в параграф 2 от настоящия член, се отразява в програмните документи за географските програми, посочени в член 14.

Член 20

Основан на стимули подход

1. Индикативно 10% от финансовия пакет, посочен в член 6, параграф 2, буква а), първо тире, за допълване на разпределените индикативни финансови средства за дадена държава, посочени в член 14, се разпределят на държавите и териториите партньори, изброени в приложение I, като стимул за осъществяване на реформи. Решението за подобно разпределение на средствата се взема въз основа на резултатите и напредъка на държавите в областта на демокрацията, доброто управление и принципите на правовата държава, включително сътрудничеството с гражданското общество, правата на човека, включително равенството между половете, сътрудничеството по въпросите на миграцията, икономическото управление и реформите, и по-специално съвместно договорените реформи. Напредъкът на държавите партньори подлежи на периодична оценка, по-специално посредством доклади за напредъка, в които се посочват тенденции спрямо предходни години.
2. Параграф 1 не се прилага за подкрепа на гражданското общество, предотвратяването на конфликти и изграждането на мира, контактите между хората, включително сътрудничеството между местните органи, за подкрепа за подобрения в областта на правата на човека или за мерки за подкрепа при кризи. В случай на сериозно или трайно влошаване на положението във връзка с демокрацията, правата на човека или принципите на правовата държава или на нараснал риск от конфликт, подкрепата за тези действия се увеличава, когато това е възможно и целесъобразно.

Член 21

Многонационални индикативни програми

Многонационалните индикативни програми в района на съседството имат за цел да отговорят на предизвикателства, общи за всички или за определен брой държави партньори, въз основа на приоритетите на Източното партньорство и южното измерение на преразгледаната европейската политика за съседство и при отчитане на работата в контекста на Съюза за Средиземноморието, както и на регионалното, трансрегионалното и подрегионалното сътрудничество, основно между две или повече държави партньори, включително и в рамките на регионалното сътрудничество между Северното измерение и „Черноморското взаимодействие“.

Член 22

Трансгранично сътрудничество

1. Трансграничното сътрудничество, определено в член 2, първа алинея, точка 5, обхваща сътрудничеството по външните съседни сухопътни и морски граници, транснационалното сътрудничество на по-големи транснационални територии или около морски басейни, както и междурегионалното сътрудничество.
2. Районът на съседството допринася за посочените в параграф 1 програми за трансгранично сътрудничество, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие съгласно Регламента за Interreg. До 5 % от финансовия пакет за района на съседството индикативно се разпределят за подкрепа на тези програми.

3. Финансовият принос за програмите за трансгранично сътрудничество се определя и използва съгласно член 10, параграф 3 от Регламента за Interreg.
4. Процентът на съфинансиране от Съюза не е по-висок от 90 % от допустимите разходи по дадена програма за трансгранично сътрудничество.
5. Предварителното финансиране за програми за трансгранично сътрудничество може да надвишава процента, посочен в член 51 от Регламента за Interreg . По искане на управляващия орган за всяка финансова година процентът на предварителното финансиране може да бъде до 80% от годишните поети задължения към програмата.
6. В съответствие с член 10, параграф 1 от Регламента за Interreg се приема многогодишен стратегически документ за трансграничното сътрудничество, в който се определят елементите, посочени в член 14, параграф 2 от настоящия регламент.
7. Когато програми за трансгранично сътрудничество са прекратени в съответствие с член 12 от Регламента за Interreg, подкрепата за прекратената програма, която продължава да бъде налична в определения за района на съседството финансов пакет, може да бъде използвана основно за финансиране на други програми за трансгранично сътрудничество или друга дейност, отнасяща се до този финансов пакет, според случая.

Глава III

Планове за действие, мерки и методи за изпълнение

Член 23

Планове за действие и мерки

1. Комисията приема годишни или многогодишни планове за действие и мерки. Мерките могат да бъдат под формата на индивидуални мерки, специални мерки, мерки за подкрепа или извънредни мерки за помощ. За всяко действие в плановете за действие и мерките се взема предвид конкретният контекст и се посочват преследваните цели, очакваните резултати и основните дейности, начините на изпълнение, мониторинг и оценка, както и бюджетът и евентуалните разходи, свързани с подкрепата.
2. Плановете за действие се изготвят въз основа на програмните документи с изключение на случаите, посочени в параграфи 5 и 6. Плановете за действие се изготвят своевременно по приобщаващ и прозрачен начин. Когато е уместно, плановете за действие се обсъждат съвместно с държавите членки в контекста на по-добрата съвместна работа.
3. При необходимост дадено действие може да бъде прието като индивидуална мярка преди или след приемането на плановете за действие. Индивидуалните мерки се изготвят въз основа на програмните документите с изключение на случаите, посочени в параграф 5, и в други надлежно обосновани случаи.

4. В случай на непредвидени потребности или обстоятелства и когато не е възможно финансиране от по-подходящи източници, Комисията може да приема специални мерки, които не са предвидени в програмните документите.
5. Годишни или многогодишни планове за действие и индивидуални мерки могат да се използват за извършване на действията за бързо реагиране, посочени в член 4, параграф 4, букви б) и в).
6. Комисията може да приема извънредни мерки за помощ за действия за бързо реагиране, както е посочено в член 4, параграф 4, буква а).

Такава извънредна мярка за помощ може да има срок до 18 месеца, който може да се удължи двукратно с допълнителен срок от най-много шест месеца, до общ срок от най-много 30 месеца, в случай на обективни и непредвидени пречки за нейното изпълнение, при условие че не се увеличава размерът на финансовите средства за мярката.

В случаи на продължителни кризи и конфликти Комисията може да приеме втора извънредна мярка за помощ със срок до 18 месеца. В надлежно обосновани случаи може да се приемат допълнителни мерки, когато непрекъснатостта на действието на Съюза е от съществено значение и не може да бъде осигурена чрез други средства.

Член 24
Мерки за подкрепа

1. Финансирането от Съюза може да покрие разходите за подкрепата на изпълнението на инструмента и за постигането на неговите цели, включително за административна подкрепа, свързана с дейностите за подготовка, последващи действия, мониторинг, контрол, одит и оценка, които са необходими за такова изпълнение, както и разходите на централата и на делегациите на Съюза за административната и координационна подкрепа, необходима за Инструмента, и за управление на операциите, финансирани по линия на Инструмента, включително информационните и комуникационните действия и корпоративните информационни системи.

2. Когато разходите за подкрепа не са включени в плановете за действие или мерките, посочени в член 23, Комисията приема мерки за подкрепа, когато това е приложимо. Финансирането от Съюза по мерките за подкрепа може да обхваща:
 - а) проучвания, срещи, информирание, повишаване на осведомеността, обучение, подготовка и обмен на извлечени поуки и на най-добри практики, дейности, свързани с публикуването, и всякакви други административни разходи или разходи за техническа помощ, необходими за програмиране и управление на действията, включително външни експерти, получаващи възнаграждение;

- б) научноизследователски и иновационни дейности и проучвания по съответните въпроси и разпространение на информацията за тях;
- в) разход, свързан с информационни и комуникационни дейности, включително разработването на комуникационни стратегии и институционалната комуникация относно политическите приоритети на Съюза и насърчаването на тяхната видимост.

Член 25

Приемане на планове за действие и мерки

1. Плановете за действие и мерките се приемат посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 45, параграф 2.
2. Процедурата, посочена в параграф 1, не се изисква по отношение на:
 - а) индивидуални мерки, за които финансирането на Съюза не надхвърля 5 000 000 EUR;
 - б) специални мерки и мерки за подкрепа, както и планове за действие, приети с цел да се извършат действия за бързо реагиране, за които финансирането от Съюза не надвишава 10 000 000 EUR;
 - в) извънредни мерки за помощ, посочени в член 23, параграф 4, за които финансирането от Съюза не надвишава 20 000 000 EUR;

- г) технически изменения на плановете за действие и мерките, при условие че тези изменения не засягат съществено целите на съответния план за действие или съответната мярка, като например:
- i) промяна на метода за изпълнение;
 - ii) удължаване на срока на изпълнение;
 - iii) преразпределяне на средствата между действията, съдържащи се в даден план за действие;
 - iv) увеличаване или намаляване на бюджета на плановете за действие или на мерките с не повече от 20 % от първоначалния бюджет и без да се надхвърля сумата от 10 000 000 EUR.

В случай на многогодишни плановете за действие и мерки праговете, посочени в параграф 2, първа алинея, буква а), буква б), буква в) и буква г), подточка iv), се прилагат на годишна основа.

Когато са приети в съответствие с настоящия параграф, плановете за действие и мерките, с изключение на извънредните мерки за помощ, и техническите изменения се съобщават на Европейския парламент и на държавите членки чрез съответния комитет, посочен в член 45, в срок от един месец след тяхното приемане.

3. Преди да приеме или удължи срока на действие на извънредните мерки за помощ в размер, ненадвишаващ 20 000 000 EUR, Комисията информира Европейския парламент и Съвета относно тяхното естество и цели и относно предвидените финансови суми. Комисията информира Европейския парламент и Съвета преди да направи значителни и съществени промени във вече приетите извънредни мерки за помощ. Комисията взема предвид съответния подход относно политиката при планирането и последващото изпълнение на тези мерки в интерес на съгласуваността на външната дейност на Съюза.
4. При надлежно обосновани наложителни причини за спешност, като например кризи, включително природни или предизвикани от човека бедствия, или непосредствена заплаха за демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека или основните свободи, Комисията може да приема планове за действие и мерки или изменения на съществуващи планове за действие и мерки под формата на актове за изпълнение с незабавно приложение в съответствие с процедурата, посочена в член 45, параграф 4.

5. На равнището на отделните действия се предприема подходящ екологичен преглед, включително относно въздействието върху изменението на климата и върху биологичното разнообразие, в съответствие с приложимите законодателни актове на Съюза, включително Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ и Директива 85/337/ЕИО на Съвета², който включва, когато е приложимо, оценка на въздействието върху околната среда, включително въздействието върху изменението на климата, екосистемите и биологичното разнообразие, за чувствителни от екологична гледна точка действия, и по-специално за мащабни нови инфраструктури.

Извършват се други подходящи предварителни оценки, пропорционални на целите и сумите на предвидените действия и мерки, за да се определят възможните последици и рискове на тези действия и мерки по отношение на правата на човека, достъпа до природни ресурси, като например земя, и социалните стандарти, включително под формата на оценки на въздействието за основните действия и мерки, които се очаква да окажат значително въздействие върху тези области.

Когато е уместно, при изпълнението на секторните програми се използват стратегически екологични оценки, включително на въздействието върху изменението на климата. Гарантира се участието на заинтересовани страни в екологичните оценки и публичният достъп до резултатите от тези оценки.

¹ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (кодифициран текст) (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

² Директива 85/337/ЕИО на Съвета от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 175, 5.7.1985 г., стр. 40).

Член 26

Методи на сътрудничество

1. Както е предвидено във Финансовия регламент, Комисията изпълнява финансирането по линия на Инструмента или пряко от Комисията, от делегациите на Съюза или от изпълнителните агенции, или непряко чрез един от субектите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от посочения регламент.
2. Финансирането по линия на Инструмента може също така да се предоставя чрез финансов принос в международни, регионални или национални фондове, като например установените или управляваните от ЕИБ, от държавите членки, от регионите и държавите партньори, от международни организации или от други донори.
3. Субектите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент и допустимите контрагенти, посочени в член 35, параграф 4 от настоящия регламент, ежегодно изпълняват задълженията си за докладване съгласно член 155 от Финансовия регламент. Изискванията за докладване за всеки от тези субекти са определени в споразумението за финансово рамково партньорство, споразумението за финансов принос, споразумението за бюджетни гаранции или споразумението за финансиране.

4. Действията, финансирани по инструмента, могат да бъдат изпълнени посредством паралелно или съвместно съфинансиране.
5. При паралелно съфинансиране действието се разделя на редица ясно определени компоненти, като всеки от тях се финансира от различни партньори, които предоставят съфинансиране по такъв начин, че крайното използване на финансирането да може винаги да се идентифицира и да се избегне дублиране на финансирането.
6. При съвместно съфинансиране общите разходи за действието се разделят между партньорите, които предоставят съфинансирането, и ресурсите се обединяват по начин, по който вече не е възможно да се идентифицира източникът на финансиране за дадена дейност, предприета като част от действието.
7. Сътрудничеството между Съюза и неговите партньори може например да бъде под формата на:
 - а) тристранни договорености, чрез които Съюзът координира с трети държави финансирането си за помощ за държава или регион партньор;

- б) административни и технически мерки за сътрудничество, както и изграждане на капацитет, включително за споделяне на опита на държавите членки, що се отнася до преход или изпълнение на реформи, например децентрализирано сътрудничество чрез партньорства или туининг, между държавни институции, включително местни органи, публичноправни организации или частноправни субекти, натоварени със задачи за обществени услуги в държава членка, и такива в държава или регион партньор, както и мерки за сътрудничество с участието на експерти от публичния сектор, изпратени от държавите членки, и техните регионални и местни органи;
- в) финансов принос към разходите, необходими за създаването и управлението на публично-частно партньорство, включително за независима оценка и мониторинг, когато това е възможно, от организации на гражданското общество;
- г) програми в подкрепа на секторните политики, с които Съюзът предоставя подкрепа за секторните програми на държавата партньор;
- д) финансов принос към разходите за участието на държавите в програмите на Съюза и действията, изпълнявани от агенции и органи на Съюза, както и от органи или лица, натоварени с изпълнението на конкретни действия в рамките на общата външна политика и политика на сигурност съгласно дял V от ДЕС.

Член 27

Форми на финансиране от Съюза

1. Финансирането от Съюза може да бъде предоставено чрез видовете финансиране, предвидени във Финансовия регламент, и по-специално:
 - а) безвъзмездни средства;
 - б) договори за възлагане на обществени поръчки за услуги, доставки или строителни работи;
 - в) бюджетна подкрепа;
 - г) вноски в доверителни фондове, създадени от Комисията, в съответствие с член 234 от Финансовия регламент;
 - д) финансови инструменти;
 - е) бюджетни гаранции;
 - ж) операции за смесено финансиране;
 - з) опрощаване на дългове в контекста на международно съгласувани програми за опрощаване на дългове;
 - и) финансова помощ;
 - й) външни експерти, получаващи възнаграждение.

2. При работата си със заинтересовани страни в държавите партньори, като организациите на гражданското общество и местните органи, Комисията взема под внимание техните специфични особености, включително потребностите им и съответния контекст, когато определя условията на финансирането, вида на финансовия принос, условията за отпускане на безвъзмездните средства и административните разпоредби за тяхното управление, с цел да се достигне до възможно най-широк кръг от такива заинтересовани страни и да се отговори по най-добрия начин на техните потребности. В съответствие с Финансовия регламент се насърчава приемането на специфични условия, като например споразумения за партньорство, разрешения за отпускане на финансова подкрепа на трети страни, пряко възлагане или покани за представяне на предложения с ограничения по отношение на допустимостта, или еднократни суми, единични разходи и финансиране с единни ставки, както и финансиране, което не е свързано с разходите, предвидено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.
3. В допълнение към случаите, посочени в член 195 от Финансовия регламент, процедурата за пряко възлагане може да се използва за:
 - а) безвъзмездни средства с ниска стойност за защитници на правата на човека, за да се финансират спешни действия за защита и неотложни потребности, включително чрез механизми за закрила на защитниците на правата на човека, които са изложени на риск, както и за медиатори и други участници от гражданското общество, участващи в диалог, свързан с кризи и въоръжени конфликти, разрешаване на конфликти, помирение и изграждане на мира, където е целесъобразно без нужда от съфинансиране;

- б) безвъзмездни средства, където е целесъобразно без нужда от съфинансиране, за финансиране на действия при особено трудни условия, в които публикуването на покана за представяне на предложения не би било подходящо, включително при ситуации, в които е налице сериозно ограничаване на основните свободи, включително нарушаване на правата на човека, заплаха за демократичните институции, ескалация на кризи или въоръжени конфликти, в които човешката сигурност е изложена на най-голям риск или в които организациите и защитниците на правата на човека, медиаторите и другите участници от гражданското общество, които участват в диалог, свързан с кризи и въоръжени конфликти, помирение и изграждане на мира, работят при особено трудни условия; такива безвъзмездни средства не надхвърлят 1 000 000 EUR и продължителността им не надхвърля 18 месеца, която може да бъде удължена с още 12 месеца в случаи на обективни и непредвидени пречки за тяхното усвояване;
- в) безвъзмездни средства за Службата на върховния комисар на ООН за правата на човека; както и за Световния център за правата на човека, Европейския междууниверситетски център за правата на човека и демократизацията, който предоставя европейска магистърска степен по права на човека и демократизация, и свързаната с него мрежа на университетите, които предоставят дипломи за следдипломна квалификация в областта на правата на човека, включително стипендии за студенти и защитници на правата на човека от трети държави;
- г) безвъзмездни средства с ниска стойност за организации на гражданското общество с използване, доколкото е възможно, на опростени форми на финансиране в съответствие с член 125 от Финансовия регламент.

Бюджетната подкрепа, включително чрез договори за извършване на секторни реформи, се основава на ангажираност на държавите, взаимна отчетност и ангажимент на държавите партньори, като се вземат предвид техните резултати и напредък по отношение на всеобщите ценности, демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава, и има за цел укрепване на партньорството между Съюза и държавите партньори. Тя включва засилен диалог относно политиката, изграждане на капацитет и подобро управление, допълващи усилията на партньорите за събиране на повече средства и за по-рационалното им изразходване, за да се подкрепят устойчивият и приобщаващ икономически растеж и създаването на достойни работни места, включително за младите хора, премахването на бедността, намаляването на неравенството и да се изградят и консолидират демократични и мирни общества. Бюджетната подкрепа допринася и за равенството между половете.

Всяко решение за предоставяне на бюджетна подкрепа се основава на политики за бюджетна подкрепа, одобрени от Съюза, на набор от ясни критерии за допустимост и на внимателна оценка на рисковете и ползите.

4. Бюджетната подкрепа е диференцирана така, че да отговаря по-добре на политическите, икономическите, социалните и екологичните условия в държавата партньор, като се вземат предвид ситуациите на нестабилност.

Когато предоставя бюджетна подкрепа в съответствие с член 236 от Финансовия регламент, Комисията ясно определя и следи критериите за обвързването с условия на бюджетната подкрепа, включително напредъка с реформите и прозрачността, и подкрепя развитието на парламентарния контрол и националния капацитет за одит, както и повишаването на прозрачността и обществения достъп до информация.

5. Отпускането на бюджетната подкрепа се основава на показатели, показващи задоволителен напредък при постигането на договорените с държавата партньор цели.
6. В съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент в надлежно обосновани случаи, посочени в решението за финансиране, дейностите, подкрепяни по линия на Инструмента, и съответните разходи, направени през 2021 г., могат да се считат за допустими, считано от 1 януари 2021 г., дори ако тези дейности са били изпълнени и разходите са били направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.
7. Финансовите инструменти, бюджетните гаранции и операциите за смесено финансиране по линия на Инструмента се изпълняват в съответствие с принципите, определени в член 209, параграф 1 от Финансовия регламент, и когато е възможно — под ръководството на ЕИБ, многостранна европейска финансова институция като Европейската банка за възстановяване и развитие или двустранна европейска финансова институция като банките за развитие, евентуално обединени с други допълнителни форми на финансова подкрепа както от държави членки, така и от трети страни.

Принос към финансовите инструменти съгласно Инструмента може да се предоставя от държавите членки, както и от всеки субект, посочен в член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент.

8. Финансови инструменти, посочени в параграф 7, могат да бъдат разделени на механизми за изпълнение и механизми, създадени за целите на отчитането.
9. Финансирането от Съюза не подлежи на специфични данъци, мита или такси, нито води до събирането на такива.
10. Данъците, митата и таксите, наложени от държави партньори, могат да бъдат допустими за финансиране по линия на Инструмента.

Член 28

Допустими лица и субекти

1. В процедури за възлагане на обществени поръчки, предоставяне на безвъзмездни средства и присъждане на награди за действия, финансирани по географски програми и по тематичната програма за организациите на гражданското общество и тематичната програма за глобалните предизвикателства, могат да участват международни организации и всички други правни субекти, включително организации на гражданското общество, които са граждани на или — в случай на юридически лица — които са действително установени в следните държави:
 - а) държавите членки, бенефициерите, изброени в съответното приложение към Регламента за ИПП III и договарящите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
 - б) държавите партньори по линия на политиката за съседство и Руската федерация, когато съответната процедура се извършва в контекста на програмите, посочени в приложение I, в които тя участва;
 - в) развиващите се държави и територии, включени в списъка на получателите на ОПР, публикуван от Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР, които не са членове на групата Г-20, и отвъдморските страни и територии;

- г) развиващите се държави, включени в списъка на получателите на ОПР, които са членове на групата Г-20, и други държави и територии, когато съответните процедури се извършват в контекста на действие, финансирано от Съюза по линия на Инструмента, в което те участват;
- д) държави, за които Комисията е установила взаимен достъп до външно финансиране; този достъп може да бъде предоставен, за ограничен срок от най-малко една година, когато дадена държава разреши допустимост при равни условия за субекти от Съюза и от държави, които отговарят на условията за допустимост по Инструмента; Комисията взема решение относно взаимния достъп и неговата продължителност след консултация със съответната държава получател или съответните държави получатели;
- е) държави — членки на ОИСР, в случай на договори, които се изпълняват в най-слабо развити държави или в тежко задлъжнели бедни държави, включени в списъка на получателите на ОПР.

2. Без да се засягат ограниченията, присъщи на естеството и целите на действието, процедурите за възлагане на обществени поръчки, предоставяне на безвъзмездни средства и присъждане на награди за действия, финансирани по тематичната програма за правата на човека и демокрацията и тематичната програма за мир, стабилност и предотвратяване на конфликти, както и за действия за бързо реагиране, са отворени за участие без ограничения.

3. Всички доставки и материали, финансирани по линия на Инструмента, могат да бъдат с произход от всяка държава.
4. Правилата за допустимост, определени в настоящия член, не се прилагат и не създават национални ограничения за физически лица, наети или сключили договор по друг законен начин с изпълнител или, когато това е приложимо, подизпълнител, които отговарят на условията за допустимост.
5. За действия, които са съфинансирани от даден субект или са изпълнявани при пряко или непряко управление със субекти, посочени в член 62, параграф 1, буква в), подточки ii)—viii) от Финансовия регламент, се прилагат и правилата за допустимост на тези субекти.
6. Когато донори предоставят финансиране на доверителен фонд, създаден от Комисията, или чрез външни целеви приходи, се прилагат правилата за допустимост в учредителния акт на доверителния фонд или в случай на външни целеви приходи в споразумението с донора в случай на външни целеви приходи.
7. В случай на действия, финансирани по линия на Инструмента и съгласно друга програма на Съюза, допустимите субекти по която и да било от тези програми на Съюза се считат за допустими.
8. В случай на действия, обхващащи няколко държави, за допустими могат да се считат правни субекти, които са граждани на държавите и териториите, обхванати от действието, или — в случай на юридически лица — които са действително установени в тези държави и територии.
9. Правилата за допустимост, установени в настоящия член, могат да бъдат ограничени по отношение на гражданството, географското местоположение или характеристиките на заявителите, когато такива ограничения се изискват поради специфичното естество и целите на действието и когато те са необходими за неговото ефективно изпълнение.

10. Като допустими могат да се приемат оферентите, заявителите и кандидатите от държави, които не отговарят на условията за допустимост, в случаи на спешна нужда или липса на услуги на пазарите в съответните държави или територии, или в други надлежно обосновани случаи, в които прилагането на правилата за допустимост би направило осъществяването на дадено действие невъзможно или изключително трудно.
11. С цел насърчаване на местните способности, пазари и покупки, когато Финансовият регламент предвижда възлагане въз основа на една оферта, се дава приоритет на местните и регионалните изпълнители. Във всички други случаи участието на местните и регионалните изпълнители се насърчава съгласно съответните разпоредби на посочения регламент. Утвърждават се критериите за устойчивост и надлежна проверка.
12. В рамките на тематичната програма за правата на човека и демокрацията субект, който не попада в обхвата на определението за правен субект в член 2, първа алинея, точка 6, е допустим, когато това е необходимо за осъществяване на действия в областите на интервенция на тази програма.

Член 29

Изключени дейности

Финансирането от Съюза по линия на Инструмента не подкрепя действия или мерки, които:

- а) е възможно да доведат до нарушаване на правата на човека в държави партньори;

- б) са несъвместими с национално определения принос на държавата получател съгласно Парижкото споразумение, или които насърчават инвестициите в изкопаеми горива, или които съгласно екологичния преглед и оценката на въздействието водят до значителни неблагоприятни последици за околната среда или климата, освен ако тези действия или мерки са строго необходими за постигане на целите на Инструмента и са придружени от подходящи мерки за избягване, предотвратяване или намаляване и ако е възможно, компенсирани на тези последици, включително подкрепа за постепенното спиране на субсидиите за вредните за околната среда изкопаеми горива.

Член 30

Пренасяния, годишни вноски, бюджетни кредити за поети задължения, възстановени средства и приходи, генерирани от финансови инструменти и бюджетни гаранции

1. В допълнение към член 12, параграф 4 от Финансовия регламент неизползваните бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания по Инструмента автоматично се пренасят и за тях могат да бъдат поети задължения и те да бъдат съответно използвани до 31 декември на следващата финансова година. Пренесената сума се използва първа през следващата финансова година.

Комисията информира Европейския парламент и Съвета за бюджетните кредити за поети задължения, пренесените в съответствие с член 12, параграф 6 от Финансовия регламент.

2. В допълнение към предвидените в член 15 от Финансовия регламент правила за повторно предоставяне на бюджетни кредити, бюджетните кредити за поети задължения, съответстващи на размера на отменените бюджетни кредити в резултат на пълно или частично неизпълнение на дадено действие съгласно Инструмента, се предоставят отново в полза на първоначалния бюджетен ред.
3. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни вноски в съответствие с член 112, параграф 2 от Финансовия регламент.

Член 114, параграф 2, трета алинея от Финансовия регламент не се прилага за тези многогодишни действия, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

Комисията автоматично отменя всяка част от бюджетно задължение за действие, която до 31 декември на петата година след годината на поемане на бюджетното задължение не е била използвана с цел предварително финансиране или извършване на междинни плащания или за която не е представен заверен отчет за извършени разходи или не е представено искане за плащане.

Параграф 2 от настоящия член се прилага също и за годишни вноски.

4. Чрез дерогация от член 209, параграф 3 от Финансовия регламент възстановените средства и приходите, генерирани от финансов инструмент, и бюджетните гаранции се вписват в първоначалния бюджетен ред като вътрешни целеви приходи след приспадане на разноските и таксите за управление. На всеки пет години Комисията разглежда осъществения принос на съществуващите финансови инструменти към постигането на целите на Съюза, както и тяхната ефективност.

Глава IV

ЕФУР+, гаранцията за външна дейност, бюджетни гаранции и финансова помощ за трети държави

Член 31

Обхват и финансиране

1. Финансовият пакет, посочен в член 6, параграф 2, буква а), покрива Европейският фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+) и гаранцията за външна дейност.

2. Предназначението на ЕФУР+ като интегриран финансов пакет, осигуряващ финансов капацитет под формата на безвъзмездни средства, техническа помощ, финансови инструменти, бюджетни гаранции и операции за смесено финансиране, посочени в член 27, параграф 1 от настоящия регламент, е да подкрепя инвестициите и да подобрява достъпа до финансиране като средство за постигане на целите и общите принципи, предвидени в членове 3 и 8 от настоящия регламент, и когато е приложимо, целите на Регламента за ИПП III, като същевременно се постига максимална допълняемост и въздействие върху развитието и се създават иновативни продукти, включително за МСП.

ЕФУР+ по-специално насърчава устойчивото и приобщаващо икономическо, екологично и социално развитие, прехода към устойчива икономика с добавена стойност и стабилна инвестиционна среда. ЕФУР+ стимулира също социално-икономическата и екологичната устойчивост в държавите партньори, като се поставя специален акцент, в съответствие с приоритетните области, посочени в приложение V, и приложимите индикативни програмни документи, върху изкореняването на бедността. По този начин ЕФУР+ допринася за намаляване на социално-икономическото неравенство, за устойчивия и приобщаващ растеж, адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него, опазването и управлението на околната среда, създаването на достойни работни места на базата на основните трудови стандарти на МОТ, икономическите възможности, уменията и предприемачеството, социално-икономическите сектори, включително социалните предприятия и кооперациите, МСП, устойчивата свързаност, подкрепата за уязвимите групи, утвърждаването на правата на човека, равенството между половете и овластяването на жените и младите хора, както и за противодействието на специфичните социално-икономически причини за незаконната миграция и първопричините за принудителното разселване.

Специално внимание се обръща на държавите, за които е установено, че са засегнати от нестабилност или конфликти, най-слабо развитите държави и тежко задлъжнелите бедни държави, включително чрез предоставяне на подкрепа за изграждане на институционален капацитет, икономическо управление и техническа помощ.

3. Гаранцията за външна дейност подкрепя операциите по ЕФУР+, обхванати от бюджетни гаранции в съответствие с членове 32 — 39 от настоящия регламент. Гаранцията за външна дейност подкрепя и макрофинансовата помощ и заемите за трети държави, посочени в член 10, параграф 2 от Регламент (Евратом) 2021/...⁺.

⁺ ОВ: Моля, попълнете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ ST 12568/20 [2018/0245(NLE)].

4. В рамките на гаранцията за външна дейност Съюзът може да гарантира операции съгласно гаранционни споразумения, подписани между 1 януари 2021 г. и 31 декември 2027 г., в размер до 53 449 000 000 EUR.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт в съответствие с член 44, за да измени максималния размер на гаранцията за външна дейност в размер до 20%.

5. Процентът на провизиране варира между 9% и 50% в зависимост от вида на операциите.

За провизиране на гаранцията за външна дейност може да се използва максимална сума в размер на 10 000 000 000 EUR от бюджета на Съюза. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за изменение на тази максимална сума, за да се гарантира, че сумата на провизирането отразява сумата и процентите на провизиране на гаранцията за външна дейност, като се взема предвид видът на гарантираните операции.

Процентът на провизиране за гаранцията за външна дейност е 9% за макрофинансовата помощ от Съюза и за бюджетните гаранции, покриващи рискове от кредитно неизпълнение от държавата, свързани с кредитни операции.

Процентите на провизиране се преразглеждат най-малко на всеки три години от датата на прилагане на настоящия регламент, определена в член 51. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 с цел изменение на процентите на провизирането.

6. Гаранцията за външна дейност се разглежда като една-единствена гаранция в общия фонд „Провизии“, създаден съгласно член 212 от Финансовия регламент.
7. ЕФУР+ и гаранцията за външна дейност могат да подкрепят финансови и инвестиционни операции в държавите партньори в географските райони, посочени в член 4, параграф 2. Провизирането на гаранцията за външна дейност се финансира от бюджета на съответните географски програми, създадени с член 6, параграф 2, буква а), и се прехвърля в общия фонд „Провизии“. ЕФУР+ и гаранцията за външна дейност могат също да подкрепят операции в бенефициери, изброени в съответното приложение към Регламента за ИПП III . Финансирането за тези операции по линия на ЕФУР+ и за провизирането на гаранцията за външна дейност се осъществява съгласно Регламента за ИПП III . Провизирането на гаранцията за външна дейност за заеми за трети държави, посочени в член 10, параграф 2 от Регламент (Евратом) 2021/...⁺, се финансира съгласно посочения регламент.
8. Провизирането, посочено в член 211, параграф 2 от Финансовия регламент, се формира въз основа на общите пасиви на Съюза, разрешени съгласно настоящия регламент. Годишният размер на изискваното провизиране може да се формира в рамките на период, който не надхвърля седем години. Провизирането на гаранциите, разрешени съгласно Регламент (ЕС) 2017/1601, и на гаранциите, финансовата помощ и заемите по Евратом за трети държави, разрешени съгласно основни актове, чието провизиране се урежда с Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009, продължава да се извършва съгласно разпоредбите на посочените регламенти.

⁺ ОВ: Моля, попълнете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ ST 12568/20 [2018/0245(NLE)].

9. Нетните активи, налични към ... [ОВ: въведете последния ден на месеца, следващ месеца на влизане в сила на настоящия регламент], на Гаранционния фонд на ЕФУР и на Гаранционния фонд за външни дейности, създадени съответно с Регламент (ЕС) 2017/1601 и Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009, се прехвърлят в общия фонд „Провизии“ с цел провизиране на бюджетните гаранции, разрешени съгласно Регламент (ЕС) 2017/1601, и гаранциите, финансовата помощ и заемите от Евратом за трети държави, разрешени съгласно основни актове, чието провизиране се урежда от Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009.

Член 32

Структура на ЕФУР+

1. ЕФУР+ се състои от регионални инвестиционни платформи в рамките на районите, определени в член 4, параграф 2 от настоящия регламент и в Регламента за ИПП III, които са създадени въз основа на работните методи, процедури и структури на съществуващите външни инструменти за смесено финансиране на Съюза и могат да съчетават своите операции за смесено финансиране с операциите по линия на гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+.
2. Комисията осигурява управлението на ЕФУР+.

Член 33

Стратегически съвет на ЕФУР+

1. При гарантирането на управлението на ЕФУР+ Комисията се консултира от стратегически съвет (наричан по-нататък "стратегическият съвет на ЕФУР+") с изключение на случаите на операции, които обхващат бенефициерите, изброени в съответното приложение към Регламента за ИПП III от Западните Балкани и за които има специален стратегически съвет.
2. Стратегическият съвет на ЕФУР+ консултира Комисията по стратегическата ориентация и приоритетите на инвестициите по линия на гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+, в т.ч. инвестиционните прозорци, посочени в член 36, и допринася за тяхното съгласуване с ръководните принципи и целите на външната дейност на Съюза, политиката за развитие, европейската политика за съседство, както и с целите, посочени в член 3 от настоящия регламент, и предназначението на ЕФУР+, посочено в член 31. Стратегическият съвет на ЕФУР+ също така подпомага Комисията при определянето на общи инвестиционни цели по отношение на използването на гаранцията за външна дейност в подкрепа на операции на ЕФУР+ и за съблюдаване на подходящ и разнообразен географски и тематичен обхват на инвестиционните прозорци.
3. Стратегическият съвет на ЕФУР+ подпомага и цялостната координация, взаимното допълване и съгласуваността между регионалните инвестиционни платформи, между трите стълба на Плана за външни инвестиции, между Плана за външни инвестиции и другите усилия на Съюза в областта на миграцията и по изпълнението на Програмата до 2030 г., включително борбата с изменението на климата, както и с външните програми и финансови инструменти на Съюза.

4. Стратегическият съвет на ЕФУР+ се състои от представители на Комисията и на върховния представител, на всички държави членки и на ЕИБ. Европейският парламент има статут на наблюдател. Финансиращите субекти, допустимите контрагенти, държавите партньори, съответните регионални организации и други заинтересовани страни могат да получат статут на наблюдатели, когато е целесъобразно. Преди включването на нов наблюдател се провеждат консултации със стратегическия съвет на ЕФУР+. Стратегическият съвет на ЕФУР+ се председателства съвместно от Комисията и върховния представител.
5. Стратегическият съвет на ЕФУР+ заседава най-малко два пъти годишно и – когато е възможно – приема становищата си с консенсус. Допълнителни заседания могат да бъдат организирани по всяко време от председателя или по искане на една трета от членовете на стратегическия съвет. Когато не може да бъде постигнат консенсус, се прилагат правилата относно правата на глас, договорени на първото заседание на стратегическия съвет на ЕФУР+ и залегнали в неговия процедурен правилник. Процедурният правилник определя рамката по отношение на ролята на наблюдателите. Протоколите и дневният ред на заседанията на стратегическия съвет на ЕФУР+ се оповестяват публично след приемането им.
6. Комисията докладва ежегодно на стратегическия съвет на ЕФУР+ относно постигнатия напредък в изпълнението на ЕФУР+. Стратегическият съвет за Западните Балкани информира за напредъка, постигнат по отношение на изпълнението на инструмента за гаранция за този регион, в допълнение към посоченото по-горе докладване. Стратегическите съвети разглеждат докладите за оценка, посочени в член 42, параграф 5, и ги взема под внимание.

Стратегическият съвет на ЕФУР+ редовно организира консултация със съответните заинтересовани страни относно стратегическата ориентация и изпълнението на ЕФУР+.

7. Съществуването на стратегически съвет на ЕФУР+ и на стратегически съвет за Западните Балкани не оказва влияние върху необходимостта от единна, унифицирана рамка на ЕФУР+ за управление на риска.
8. Функцията за управление на риска за гаранциите по ЕФУР+ отчита целите и принципите на Инструмента. Методите за оценка на риска и за определяне на възнагражденията в рамките на ЕФУР+ се прилагат последователно за всички инвестиционни прозорци, включително тези, посочени в член 36. Комисията създава група за техническа оценка на риска. Комисията гарантира независима, безпристрастна и приобщаваща висококачествена работа на групата за техническа оценка на риска. Комисията гарантира също навременно, прозрачно и всеобхватно споделяне на информацията и анализите с всички държави членки, като надлежно се взема предвид поверителността. Съставът, процедурният правилник и методите на работа на групата за техническа оценка на риска са приобщаващи, отворени за експерти от ЕИБ, други допустими контрагенти и заинтересовани държави членки и се представят на стратегическия съвет на ЕФУР+. Комисията съобщава на Европейския парламент и на Съвета състава, мандата и процедурните правила на групата за техническа оценка на риска и гарантира безпристрастността и липсата на конфликт на интереси на нейните членове.

9. За срока на прилагане на ЕФУР+ стратегическият съвет на ЕФУР+ възможно най-бързо приема и публикува насоки, в които се указва как трябва да се осигури съответствието на операциите на ЕФУР+ с предназначението, целите и критериите за допустимост, установени в членове 31 и 35.

Член 34

Регионални оперативни съвети

Оперативните съвети на регионалните инвестиционни платформи, при спазване на препоръките на съответния стратегически съвет и съответните оценки на риска, подкрепят Комисията на ниво изпълнение при определянето на регионалните и секторните инвестиционни цели и на регионалните, секторните и тематичните инвестиционни прозорци и изготвят становища относно операциите за смесено финансиране и използването на гаранцията за външна дейност, обхващаща предложените инвестиционни програми по ЕФУР+.

Член 35

Допустимост и подбор на операциите и контрагентите за гаранцията за външна дейност в рамките на ЕФУР+

1. Операциите по финансиране и инвестиране, които са допустими за подкрепа чрез гаранцията за външна дейност, са последователни и съгласувани с политиките на Съюза, съответните програмни документи, както и със стратегиите и политиките на държавите партньори. По-специално те подкрепят целите, общите принципи и рамката на политиката на Инструмента, и ако е приложимо, Регламента за ИПП III, при надлежно отчитане на приоритетните области, определени в приложение V към настоящия регламент.

2. Гаранцията за външна дейност подкрепя операциите по финансиране и инвестиране, които отговарят на условията, посочени в член 209, параграф 2, букви а) – д) от Финансовия регламент по отношение по-специално на необходимостта от постигане на допълняемост, включително чрез преодоляване на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации, съгласуване на интересите на допустимите контрагенти, като се избягва нарушаването на конкуренцията, и по целесъобразност, увеличаване на частните инвестиции, и които:
- а) подлежат, в съответствие с член 34 от Финансовия регламент, на предварителни оценки, които са пропорционални на целите и сумите на предвидените операции, за да се определят възможните последици и рисковете от тези операции по отношение на правата на човека, екологичните, трудовите и социалните стандарти, включително под формата на оценки на въздействието за основните програми, които се очаква да окажат значително въздействие върху тези области, в съответствие с предназначението на ЕФУР+, определено в член 31, параграф 1 от настоящия регламент, и като надлежно се отчита принципът на свободно и предварително информирано съгласие на засегнатите общности при инвестиции, свързани със земя;
 - б) гарантират взаимно допълване в рамките на различните стълбове на Плана за външни инвестиции, както и с други инициативи;

- в) са икономически и финансово жизнеспособни, при надлежно отчитане на възможна подкрепа и съфинансиране от частни и публични партньори по проекта, като същевременно се вземат предвид конкретната оперативна среда и капацитетът на държавите, определени като засегнати от нестабилност или конфликт, най-слабо развитите държави, малките островни развиващи се държави, развиващите се държави без излаз на море и силно задлъжнелите бедни държави, които могат да се възползват от по-благоприятни условия;
- г) са технически жизнеспособни и устойчиви от екологична и социална гледна точка, и имат голямо въздействие върху развитието;
- д) не предизвикват смущения на пазарите в държавите и регионите партньори и не са в нелоялна конкуренция с местните участници;
- е) се изпълняват в съответствие с рамката на политиката, посочена в член 7, приложимите задължения и стандарти в областта на околната среда, социалното и трудовото право и международно приетите насоки, принципи и конвенции относно инвестициите, по-специално приетите от ООН и ОИСР, при пълно зачитане на международното право в областта на правата на човека, както и в съответствие с целите и общите принципи, предвидени в членове 3 и 8.

3. Гаранцията за външна дейност се използва за покриване на рискове при следните инструменти:
- а) заеми, включително заеми в местна валута;
 - б) гаранции;
 - в) насрещни гаранции;
 - г) инструменти на капиталовия пазар;
 - д) всякакви други форми на финансиране или инструменти за кредитно подобрение, застраховане и капиталови или квазикапиталови участия.
4. Допустимите контрагенти за целите на гаранцията за външна дейност са тези, които са определени в член 208, параграф 4 от Финансовия регламент, включително тези от държави партньори и трети държави, имащи принос към гаранцията за външна дейност след одобрение от Комисията в съответствие с член 37 от настоящия регламент. В допълнение към това и чрез дерогация от член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент частноправните организации на държава членка, държава партньор или трета държава, които имат принос към гаранцията за външна дейност в съответствие с член 37 от настоящия регламент и които предоставят подходящи гаранции за своя финансов капацитет, са допустими за целите на гаранцията за външна дейност.

5. Допустимите контрагенти спазват правилата и условията, предвидени в член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент. Когато става въпрос за частноправни организации на държава членка, държава партньор или трета държава, които имат принос към гаранцията за външна дейност в съответствие с член 37 от настоящия регламент, се отдава предпочитание на организациите, които оповестяват информация, свързана с критериите относно околната среда, социалната и данъчната област и корпоративното управление.

Комисията гарантира ефективно, ефикасно и справедливо използване на наличните ресурси между допустимите контрагенти, включително малките и средните контрагенти, като същевременно насърчава сътрудничеството между тях и отчита надлежно техния капацитет, добавена стойност и опит.

Комисията гарантира справедливото третиране на всички допустими контрагенти в съответствие с член 27, параграф 7 и полага необходимите усилия за избягването на конфликти на интереси през срока на изпълнение на ЕФУР+. За да се осигури взаимно допълване, Комисията може да изиска допустимите контрагенти да предоставят съответна информация за операциите си, които не са свързани с ЕФУР+.

6. Условието за приноса със собствени ресурси, посочено в член 219, параграф 4 от Финансовия регламент, се прилага за всеки допустим контрагент, на който е отпусната бюджетна гаранция по Инструмента на база портфейл.

7. Комисията подбира допустимите контрагенти в съответствие с член 154 от Финансовия регламент, като надлежно взема предвид:
- а) препоръките на стратегическите и регионалните оперативни съвети;
 - б) целите на инвестиционния прозорец;
 - в) опита и капацитета за управление на риска на допустимия контрагент;
 - г) размера на собствените и допълнителните ресурси и съфинансирането от частния сектор, които допустимият контрагент е готов да мобилизира за инвестиционния прозорец, като се отчита надлежно размерът на инвестицията;
 - д) секторния или географския опит на допустимите контрагенти;
 - е) ползите от насърчаването на сътрудничеството между допустимите контрагенти.
8. Въз основа на многогодишните индикативни програми и на препоръките, осигурени от стратегическия съвет на ЕФУР+ и стратегическия съвет за Западните Балкани, Комисията определя, след консултация с регионалните оперативни съвети и след като информира Европейския парламент и Съвета, инвестиционните прозорци за регионите или конкретни държави партньори, или и за двете, за конкретни сектори или за конкретни проекти или конкретни категории крайни бенефициери или и за двете, които да бъдат финансирани по настоящия регламент и да бъдат покрити от гаранцията за външна дейност до определен фиксиран размер. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за това как инвестиционните прозорци отговарят на изискванията на настоящия член и предоставя подробни данни относно приоритетите им на финансиране. Всички искания за финансова подкрепа в рамките на инвестиционните прозорци се отправят към Комисията.

Изборът на инвестиционни прозорци се обосновава надлежно с анализ на неефективността на пазара или на неоптимални инвестиционни ситуации, както и с оценка на съответствието му с приоритетите на настоящия регламент, и ако е приложимо, с Регламента за ИПП III. Комисията извършва този анализ в сътрудничество с потенциално допустими контрагенти и заинтересовани страни.

Допустимите контрагенти могат да предоставят инструментите, посочени в параграф 3, в рамките на инвестиционен прозорец или отделен проект, управляван от допустим контрагент. Тези инструменти могат да бъдат предоставяни в полза на държави партньори, включително държави, засегнати от нестабилност или конфликт, или държави, изправени пред предизвикателства, свързани с реконструкция и възстановяване след конфликт, и в полза на институции на тези държави партньори, включително техни публични национални и частни местни банки и финансови институции, както и в полза на субекти от частния сектор, включително МСП, на тези държави партньори. Дружества, контролирани от военния сектор или сектора на държавната сигурност, не получават средства по тези инструменти, освен в надлежно обосновани случаи.

9. Комисията прави оценка на операциите, подкрепени от гаранцията за външна дейност, като ги съпоставя с критериите за допустимост, посочени в параграфи 1, 2 и 3, и като използва, когато това е възможно, съществуващите системи на Съюза и на допустимите контрагенти за измерване на резултатите. Комисията съставя контролен списък на критериите за допустимост, посочени в член 31 и член 35, параграфи 1 и 2, и оценява и подбира всички предложения, които да бъдат подкрепени от гаранцията за външна дейност, спрямо този контролен списък, въз основа на информацията, предоставена от допустимите контрагенти. Ако е необходимо, Комисията изисква от допустимите контрагенти да разяснят или изменят предоставената информация. Комисията ежегодно публикува контролните списъци и резултатите от оценката си за всеки инвестиционен прозорец, разбит по държави и сектори.
10. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за изменение на приоритетните области, посочени в приложение V.

Член 36
Роля на ЕИБ

1. ЕИБ изпълнява изключителен специален инвестиционен прозорец, осигуряващ цялостно покритие на риска за операции с държавните контрагенти и нетърговските контрагенти на поддържавно равнище с индикативна минимална сума от 11 000 000 000 EUR, който се програмира в съответствие с процедурите, предвидени в глави I и III от настоящия дял.

ЕИБ има изключителните права за операции с държавни контрагенти и нетърговски контрагенти на поддържавно равнище в рамките на изключителния специален инвестиционен прозорец. В рамките на изключителния специален инвестиционен прозорец приносът на собствените ресурси се разбира като поемането на остатъчен риск, а гаранцията от ЕС покрива 65% от общата сума, изплатена и гарантирана по линия на операциите на ЕИБ по финансиране, минус възстановените суми, плюс всички свързани с тях суми.

Чрез дерогация от втора алинея, ако ЕИБ не може да извърши или реши да не извършва операции в рамките на изключителния специален инвестиционен прозорец, изпълнението на тези операции е отворено за други допустими контрагенти в съответствие с условията, определени в съответните споразумения за гаранцията за външна дейност, при които се вземат предвид условията, предложени на ЕИБ за същия вид операции, както и специфичните нужди, обстоятелства и естество на допустимия контрагент, изпълняващ тези операции.

2. ЕИБ отговаря на условията за изпълнение на операции с контрагенти на поддържащо равнище, които не са обхванати от изключителния специален инвестиционен прозорец, посочен в параграф 1, и операции с частния сектор. Процедурата, посочена в член 35, се използва за възлагане на ЕИБ, ако е целесъобразно, на два допълнителни специални инвестиционни прозорца, осигуряващи:
- а) неизключително всеобхватно покритие на риска за операции с търговски контрагенти на поддържащо равнище; и
 - б) неизключителни операции за насърчаване на преките чуждестранни инвестиции, търговията и интернационализацията на икономиките на държавите партньори, които осигуряват покритие на политическия риск за операции на частния сектор.
3. Индикативната сума за специалните инвестиционни прозорци, посочени в параграфи 1 и 2, е в размер на 26 725 000 000 EUR.

При изпълнението на специалните инвестиционни прозорци, посочени в параграфи 1 и 2, ЕИБ спазва настоящия регламент, включително общите му цели и тези на ЕФУР+ и, когато е приложимо, на Регламента за ИПП III, както и съответните програмни документи и задълженията за докладване.

4. В съответствие с член 209, параграф 2, буква е) от Финансовия регламент, поради естеството и целта на политиката на изключителния специален инвестиционен прозорец, посочен в параграф 1, съответното споразумение за гаранцията за външна дейност може да предвижда, че Съюзът не получава възнаграждение за операциите в рамките на този инвестиционен прозорец.

5. За целите на настоящия член операциите на поддържащо равнище се считат за търговски, освен ако не е посочено нещо друго, което да е надлежно обосновано от ЕИБ и потвърдено от Комисията.

Операциите в рамките на специалния инвестиционен прозорец, посочен в параграф 2, буква б), са съгласувани с тези на агенциите за експортно кредитиране на държавите членки.

6. ЕИБ зависи от становището на съветите, предвидени съответно в членове 33 и 34.

За операциите на ЕИБ, попадащи в обхвата на инвестиционните прозорци, посочени в настоящия член, оценката за допустимост, определена в член 35, параграф 9, се извършва в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Протокол № 5 за Устава на Европейската инвестиционна банка, приложен към ДФЕС. ЕИБ предоставя своевременно цялата информация, изисквана от Комисията за тази цел. Операциите на ЕИБ по финансиране, попадащи в обхвата на тези инвестиционни прозорци, не се покриват от гаранцията от ЕС, когато Комисията даде отрицателно становище съгласно процедурата, предвидена в член 19 от Протокол № 5 за Устава на Европейската инвестиционна банка, приложен към ДФЕС. Всички допълнителни условия, приложими за ЕИБ, се определят в съответните споразумения за гаранцията за външна дейност.

7. ЕИБ отговаря на условията за допустимост за изпълнението на дейности по други инвестиционни прозорци, установени съгласно член 35, параграф 8.
8. В съответствие с настоящия регламент, включително неговите цели и принципи, и съответните програмни документи, както и, когато е приложимо, Регламента за ИПП III, Комисията и ЕИБ сключват специални споразумения за гаранцията за външна дейност за специалните инвестиционни прозорци, посочени в параграфи 1 и 2.

Член 37

Финансов принос от други донори към гаранцията за външна дейност

1. Държави членки, трети държави и други трети страни могат да предоставят финансов принос в гаранцията за външна дейност.

Чрез дерогация от член 218, параграф 2, втора алинея от Финансовия регламент договарящите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство могат да предоставят финансов принос под формата на гаранции или парични средства.

Трети държави, различни от договарящите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и други трети страни предоставят финансов принос под формата на парични средства и подлежи на становище от стратегическия съвет на ЕФУР+ и на одобрение от Комисията.

Държавите членки могат да поискат финансовият им принос да бъде заделен за започването на действия в конкретни региони, държави, сектори или съществуващи инвестиционни прозорци. Комисията незабавно информира Европейския парламент и Съвета за одобрения финансов принос.

2. Финансовият принос под формата на гаранция не надвишава 50 % от сумата, посочена в член 31, параграф 4.

Приносът на държавите членки и договарящите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство под формата на гаранция може да бъде поискан само за плащания по искания за плащане по гаранцията, след като финансирането от общия бюджет на Съюза, увеличено с всеки друг принос под формата на парични средства, е било използвано за плащания по искания за плащане по гаранцията.

Всеки финансов принос може да се използва за покриване на искания за плащане по гаранцията, независимо за какво е бил заделен.

Между Комисията, която действа от името на Съюза, и финансиращия субект се сключва споразумение за финансиране, което съдържа по-специално разпоредби относно условията за плащане.

Член 38

Изпълнение на споразуменията за гаранцията за външна дейност

1. От името на Съюза Комисията сключва споразумения за гаранцията за външна дейност с допустимите контрагенти, подбрани съгласно член 35. Тези споразумения могат да бъдат сключвани с консорциум от два или повече допустими контрагенти. В съответствие с член 219, параграф 1 от Финансовия регламент бюджетните гаранции са неотменими, безусловни и при поискване за видовете операции, обхванати от гаранцията за външна дейност. При сключването на споразумения за гаранцията за външна дейност Комисията взема предвид препоръките и насоките на съветите и на групата за техническа оценка на риска.
2. За всеки инвестиционен прозорец се сключват едно или повече споразумения за гаранцията за външна дейност между Комисията и избрания(те) отговарящ(и) на условията за допустимост контрагент(и). Освен това, за да се отговори на конкретни потребности, гаранцията за външна дейност може да се предоставя за отделни операции по финансиране или инвестиране.

Европейският парламент и Съветът се нотифицират за подписването на всички споразумения за гаранцията за външна дейност и при поискване от тяхна страна тези споразумения се предоставят на Европейският парламент и на Съвета, като се взема предвид защитата на поверителната информация и на търговската информация с чувствителен характер.

3. Споразуменията за гаранцията за външна дейност съдържат по-специално:
- а) подробни разпоредби относно покритието, изискванията, допустимостта, допустимите контрагенти и процедурите;
 - б) подробни разпоредби относно предоставянето на гаранцията за външна дейност, включително договорености за покритието и определеното ѝ покритие на портфейлите и на проектите на конкретни видове инструменти, както и анализ на риска на проектите и на портфейлите на проектите, включително на секторно, регионално и национално равнище;
 - в) посочване на целите и предназначението на Инструмента, оценка на потребностите и информация за очакваните резултати, като се взема предвид насърчаването на корпоративна социална отговорност и отговорно стопанско поведение, включително по-специално чрез спазването на договорените на международно равнище насоки, принципи и конвенции относно инвестициите, посочени в член 35, параграф 2, буква е);
 - г) възнаграждението за гаранцията за външна дейност, което трябва да отразява нивото на риска, и възможността в надлежно обосновани случаи възнаграждението да бъде частично субсидирано с цел предоставяне на по-благоприятни условия; и по-специално на държавите, засегнати от нестабилност или конфликт, най-слабо развитите държави и силно задлъжнелите бедни държави;

- д) изисквания за използването на гаранцията за външна дейност, включително условията за плащане, например конкретните срокове, лихвите по дължими суми, разходите и разноските по събиране и евентуално необходимите договорености за ликвидност;
 - е) процедури за предявяване на вземания, включително, но не само основанията за това и сроковете на изчакване, както и процедури за събиране на вземанията;
 - ж) задължения за мониторинг, докладване, прозрачност и оценка;
 - з) ясни и достъпни процедури за подаване на жалби от трети лица, които биха могли да бъдат засегнати от изпълнението на проекти, подкрепяни от гаранцията за външна дейност.
4. Допустимият контрагент одобрява операциите по финансиране и инвестиране в съответствие със своите собствени правила и процедури, както и в съответствие със споразумението за гаранцията за външна дейност.
5. Гаранцията за външна дейност може да покрива:
- а) за кредитни инструменти – главницата заедно с всички лихви и суми, дължими на избрания допустим контрагент, които той не е получил в съответствие с условията на операциите по финансиране в случай на неизпълнение;
 - б) за капиталови инвестиции – инвестираните суми и свързаните с тях разходи за финансиране;

- в) за други операции по финансиране и инвестиране, посочени в член 35, параграф 2 – използваните суми и свързаните с тях разходи за финансиране;
 - г) всички съответни разходи и разходи по събиране на вземания в случай на неизпълнение, освен ако не са приспаднати от постъпленията от събраните суми.
6. За целите на отчитането на Комисията и за докладването от нейна страна за рисковете, покрити от гаранцията за външна дейност и в съответствие с член 209, параграф 4 от Финансовия регламент, допустимите контрагенти, с които е сключено споразумение за гаранцията за външна дейност, предоставят ежегодно на Комисията и на Сметната палата финансовите отчети за одитираните от независим външен одитор операции по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент, които съдържат, наред с другото, информация за:
- а) оценката на риска за операциите по финансиране и инвестиране на допустимите контрагенти, включително информацията относно задълженията на Съюза, изчислени в съответствие със счетоводните правила, посочени в член 80 от Финансовия регламент, и международните счетоводни стандарти за публичния сектор;
 - б) текущите финансови задължения на Съюза, произтичащи от операциите по ЕФУР+, предназначени за допустимите контрагенти и техните операции по финансиране и инвестиране, разбити по отделни операции.

7. При поискване допустимите контрагенти предоставят на Комисията всякаква допълнителна информация, необходима за изпълнение на задълженията на Комисията съгласно настоящия регламент, по-специално по отношение на критериите за подбор, установени в член 35, включително спазването на стандартите в областта на правата на човека и социалните, трудовите и екологичните стандарти.
8. Комисията представя на стратегическия съвет на ЕФУР+, регионалните оперативни съвети, Европейския парламент и Съвета годишен доклад за финансовите инструменти, бюджетните гаранции, включително изпълняваните от ЕИБ, и финансовата помощ в съответствие с член 41, параграфи 4 и 5 и членове 241 и 250 от Финансовия регламент. За тази цел допустимите контрагенти предоставят ежегодно информацията, необходима на Комисията, за да изпълни тези задължения за докладване.

Член 39

Механизъм за подаване на жалби и за правна защита и защита на финансовите интереси на Съюза

1. С оглед на възможни претенции от трети страни в държавите партньори, включително общности и лица, засегнати от проекти, ползващи се с подкрепата на ЕФУР+ и гаранцията за външна дейност, Комисията и делегациите на Съюза публикуват на своите уебсайтове преки препратки към механизмите за подаване на жалби на съответните контрагенти, сключили споразумения с Комисията. Освен това Комисията предоставя възможност за пряко подаване на жалби, свързани с разглеждането на претенциите от страна на допустимите контрагенти. Комисията взема предвид тази информация с оглед на бъдещото сътрудничество с тези контрагенти.
2. Лицата и субектите, изпълняващи финансови инструменти и бюджетни гаранции, спазват приложимото право и принципи на Съюза и договорените международни стандарти и стандарти на Съюза, както е предвидено в член 155, параграфи 2 и 3 от Финансовия регламент. Комисията преценява дали системите, правилата и процедурите на тези лица и субекти гарантират защита на финансовите интереси на Съюза, равностойна на защитата, предвидена при изпълнението на бюджета на Съюза от Комисията, при надлежно спазване на принципа на пропорционалност, като се вземат предвид естеството на действието и условията, при които действието се изпълнява.

Член 40

Капиталово участие във финансови институции за развитие

Пакетът за географските програми, посочен в член 6, параграф 2, буква а), може да се използва за принос към капиталовата наличност на европейски и други финансови институции за развитие.

Глава V

Мониторинг, докладване и оценка

Член 41

Мониторинг и докладване

1. Показателите във връзка с докладването относно напредъка на Инструмента към постигане на специфичните цели, определени в член 3, параграф 2, се съдържат в приложение VI. Тези показатели в съответствие с показателите за ЦУР, заедно с данните от оценките и други налични докладвания за резултати се използват като основа за оценка на степента, в която тези специфични цели са били постигнати.
2. Комисията осъществява непрекъснат мониторинг на своите действия и поне веднъж годишно извършва преглед на постигнатия напредък по отношение на целевите стойности, определени в настоящия регламент, както и на очакваните резултати, включително крайните продукти и крайните резултати.

Напредъкът по отношение на очакваните резултати се следи по прозрачен и навременен начин въз основа на подходящи, измерими, качествени и количествени данни, включително, но не само, посочените в приложение VI. Когато е възможно, показателите се разбиват по пол, възраст и други имащи отношение фактори.

3. Съвместните рамки за резултатите, включени, след съгласуване, в съвместните програмни документи, които отговарят на критериите, посочени в член 14, параграф 4, предоставят, когато това е осъществимо, основата за съвместния мониторинг от страна на Съюза и неговите държави членки на тяхната колективна подкрепа за дадена държава партньор.

Системата за отчитане на изпълнението гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на програмата и на резултатите от Инструмента. За тази цел на получателите на средства от Съюза се налагат пропорционални изисквания за докладване.

4. Комисията разглежда напредъка, постигнат по отношение на изпълнението на Инструмента. Считано от 2022 г., своевременно и не по-късно от 30 ноември всяка година, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад за напредъка по отношение на постигането на целите на Инструмента чрез показатели, включително, но не само, посочените в приложение VI, като докладва за текущите дейности, постигнатите резултати и ефективността на регламента. Този доклад се представя също на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите.

5. Годишният доклад съдържа:

- а) информация за предишната година относно финансираните мерки;
- б) резултатите от упражнения мониторинг и извършената оценка;
- в) участието и равнището на сътрудничество на съответните партньори, с разбивка по видове субекти, както са посочени в член 62 от Финансовия регламент — както за прякото, така и за непрякото управление;
- г) бюджетните задължения, включително договорените суми, и бюджетните кредити за плащания, представени с разбивка по държави, региони и сектори на сътрудничество;
- д) качествена и количествена информация, включително за мерките, предприети съгласно член 9, използването на резерва за нововъзникващи предизвикателства и приоритети, посочен в член 17, и използването на средствата, предназначени за основания на стимули подход, съответстващ на резултатите в ключовите области, посочен в член 20.

В годишният доклад се оценяват резултатите от финансирането от Съюза, като се използват, доколкото е възможно, специфични и измерими показатели за напредъка по отношение на целевите стойности и задачите на Инструмента и напредъка по отношение на включването на въпросите, посочени в член 8, параграф 8. Представя се също и разбивка по форми на финансиране от Съюза, както са определени в член 27. Относно сътрудничеството за развитие в доклада се прави оценка, когато е възможно и подходящо, и на спазването на принципите за ефективност на развитието, включително за иновационните финансови инструменти.

6. Годишният доклад, изготвен през 2021 г., съдържа консолидирана информация от годишните доклади за периода 2014—2020 г. относно цялото финансиране съгласно регламентите, посочени в член 50, параграф 2 от настоящия регламент, като се включват външните целеви приходи и вноските в доверителните фондове, гаранциите и разбивка на разходите по държави, форми на финансиране от Съюза, както са установени в член 27 от настоящия регламент, видове субекти, както са посочени в член 62 от Финансовия регламент — както за прякото, така и за непрякото управление, поети задължения и плащания. Този годишен доклад отразява основните извлечени поуки и последващите действия във връзка с препоръките от външните оценки, извършени през предходните години.
7. Като част от годишния доклад Комисията представя подробна информация относно операциите по финансиране и инвестиране, покрити от гаранцията за външна дейност, и относно функционирането на ЕФУР+, неговото управление и ефективния му принос за постигането на неговите цели. Информацията съдържа следните елементи:
- а) оценка на резултатите, допринасящи за предназначението и целите на Инструмента и ако е приложимо, на други инструменти за финансиране, посочени в член 31, параграф 7;

- б) оценка, въз основа на показатели в съответствие с член 31, параграф 2 и член 35, параграф 2, на допълняемостта и добавената стойност, мобилизирането на ресурси от частния сектор, включително от МСП, вида на подкрепяните субекти от частния сектор, прогнозните и действителните крайни продукти и крайни резултати и въздействието на операциите по финансиране и инвестиране, покрити от гаранцията за външна дейност по линия на ЕФУР+, в обобщен вид, включително въздействието върху създаването на достойни работни места и изкореняването на бедността, както и върху начина, по който се работи за отстраняване на конкретните социално-икономически първопричини за незаконната миграция и първопричините за принудителното разселване; оценката включва анализ на мерките с оглед на риска и тяхното въздействие върху финансовата и икономическата стабилност на партньорите и анализ от гледна точка на равенството между половете на покритите операции въз основа на доказателства и данни с разбивка по пол, държави и сектори, когато е възможно;
- в) оценка на съответствието на операциите, подкрепяни чрез гаранцията за външна дейност по линия на ЕФУР+, с принципите на ефективност на развитието, договорени на международно равнище;
- г) оценка на ефекта на ливъридж, постигнат чрез покритите операции;

- д) оценка на полезните взаимодействия и взаимното допълване между операциите, покрити от гаранцията за външна дейност по линия на ЕФУР+, включително посочените в член 36 и други стълбове на Плана за външни инвестиции, въз основа на съответни съществуващи доклади, особено по отношение на постигнатия напредък в областта на доброто управление, включително по отношение на борбата с корупцията и незаконните финансови потоци, зачитането на правата на човека и принципите на правовата държава и политиките, съобразени с равенството между половете, както и за стимулирането на предприемачеството, местната стопанска среда и местните финансови пазари;
- е) оценка на възнаграждението за гаранциите и на прилагането на член 155, параграфи 2 и 3 от Финансовия регламент.

8. Годишната приблизителна оценка на общите разходи, свързани с действията в областта на климата, опустиняването и биологичното разнообразие, се извършва въз основа на приетите индикативни програмни документи. За финансирането, отпуснато по линия на Инструмента, се прилага система за годишно проследяване, основана на методиката на ОИСР, а именно „маркерите в областта на околната среда и маркери от Рио“ — без да се изключва използването на по-точни методики, когато такива съществуват — която е интегрирана в съществуващата методика за управление на изпълнението на програмите на Съюза, с цел количествено определяне на вписаните в оценките и годишния доклад разходи във връзка с управлението и опазването на околната среда, действията в областта на климата, опустиняването и биологичното разнообразие на равнището на посочените в член 23 планове за действие и мерки.

Комисията предоставя на разположение информацията относно сътрудничеството за развитие в съответствие с признати международни стандарти, като например тези на МОТ и ОИСР, и посредством рамката за общ стандарт, разработена от Международната инициатива за прозрачност на помощта.

9. С цел осигуряването на ефективно оценяване на напредъка на Инструмента към постигането на неговите цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за изменение на приложение VI, за да преразглежда или допълва показателите, когато това се счита за необходимо, и да допълва настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка.

Член 42

Оценка

1. Комисията извършва оценка на въздействието и ефективността на своите действия по области на интервенция, както и на ефективността на програмирането — когато е подходящо чрез независимо външно оценяване. Комисията взема надлежно под внимание предложенията на Европейския парламент или на Съвета за независими външни оценки . Ако е приложимо, оценките се изготвят въз основа на принципите на добрата практика на Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР, като при това се цели да се установи дали са постигнати специфичните цели и да се формулират препоръки за подобряване на бъдещите действия.

Комисията съобщава констатациите и заключенията от оценките, както и своите забележки и последващи действия на Европейския парламент, Съвета и държавите членки. Оценките могат да бъдат обсъждани по искане на държавите членки съгласно член 45, параграф 7. Резултатите се вземат предвид при изготвянето на програмите и действията и разпределението на ресурсите. Тези оценки и последващи действия се оповестяват публично.

Комисията приобщава в подходяща степен всички заинтересовани страни, включително бенефициери, деятели на гражданското общество и местни органи, в процеса на оценяването на финансирането от Съюза, предоставено по линия на Инструмента, и може, ако е подходящо, да се стреми да извършва съвместни оценки с държавите членки и други партньори с активното участие на държавите партньори.

2. До 31 декември 2024 г. Комисията представя средносрочна оценка на Инструмента. Оценяването обхваща периода от 1 януари 2021 г. до началото на тази оценка. Средносрочната оценка се придружава по целесъобразност от законодателни предложения с необходимите изменения на настоящия регламент.
3. Комисията извършва окончателна оценка на Инструмента в рамките на средносрочния преглед за следващия финансов период. В нея се извършва анализ и оценка на приноса на Съюза за постигането на целите на Инструмента, като се вземат предвид показателите за измерване на постигнатите резултати, както и констатациите и заключенията относно въздействието на Инструмента.

4. В средносрочната и окончателната оценка се разглеждат ефикасността, ефективността, въздействието, устойчивостта, добавената стойност, възможността за опростяване, вътрешната и външната съгласуваност, включително взаимното допълване и полезните взаимодействия, както и това дали целите на Инструмента запазват своята целесъобразност. Посочват се и извлечените поуки. В оценките се оценява максималната сума на гаранцията за външна дейност, предвидена в член 31, параграф 4, и се включва информацията относно добавената стойност на интегрирането на отделни преди това инструменти в един рационализиран инструмент.

Средносрочната и окончателната оценка съдържат освен това консолидирана информация от годишните доклади относно цялото финансиране, уредено с настоящия регламент, включително външните целеви приходи и вноските в доверителните фондове, като се представя разбивка на разходите по държави бенефициери, форми на финансиране от Съюза и участие на държавите членки и съответните партньори, поети задължения и плащания, както и разбивка по географски програми, тематични програми и действия за бързо реагиране, включително използването на средства, мобилизирани от резерва за нововъзникващи предизвикателства и приоритети, посочен в член 6.

Средносрочната и окончателната оценка се изготвят със специфичната цел да бъде подобро финансирането от Съюза. Те съдържат информацията от полза за решенията за подновяване, изменение или спиране на видовете действия, изпълнявани в рамките на Инструмента.

5. В съответствие със специфичните разпоредби за докладването, съдържащи се във Финансовия регламент, до 31 декември 2024 г. и на всеки три години след това въз основа на външна оценка Комисията изготвя оценка за използването и функционирането на гаранцията за външна дейност, по-специално за приноса ѝ към общите цели, постигнатите резултати и допълняемостта. Комисията представя своя доклад за оценка на Европейския парламент и на Съвета. Този доклад за оценка се придружава от становище на Сметната палата. Докладът за оценка и становището на Сметната палата се оповестяват публично.

ДЯЛ III

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 43

Разширяване на географския обхват

1. В надлежно обосновани случаи и когато действието, което трябва да се изпълни, е с глобален, трансрегионален или регионален характер, Комисията може да реши, в рамките на съответните многогодишни индикативни програми или в рамките на съответните планове за действие или мерки, да включи в обхвата на действията и държави и територии, които не са обхванати от настоящия регламент съгласно член 4, за да се гарантира съгласуваността и ефективността на финансирането от Съюза или да се насърчи регионалното или трансрегионалното сътрудничество.

2. Комисията може да включи специално разпределение на финансовите средства с цел да подпомогне държавите или регионите партньори да укрепят сътрудничеството си със съседните най-отдалечени региони на Съюза и с отвъдморските страни и територии. За тази цел Инструментът може да допринася, по целесъобразност и въз основа на реципрочност и пропорционалност по отношение на равнището на финансиране съгласно Решението за отвъдморско асоцииране, включително Гренландия или Регламента за Interreg , или и двете, за действия, изпълнявани от държава или регион партньор или друг субект съгласно настоящия регламент, от държава, територия или друг субект съгласно Решението за отвъдморско асоцииране, включително Гренландия или от най-отдалечен регион на Съюза в рамките на съвместни оперативни програми, или за мерки или програми за междурегионално сътрудничество, установени и изпълнявани съгласно Регламента за Interreg.

Член 44

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 4, параграфи 6 и 7, член 6, параграф 5, член 31, параграфи 4 и 5, член 35, параграф 10 и член 41, параграф 9, се предоставя на Комисията за срока на действие на настоящия регламент.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 4, параграфи 6 и 7, член 6, параграф 5, член 31, параграфи 4 и 5, член 35, параграф 10 и член 41, параграф 9, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 4, параграфи 6 и 7, член 6, параграф 5, член 31, параграфи 4 и 5, член 35, параграф 10 и член 41, параграф 9, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 45

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011. Комитетът може да заседава в различни формати, отговарящи за конкретни области на сътрудничество и интервенция, като географски и тематични действия и действия за бързо реагиране.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. Когато становището на комитета трябва да бъде получено чрез писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, когато в рамките на определения срок за предаване на становището председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета поиска това.
4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 5 от него.
5. Приетото решение остава в сила за срока на приетия или изменен документ, програма за действие или мярка.

6. Наблюдател от ЕИБ участва в работата на комитета по въпросите, отнасящи се до ЕИБ.
7. Държавите членки могат да поискат разглеждане на всякакви други въпроси, свързани с изпълнението на Инструмента, по-конкретно по отношение на многогодишните програмни документи, включително междинните оценки или прегледите и оценките по конкретни теми.

Член 46

Информация, комуникация и видимост

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като открояват видимо подкрепата, получена от Съюза, върху комуникационните материали, свързани с действията, подкрепяни по Инструмента, и като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.

Споразуменията, сключени с получателите на финансиране от Съюза, съдържат задължения в това отношение.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на Инструмента, на действията, предприети по Инструмента и на получените резултати. Финансовите ресурси, разпределени по Инструмента, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите на Инструмента.
3. С Инструмента се подкрепя стратегическата комуникация и публичната дипломация, включително борбата с дезинформацията, с оглед на предоставянето на информация за ценностите на Съюза, както и за добавената стойност и резултатите, постигнати от действията на Съюза.
4. Комисията оповестява публично информация за действията, финансирани по линия на Инструмента, както е посочено в член 38 от Финансовия регламент, включително, когато е целесъобразно, чрез цялостен единен уебсайт.
5. На уебсайта, посочен в параграф 4 е включена и информация за операциите по финансиране и инвестиране и основните елементи на всички споразумения за гаранцията за външна дейност, включително информация за правния статус на допустимите контрагенти, очакваните ползи за развитието и процедурите за подаване на жалби в съответствие с член 38, параграф 3, буква з), като се взема предвид защитата на поверителната информация и на търговската информация с чувствителен характер.

6. Допустимите контрагенти по линия на ЕФУР+, в съответствие със своята политика за прозрачност и с правилата на Съюза относно защитата на данните и достъпа до документи и информация, по собствена инициатива и редовно оповестяват публично на своите уебсайтове информация за всички обхванати от гаранцията за външна дейност операции по финансиране и инвестиране, отнасяща се по-специално до начина, по който тези операции допринасят за изпълнението на целите и изискванията, предвидени в настоящия регламент. Когато това е възможно, информацията се разбива на равнище проекти. Тази информация винаги е съобразена със защитата на поверителната информация и на търговската информация с чувствителен характер. Допустимите контрагенти по линия на ЕФУР+ също така оповестяват публично подкрепата от Съюза в цялата публикувана от тях информация относно операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от гаранцията за външна дейност, в съответствие с настоящия регламент.

Член 47

Дерогация от изискванията за видимост

Когато поради проблеми със сигурността или политическата чувствителност може да е за предпочитане или да е наложително да се ограничат дейностите за комуникация и видимост в някои държави или райони или през определени периоди целевата аудитория и продуктите, каналите и инструментите за видимост, които ще се използват за популяризиране на дадено действие, се определят въз основа на всеки отделен случай след получаване на мнението и съгласието на Съюза. Когато се изисква бърза намеса в отговор на внезапна криза, не е необходимо незабавно да се изготви цялостен план за комуникация и видимост. В такива ситуации обаче подкрепата на Съюза се посочва по подходящ начин от самото начало.

Член 48

Клауза за Европейската служба за външна дейност

Настоящият регламент се прилага в съответствие с Решение 2010/427/ЕС, и по-специално с член 9 от него.

Член 49

Изменения на Решение № 466/2014/ЕС

Решение № 466/2014/ЕС се изменя, както следва:

1) В член 1 параграф 5 се заменя със следното:

„5. Гаранцията от ЕС покрива операциите на ЕИБ по финансиране, договорени в периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2021 г.“

2) В член 20 втората алинея се заменя със следното:

„До 31 декември 2022 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящото решение.“

3) В приложение I, буква г) последните три алинеи се заменят със следното:

„В рамките на общия фиксиран таван управителните органи на ЕИБ могат да решат, след консултация с Комисията, да преразпределят суми в рамките на регионите и между тях.“

Член 50

Отмяна и преходни разпоредби

1. Без да се засягат разпоредбите на член 31, параграф 8 от настоящия регламент, регламенти (ЕО, Евратом) № 480/2009 и (ЕС) 2017/1601 се отменят, считано от ... [ОВ да въведе: първия ден на втория месец след влизането в сила на настоящия регламент], а Решение № 466/2014/ЕС се отменя, считано от 1 януари 2022 г. Финансовият пакет за Инструмента финансира провизирането на бюджетните гаранции, разрешени съгласно Регламент (ЕС) 2017/1601, и на гаранциите и финансовата помощ, разрешени съгласно основни актове, чието провизиране се урежда от Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009. Провизирането на тези гаранции и финансовата помощ за бенефициерите, посочени в съответното приложение към Регламента за ИПП III , се финансират от посочения регламент.
2. Финансовият пакет за Инструмента може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между настоящия регламент и мерките, приети съгласно регламенти (ЕО, Евратом) № 480/2009, (ЕС) № 230/2014, (ЕС) № 232/2014, (ЕС) № 233/2014, (ЕС) № 234/2014, (ЕС) № 235/2014, (ЕС) № 236/2014, (Евратом) № 237/2014, (ЕС) 2017/1601 и Решение № 466/2014/ЕС.
3. Финансовият пакет за Инструмента може да покрива разходи, свързани с изготвянето на съответен бъдещ регламент.

4. Ако е необходимо, в бюджета могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 24, параграф 1, с цел да се гарантира управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

Член 51

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК НА ДЪРЖАВИТЕ И ТЕРИТОРИИТЕ В РАЙОНА НА СЪСЕДСТВОТО

Алжир

Армения

Азербайджан

Беларус

Египет

Грузия

Израел

Йордания

Ливан

Либия

Република Молдова

Мароко

Окупирани палестински територии

Сирия

Тунис

Украйна

Подкрепата от Съюза в тази област може също да се използва с цел предоставянето на възможност на Руската федерация да участва в програми за трансгранично сътрудничество и в други съответни многонационални индикативни програми, включително посочените в член 13, параграф 6 и член 21.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОБЛАСТИ НА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ГЕОГРАФСКИТЕ ПРОГРАМИ

За всички географски райони

ХОРА

1. Добро управление, демокрация, принципи на правовата държава и права на човека, включително равенство между половете.
 - а) Засилване и утвърждаване на демокрацията и приобщаващи демократични процеси, принципите на правовата държава, борбата с корупцията, управление и надзор, включително прозрачни, приобщаващи и будещи доверие изборни процеси, както и прозрачни, отчетни, ефективни и приобщаващи институции на всички равнища, включително законодателни органи, независима съдебна система, укрепващи пълноценното политическо участие и представителство;
 - б) Засилване на утвърждаването, защитата и упражняването на правата на човека и основните свободи в съответствие с международното право в областта на правата на човека, включително Всеобщата декларация за правата на човека; подкрепа и закрила на защитниците на правата на човека; подкрепа и наблюдение на механизмите за подаване на жалби и за правна защита във връзка с нарушенията и погизването на правата на човека на национално и местно равнище; принос за прилагането на глобални и регионални инструменти и рамки, увеличаване на капацитета на гражданското общество за тяхното изпълнение и наблюдение;

- в) Борба с дискриминацията във всичките ѝ форми и утвърждаване на принципа на равенство и недискриминация, по-специално равенство между половете, права и овластяване на жените и момичетата, правата на детето, хората с увреждания, хората, принадлежащи към малцинства, лесбийки, гейове, бисексуални, трансполови и интерсексуални (ЛГБТИ) лица и коренното население съгласно определението в Декларацията на Организацията на обединените нации за правата на коренното население;
- г) Подкрепа, засилване и оправомощаване на едно проспериращо гражданско общество и неговата независима, активна и многостранна роля в политическите преходи, процеси на реформи и демократични преобразувания, и утвърждаване на открито и стимулиращо пространство за гражданското общество и участието на гражданите в политическия живот и в контрола на процеса на вземане на решения, както и противодействие на свиването на демократичното пространство; подкрепа и насърчаване на участието на всички в политическите процеси и в обществения живот;
- д) Подобряване на плурализма, независимостта и професионализма на свободни и независими медии, както и повишаване на медийната грамотност и справяне с дезинформацията; укрепване на цифровите права, включително правото на достъп до информация; укрепване на правото на неприкосновеност на личния живот и защита на данните;
- е) Изграждане на устойчивостта на държавите, обществата, общностите и отделните лица на политически, икономически, екологичен, продоволствен, демографски и обществен натиск и сътресения, природни и предизвикани от човека бедствия и здравни кризи, включително пандемии;

- ж) Засилване и развитие на демократични и приобщаващи обществени институции на международно, национално и поднационално равнище, включително местни органи; укрепване на капацитета за съобразено с равенството между половете бюджетирание и планиране; както и независима, ефективна, ефикасна и отчетна съдебна система и утвърждаване на принципите на правовата държава, международното правосъдие, отчетността и достъпното за всички правосъдие;
- з) Подкрепа за процесите на реформа на публичната администрация на национално и поднационално равнище, включително чрез използването на насочени към гражданите системи и други цифрови решения на електронното правителство за изграждане на стабилна, отчетна и прозрачна публична администрация и системи за предоставяне на услуги, укрепване на правните рамки и институционалната структура, националните статистически системи и капацитет, включително с оглед на разбиването на данните по приходи, пол, възраст и други фактори, добро управление на публичните финанси, включително външен одит, и принос към борбата с корупцията, избягването на данъци, отклонението от данъчно облагане и агресивното данъчно планиране;
- и) Подкрепа на националните и местните органи и администрации за създаване на необходимата инфраструктура, за да се даде възможност всички граждански регистрации (от раждането до смъртта) да бъдат точно регистрирани и официално признати дубликати на документи да бъдат публикувани, когато е необходимо, за да се гарантира, че всички граждани съществуват официално и упражняват своите основни права;

- й) Насърчаване на приобщаващи, балансирани и интегрирани териториални политики, политики за селските райони и градски политики и развитие чрез укрепване на публичните институции и органи на национално и поднационално равнище, подкрепа за изграждането на капацитет на местните органи и мобилизиране на техния експертен опит за насърчаване на териториален подход към местното развитие, включително ефикасни процеси на децентрализация, фискална децентрализация и държавно реструктуриране;
- к) Увеличаване на прозрачността и отчетността на публичните институции на национално и поднационално равнище и публичните предприятия и подобряване на достъпа за всички до информацията относно обществените дела, засилване на обществените поръчки, включително насърчаване на разработването на екологични, социални и свързани с икономическата устойчивост критерии и целеви стойности и управление на публичните финанси на регионално, национално и местно равнище, подкрепа за разработването и въвеждането на системи за електронно управление и укрепване на предоставянето на услуги;
- л) Подкрепа на устойчивото, отчетно, чувствително към конфликти и прозрачно управление на секторите на природните ресурси и свързаните с тях приходи, и на реформите за гарантиране на честни, справедливи, ефикасни и устойчиви данъчни политики.

2. Изкореняване на бедността, борба с неравенството и дискриминацията и насърчаване на човешкото развитие
- а) Изкореняване на бедността във всичките ѝ измерения, включително чрез обществени услуги, свързани със здравето, храненето, образованието и социалната закрила, преодоляване на дискриминацията и на неравенството без никой да бъде изоставен;
 - б) Подкрепа за устойчивото селско стопанство, горско стопанство и рибарство за увеличаване на продоволствената сигурност, създаване на икономически възможности и работни места;
 - в) Повишаване на усилията за приемането на политики и подходящи инвестиции за утвърждаване, защита и упражняване на правата на жените и момичетата, на младите хора и децата и на лицата с увреждания, за улесняване на техния ангажимент и пълноценно участие в социалния, гражданския и икономическия живот и за гарантиране на цялостния им принос към приобщаващия растеж и устойчивото развитие;
 - г) Утвърждаване на съблюдаването, закрилата и упражняването на правата на жените и момичетата и тяхното овластяване, включително икономически, трудови и социални права, правата на земевладение, както и правата, посочени в член 8, параграф 4, премахване на всички форми на сексуално и основано на пола насилие, включително вредни практики като ранния, насилствения и детския брак и гениталното осакатяване на жени;

- д) Разглеждане на връзките между световния демографски растеж и демографските промени и устойчивото развитие във всички съответни измерения, включително равенството между половете, здравеопазването, социалната закрила, социалното сближаване, образованието и заетостта;
- е) Обръщане на специално внимание на хората, които са в неравностойно положение, уязвими и маргинализирани, включително деца и млади хора, възрастни хора, лица с увреждания, ЛГБТИ лица, лица, принадлежащи към малцинства, и коренното население, бежанци, вътрешно разселени лица, лица, засегнати от въоръжени конфликти, и лица без гражданство;
- ж) Утвърждаване на цялостен подход към подкрепата за общностите, по-специално най-маргинализираните, най-уязвимите, най-бедните лица и лицата, до които достъпът е най-труден, включително чрез подобряване на всеобщия достъп до задоволяване на основни нужди и до основни услуги, включително в области като здравеопазването, образованието, храненето и социалната закрила;
- з) Подкрепа за осигуряването на безопасна, изпълнена с грижа среда за децата като важен елемент от отглеждането на здраво младо поколение, способно да достигне пълния си потенциал. Това включва насърчаване на прехода от институционални към предоставяни от общността грижи за децата. Това включва също и осигуряване на децата, особено на най-маргинализираните, на най-добър старт в живота чрез инвестиране в ранно детско развитие и гарантиране, че децата, живеещи в бедност или неравенство, имат достъп до основни услуги като здравеопазване, хранене, образование и социална защита;

- и) Подкрепа за всеобщия достъп до достатъчни, финансово достъпни, безопасни и питателни храни и здравословен режим на хранене, по-специално за хората в най-уязвимо положение, наред с другото деца на възраст под пет години, подрастващи, както момичета, така и момчета, и жени, особено по време на бременност и период на кърмене, както и укрепване на устойчивостта в областта на изхранването и спектъра от грижи, особено в държави, изправени пред продължителни или повтарящи се кризи; предотвратяване на забавянето на растежа, загубата на тегло и други форми на недохранване; засилване на многосекторните, отчитащи аспекта на изхранването подходи към селското стопанство;
- й) Подкрепа за всеобщ достъп до безопасна и достатъчна питейна вода, канализация и хигиена, както и устойчиво и интегрирано управление на водите, по-конкретно на местно равнище;
- к) Постигане на всеобщо здравно осигуряване с равен достъп на всички лица и общности до качествени и финансово достъпни здравни услуги, включително услуги за сексуално и репродуктивно здраве в контекста на прилагането на Пекинската платформа за действие и Програмата за действие на МКНР, както и на резултатите от конференциите за преглед на платформата и програмата, чрез подкрепа за изграждането на приобщаващи, силни, качествени и устойчиви системи за здравеопазване, които са достъпни за всички, и подобряване на капацитета за ранно предупреждение, намаляване на риска, управление и възстановяване; допълване на действията чрез рамковата програма на Съюза за научни изследвания и иновации с цел борба с глобалните заплахи за здравето, разработване на безопасни, ефикасни и финансово достъпни ваксини, лекарства и лечение на свързани с бедността и пренебрегвани болести, както и с цел подобряване на ответните реакции на предизвикателствата пред здравеопазването, включително заразните болести, антимикробната резистентност и нововъзникващите болести и епидемии;

- л) Подкрепа за всеобща и справедлива социална закрила и подобряване на мрежите за социална сигурност и мрежите и системите за подкрепа, за да се гарантира основен доход, да се предотврати изпадането в крайна бедност и да се изгради устойчивост;
- м) Насърчаване на приобщаващо устойчиво градско развитие за справяне с неравенството в градовете, като се акцентира върху най-нуждаещите се;
- н) Подкрепа за местните органи, включително чрез децентрализирано сътрудничество, развиване на капацитет и мобилизиране на ресурси, за да се подобри локализирането на ЦУР в градските и селските райони чрез предоставянето на основни услуги и способността за реагиране във връзка с тях и справедлив достъп до продоволствена и хранителна сигурност, достъпно, достойно и на приемливи цени жилищно настаняване и качество на живот, по-специално за живеещите в неформални селища и бедни квартали, засилване и насърчаване на достъпно участие и механизми за подаване на жалби, особено за социално изключени лица и групи в неравностойно положение;
- о) Насърчаване на постигането на международно договорени цели в образованието, със специален акцент върху укрепването на свободни образователни системи чрез приобщаващо, справедливо и качествено формално, неформално и самостоятелно образование и насърчаване на възможностите за учене през целия живот за всички и на всички равнища, особено в ранна детска възраст и в основното училище, техническо и професионално обучение, също и в спешни и в кризисни ситуации, като се обръща специално внимание на жените и момичетата; и включително чрез обучение и професионално развитие за учителите, както и използването на цифрови технологии за подобряване на образованието, преподаването и ученето;

- п) Подкрепа на действията за изграждане на капацитет, мобилност с учебна цел между Съюза и държавите партньори или между самите държави партньори, както и на сътрудничеството и диалога относно политиката с институциите, организациите, местните изпълнителни органи и институции от тези държави;
- р) Насърчаване на сътрудничеството в областта на науката, технологиите и научните изследвания, като по-специално се преодоляват предизвикателствата, свързани с бедността и обществените промени, свободно достъпните данни, големите информационни масиви, изкуствения интелект и иновациите, като същевременно се предотвратява явлението „изтичане на мозъци“;
- с) Засилване на координацията между всички съответни участници на всички равнища, за да се подпомогне преходът от предизвикана от природно явление или от човека извънредна ситуация към фазата на развитие; осигуряване на съвместно планиране и програмиране на интервенции за сътрудничество, които да са в съответствие с хуманитарната помощ и, когато е уместно, с действията за укрепване на мира, въз основа на съвместен анализ;
- т) Подкрепа за свободата на мисълта, съвестта и религията или убежденията, включително чрез мерки за премахване на всички форми на омраза, нетърпимост и дискриминация, основани на религия или убеждения, и чрез поощряване на толерантността и зачитането на религиозното и културното многообразие в рамките на дадено общество и между различните общества;

- у) Насърчаване на межкултурния диалог и културното многообразие във всичките му форми, запазване и насърчаване на културното наследство и отключване на потенциала на творческите сектори за устойчиво социално и икономическо развитие;
- ф) Подкрепа за действия и насърчаване на сътрудничеството в областта на спорта, за да се допринася за овластяването на жените, младите хора, отделните лица и общностите, както и за целите на Програмата до 2030 г., свързани със здравето, образованието и социалното приобщаване;
- х) Насърчаване на достойнството и устойчивостта на дългосрочно принудително разселените лица и тяхното включване в икономическия и социалния живот на приемащите държави и приемащите общности, включително на местно равнище.

3. Миграция, принудително разселване и мобилност

- а) Укрепване на двустранните, регионалните и международните партньорства в областта на миграцията, принудителното разселване и мобилността въз основа на интегриран и балансиран подход, обхващащ всички аспекти на миграцията, включително помощ при изпълнението на двустранните и регионалните споразумения, диалози и договорености на Съюза, включително тези относно връщането и обратното приемане, каналите за законна миграция и партньорствата за мобилност, при пълно зачитане на международното право и задълженията в областта на правата на човека;
- б) Подкрепа за трайната реинтеграция на завръщащите се мигранти и техните семейства, както и за безопасното и достойно връщане на мигранти между държавите партньори при пълно спазване на хуманитарните задължения и задълженията в областта на правата на човека съгласно международното право и правото на Съюза;

- в) Преодоляване и смекчаване на първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване;
- г) Справяне с незаконната миграция и принудителното разселване; ограничаване на слабите места в контекста на миграцията, сред които и тези, причинени от трафика и контрабандата на хора, включително чрез помощни мерките за защита на жертвите на експлоатация и тормоз; и засилване на сътрудничеството в областта на интегрираното управление на границите в съответствие с международното право и правото на Съюза, правото в областта на правата на човека, хуманитарното право и стандартите за защита на данните;
- д) Укрепване на научния, техническия, човешкия и институционалния капацитет за управление на миграцията, включително обучения по правата на човека, подкрепа за процедурите на държавите партньори за приемане, обработване, убежище и връщане; засилване на трансграничното сътрудничество в областта на обмена на информация в съответствие със стандартите за защита на данните и задълженията, свързани с правото на неприкосновеност на личния живот съгласно международното право в областта на правата на човека; и подкрепа за събирането и използването на точни и дезагрегирани данни като база за основани на факти политики с цел улесняване на организираната, безопасна, законна и отговорна миграция и мобилност;
- е) Подкрепа за ефективните и основани върху правата на човека миграционни политики на всички нива, включително програмите за закрила;

- ж) Насърчаване на условия за улесняване, по целесъобразност, на законната миграция и добре управляваната мобилност, като същевременно се зачитат компетенциите на държавите членки, и на междуличностните контакти, включително в областта на образованието, научните изследвания и иновациите, културния обмен и межкултурния диалог, включително чрез предоставяне на точна и навременна информация, като по този начин се увеличи максимално въздействието на законната миграция върху развитието;
- з) Подобряване на общото разбиране за връзката миграция — развитие, като се отчита, че организираната, безопасна, законна и отговорна миграция и мобилност, мирът, доброто управление, стабилността, приобщаващият растеж и устойчивото развитие са тясно свързани помежду си и се търси взаимодействие в рамките на тези различни измерения;
- и) Осигуряване на защитата, зачитането и упражняването на човешките права на всички мигранти, бежанци, принудително разселени лица и вътрешно разселени лица, включително на тези, разселени вследствие на изменението на климата, като се обръща специално внимание на уязвимите групи;
- й) Подкрепа за ориентирани към развитие решения за принудително разселени лица, вътрешно разселени лица и приемащите ги общности, включително чрез социално-икономическо приобщаване с достъп до пазара на труда, достойни работни места, образование и услуги, за насърчаване на достойнството, устойчивостта и самостоятелността на разселените лица;

- к) Подкрепа за ангажимента на диаспорите в държавите на произход да дадат принос към устойчивото развитие, включително чрез участието на местните органи и организациите на гражданското общество, като се взема предвид техният потенциал за инвестиции и се оказва подкрепа за инициативите им за солидарност и предприемачество;
- л) Насърчаване на по-бързи, по-евтини и по-безопасни парични преводи както в държавите на произход, така и в приемащите държави, като по този начин се оползотвори техният потенциал за развитие.

Сътрудничеството в тази област ще се управлява в съответствие с приложимите правила на Съюза в областта на миграцията при пълно спазване на принципа за съгласуваност на политиките за развитие.

ПЛАНЕТА

4. Околна среда и изменение на климата

- а) Укрепване на научния, техническия, човешкия и институционалния капацитет за управление, интегриране и мониторинг на климата и околната среда; укрепване на регионалното, националното и местното управление в областта на климата и околната среда и улесняване на достъпа до публични и частни източници за намаляване на риска от бедствия, опазване на екосистемите и биологичното разнообразие и финансиране на борбата с изменението на климата, както и до застраховане;

- б) Подкрепа за адаптирането към изменението на климата със специален акцент върху особено уязвимите държави и население; принос към усилията на партньорите за спазване на техните ангажменти, свързани с изменението на климата, опазването на екосистемите и биологичното разнообразие, включително на местно равнище, в съответствие с Парижкото споразумение и Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия. Тези усилия включват изпълнението на национално определения принос и плановете за действие за смекчаване и адаптиране, включително взаимодействията между адаптирането и смекчаването, чрез глобални инициативи като партньорството за национално определения принос, както и техните ангажменти по други многостранни споразумения в областта на околната среда, като например Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и Конвенцията на ООН за борба с опустиняването;
- в) Разработване и/или укрепване на устойчивия зелен и син растеж и кръговата икономика във всички сектори на икономиката;

- г) Насърчаване на достъпа до устойчива енергия за развиващите се държави; укрепване на устойчивото сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници при пълно спазване на най-високите международни стандарти, включително за оценка както на националните, така и на трансграничните въздействия върху безопасността и околната среда; насърчаване и засилване на сътрудничеството в областта на енергийната ефективност и производството и използването на възобновяеми източници на енергия; насърчаване на достъпа до надеждни, сигурни, финансово достъпни, чисти и устойчиви енергийни услуги; подкрепа, по-специално на малките по мащаб, мини-мрежите и независимите от мрежата решения с висока екологична стойност и стойност за развитието, както и местни и децентрализирани решения, които гарантират достъп до енергия за хората, живеещи в бедност и в отдалечени райони;
- д) Изграждане на капацитет за интегриране на целите, свързани с екологичната устойчивост и изменението на климата, и стремеж към екологосъобразен растеж в националните и местните стратегии за развитие, включително поддържане на критерии за устойчивост при обществените поръчки;
- е) Насърчаване на поетапното спиране на субсидиите за вредните за околната среда изкопаеми горива, на стабилни и прозрачни енергийни пазари, внедряването на интелигентни мрежи и използването на цифрови технологии за устойчиво управление на енергията;
- ж) Насърчаване на корпоративната социална отговорност, надлежната проверка във веригите за доставка и последователното прилагане на принципите „подход на предпазливост“ и „замърсителят плаща“;

- з) Насърчаване на екологично устойчиви селскостопански практики, включително агроекология и биологично разнообразие, както и засилване на адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него и насърчаване на екологичната и социалната устойчивост и доброто състояние на екосистемите;
- и) Подобряване на местните, националните, регионалните и континенталните мултимодални транспортни мрежи и услуги за допълнително укрепване на възможностите за устойчиво и неподатливо на изменението на климата икономическо развитие и създаване на работни места с цел постигането на нискоемисионно, неподатливо на изменението на климата развитие; допълнително улесняване и либерализация на транспорта, подобряване на устойчивостта, пътната безопасност и устойчивостта на транспортните сектори;
- й) Засилване на участието на местните органи и общности и на коренното население в ответните действия спрямо изменението на климата, борбата със загубата на биологично разнообразие и престъпленията срещу дивата природа, опазването на екосистемите и чувствителното с оглед на конфликтите управление на природните ресурси, включително чрез подобряване на земевладението и управлението на водните ресурси; насърчаване на устойчивото градско развитие и устойчивостта в градските райони; укрепване и насърчаване на участието и достъпа до механизми за подаване на жалби и за правна защита на национално и местно равнище, особено на коренното население, както е предвидено в Декларацията на ООН за правата на коренното население;
- к) Насърчаване на образованието за устойчиво развитие с цел овластяване на хората за трансформация на обществото и изграждане на устойчиво бъдеще;

- л) Насърчаване на опазването, устойчивото и чувствително с оглед на конфликтите управление, използване и възстановяване на природните ресурси, доброто състояние на сухоземните и несухоземните екосистеми и преустановяването на загубата на биологично разнообразие, опазването на дивата природа, включително борбата с браконьерството и незаконния трафик на екземпляри от дивата флора и фауна; засилване на консултациите и насърчаване на регионалното трансгранично сътрудничество и гарантиране на свободно, предварително информирано съгласие и ефективно участие на коренното население, както е предвидено в Декларацията на ООН за правата на коренното население;
- м) Насърчаване на интегрираното, устойчиво, основано на участието и чувствително с оглед на конфликтите управление на водните ресурси и на трансграничното сътрудничество в областта на водните ресурси в съответствие с международното право и, по целесъобразност, с участието на местните органи;
- н) Насърчаване на опазването и подобряването на запасите от въглерод посредством устойчиво управление на земеползването, промяна на земеползването и горско стопанство, както и борба с влошаването на околната среда, опустиняването и влошаването на качеството на земите и на горите, както и борба със сушата, с участието на местните органи, когато е целесъобразно;
- о) Насърчаване на залесяването и опазването на естествените гори; намаляване на обезлесяването и насърчаване на прилагането на законодателството в областта на горите, управлението и търговията, както и борба с незаконната сеч, търговията с незаконен дървен материал и дървени продукти.

Подкрепа за по-добро управление и изграждане на капацитет за устойчиво управление на природните ресурси, включително чрез поднационални органи на управление; подкрепа за преговорите и изпълнението на доброволните споразумения за партньорство;

- п) Подкрепа за управлението на океаните, включително защитата, възстановяването и запазването на крайбрежните и морските зони във всичките им форми, включително екосистемите, борбата срещу морските отпадъци, борбата срещу незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов и опазването на морското биологично разнообразие в съответствие с Конвенцията на ООН по морско право;
- р) Укрепване на намаляването на риска от бедствия, подготвеността и устойчивостта на регионално равнище, включително чрез инвестиции и насърчаване на подход, основан на общностите и ориентиран към хората, във взаимодействие с политиките и действията за адаптиране към изменението на климата;
- с) Насърчаване на ресурсната ефективност и устойчивото потребление и производство, по-специално по цялата верига на доставки, за преход към кръгова икономика, включително чрез ограничаване на използването на природни ресурси за финансиране на конфликти и чрез подкрепа за спазването от заинтересованите страни на съответните инициативи; справяне със замърсяването, намаляване на замърсителите на въздуха, по-специално на саждите, и насърчаване на доброто управление на химикалите и отпадъците;
- т) Подкрепа за усилията за подобряване на устойчивата икономическа диверсификация, конкурентоспособността, местната добавена стойност от веригите на доставки и устойчивата търговия, развитието на частния сектор със специално внимание върху нискоемисионния, неподатлив на изменението на климата зелен растеж, МСП и кооперациите, като се ползват предимствата на съществуващите търговски споразумения с Съюза за устойчиво развитие;

- у) Насърчаване на изпълнението на ангажиментите за опазване на биологичното разнообразие по международните споразумения;
- ф) Повишаване на интеграцията и включването на целите във връзка с изменението на климата и с околната среда чрез подкрепа за методологичната и научноизследователската дейност;
- х) Справяне с глобалните и трансрегионалните последици от изменението на климата, оказващи потенциално дестабилизиращ ефект върху развитието, мира и сигурността.

БЛАГОДЕНСТВИЕ

5. Приобщаващ и устойчив икономически растеж и достойна заетост

- а) Подкрепа за предприемачеството, включително чрез микрофинансиране, достойната заетост и пригодността за заетост чрез развиването на умения и компетентности, образованието и професионалното обучение, подобряването на пълното прилагане на международните трудови стандарти, включително социалния диалог и борбата с детския труд, условията на труд в здравословна среда, равенството между половете, заплащането, осигуряващо жизнен минимум, както и създаването на възможности, по-специално за младежта и жените;

- б) Подкрепа за националните и местните планове за развитие, които увеличават в максимална степен положителните социални крайни резултати и въздействия и намаляват риска от изключване и маргинализация на някои групи, насърчаване на справедливото, ефикасно и устойчиво данъчно облагане и на политики за преразпределение на публичните разходи, както и за създаването и укрепването на устойчиви системи за социална закрила и схеми за социално осигуряване; подкрепа за усилията на национално и международно равнище в борбата срещу отклонението от данъчно облагане и данъчните убежища;
- в) Подобряване на бизнес средата и инвестиционния климат на местно и национално равнище, създаване на благоприятна регулаторна среда за икономическо развитие и подкрепа за дружествата, по-специално МСП, включително стартиращите предприятия, кооперациите, социалните предприятия и жените предприемачи, за разширяване на стопанската им дейност и създаване на работни места, подкрепа за развитието на солидарната икономика и засилване на отговорното бизнес поведение и отчетността на частния сектор;
- г) Насърчаване на корпоративната отчетност и механизмите за правна защита за нарушения на правата на човека, свързани с дейности в частния сектор; подкрепа за усилията на местно, регионално и световно равнище за гарантиране на корпоративното спазване на стандартите и регулаторните промени в областта на правата на човека, включително за задължителните надлежни проверки, както и на международните ангажменти по отношение на стопанската дейност и правата на човека;

- д) Засилване на социалната и екологичната устойчивост, приобщаването, корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение и зачитане и насърчаване на стандартите и принципите в областта на правата на човека по целите вериги за създаване на стойност, подкрепа за добавянето на споделена стойност и справедливите условия за търговия;
- е) Повишаване на целесъобразността, ефективността и устойчивостта на публичните разходи, включително чрез насърчаване на устойчиви обществени поръчки; и насърчаване на по-стратегическо използване на публичните финанси, включително чрез инструменти за смесено финансиране за привличането на допълнителни публични и частни инвестиции;
- ж) Насърчаване на потенциала на градовете като центрове за устойчив и приобщаващ растеж и иновации;
- з) Насърчаване на вътрешното икономическо, социално и териториално обличаване, изграждане на по-здрави връзки между градските и селските райони, както и улесняване на развитието както на творческите индустрии, така и на устойчив туристически сектор като лост за устойчиво развитие;
- и) Насърчаване и разнообразяване на устойчиви и приобщаващи селскостопански вериги и вериги на стойността в областта на храните, насърчаване на продоволствената сигурност и икономическата диверсификация, създаването на добавена стойност, конкурентоспособността на регионалната интеграция и справедливата търговия, както и засилване на устойчивите, нискоемисионни и осигуряващи неподатливост на изменението на климата иновации;

- й) Акцент върху екологически ефективната земеделска интензификация по отношение на дребните земеделски стопани, и по-специално жените, чрез осигуряване на подкрепа за ефективни и устойчиви национални политики, стратегии и правни уредби, както и за справедлив и устойчив достъп до ресурси и тяхното управление, включително на земята и правото на земевладение, водата, други селскостопански суровини и (микро-) кредитите;
- к) Подкрепа за по-широко участие на гражданското общество, включително на регионално равнище, и по-специално на организации на селскостопански производители, при създаването на политики и в научноизследователски програми и повишаване на участието им в изпълнението и оценката на правителствени програми;
- л) Подкрепа и насърчаване на устойчивото управление на рибарството и устойчивите аквакултури;
- м) Подкрепа за всеобщ достъп до финансово достъпна, надеждна и устойчива енергия, насърчаване на нискоемисионна, неподатлива на изменението на климата и ефективна по отношение на ресурсите кръгова икономика в съответствие с целите на Парижкото споразумение и Програмата до 2030 г.;
- н) Насърчаване на интелигентна, устойчива, приобщаваща, безопасна мобилност, както и подобряване на транспортните връзки със Съюза;

- о) Насърчаване на достъпна, включително финансово, приобщаваща, надеждна и сигурна цифрова свързаност и укрепване на цифровата икономика; насърчаване на цифровата грамотност и цифровите умения; поощряване на цифровото предприемачество и създаване на работни места; насърчаване на използването на цифрови технологии като фактор за устойчивото развитие; мерки в областта на киберсигурността, защитата на личните данни и други регулаторни въпроси, свързани с цифровизацията;
- п) Развиване и укрепване на пазарите и секторите по начин, който би засилил приобщаващия, устойчив и неподатлив на изменението на климата растеж и справедливата търговия и който би намалил социално-икономическата маргинализация на уязвимите групи;
- р) Подкрепа за програмата за регионална интеграция и оптималните търговски политики в помощ на приобщаващото и устойчиво развитие, укрепване на капацитета на държавите за търговия, както и подкрепа за консолидацията и изпълнението на търговските споразумения между Съюза и неговите партньори, включително цялостните и несиметричните споразумения с развиващите се държави партньори в съответствие със стандартите в областта на правата на човека; насърчаване и укрепване на многостранното сътрудничество, устойчивото икономическо сътрудничество, както и мерки, целящи насърчаване и укрепване на правилата на Световната търговска организация;
- с) Насърчаване на сътрудничеството в областта на науката, технологиите и научните изследвания, цифровизацията, отворените данни, големите масиви от данни и изкуствения интелект, както и иновациите, включително развитието на научната дипломация;

- г) Насърчаване на межкултурния диалог и културното многообразие във всичките му форми, развиване на местните занаяти и съвременните изкуства и форми на културно изразяване, опазване и популяризиране на културното наследство, отключване на потенциала на творческите индустрии за устойчиво, социално и икономическо развитие, както и гарантиране и укрепване на правата на коренното население, както е предвидено в Декларацията на ООН за правата на коренното население, и на местните общности и тяхното ефективно участие и овластяване;
- у) Овластяване на жените за поемането на по-голяма роля в икономиката и в процесите на вземане на решения, включително на местно равнище;
- ф) Подобряване на достъпа до достоен труд за всички в здравословна среда и създаване на по-приобщаващи и добре функциониращи пазари на труда и политики за заетост, насочени към достойния труд, зачитането на правата на човека и трудовите права, включително заплащането, осигуряващо жизнен минимум за всички, особено за жените и младежта;
- х) Насърчаване на справедлив, устойчив, незасегнат от изкривяване на пазара, чувствителен с оглед на конфликтите и некорумпиран достъп до добивните сектори при зачитане на правата на човека; повишаване на прозрачността, надлежните проверки и отговорността на инвеститорите, като същевременно се насърчава отчетността на частния сектор; прилагане на съпътстващи Регламент (ЕС) 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета¹ мерки.

¹ Регламент (ЕС) 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за определяне на задължения за надлежна проверка на веригата на доставки за вносителите от Съюза на калай, тантал и волфрам, на рудите на тези метали и на злато с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони (ОВ L 130, 19.5.2017 г., стр. 1).

МИР

6. Мир, стабилност и предотвратяване на конфликти
- а) Принос към мира, предотвратяването на конфликти и съответно към стабилността чрез изграждане на устойчивост на държавите, обществата, поднационалните органи на управление, общностите и отделните лица срещу политически, икономически, екологичен, продоволствен, демографски, свързан със сигурността и обществен натиск и сътресения, включително чрез борба с хибридните заплахи и подкрепа за оценките на устойчивостта, предназначени да идентифицират местния капацитет в рамките на обществата, който да им позволи да противостоят на този натиск и тези сътресения и да се адаптират и възстановяват бързо; справяне с политическото и икономическото изключване и други дългосрочни структурни първопричини за конфликтите, несигурността и нестабилността;
 - б) Насърчаване на култура на ненасилие, включително чрез подкрепа за формалното, неформалното и самостоятелното образование в областта на мира;
 - в) Подкрепа за предотвратяването на конфликти, ранното предупреждение и изграждането на мира чрез посредничество и диалог, управление на кризи и стабилизиране, както и чрез реконструкция след конфликти, включително чрез засилване на ролята на жените на всеки от тези етапи; насърчаване, улесняване и изграждане на капацитет за изграждане на доверие, посредничество, диалог и помирение, добросъседски отношения и други мерки, допринасящи за предотвратяването и уреждането на конфликти, по-специално по отношение на възникващи напрежения между отделни общности, както и мерки за помирение между слоевете на обществата и по време на продължителни конфликти и кризи;

- г) Подкрепа за рехабилитацията и реинтеграцията на жертвите на въоръжени конфликти, подкрепа за разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията в обществото на бивши бойци и техните семейства и преодоляване на социалните последици от реструктурирането на въоръжените сили, включително специфичните нужди на жените;
- д) Засилване на системното участие на жените и младежите, включително в процеса на вземане на решения и изпълнение, при мирните преговори, процесите на помирение, предотвратяването на конфликти и изграждането на мира, както и тяхното приобщаване, значимо гражданско и политическо участие и социално признание в съответствие с Резолюция 1325 (2000) на Съвета за сигурност на ООН, по-специално в ситуации и държави с нестабилност, конфликти и следконфликтни процеси, също и с цел преодоляване на непропорционалното въздействие на ожесточените конфликти върху тях и по-добро отчитане на специалните им нужди по време на конфликти;
- е) Предотвратяване на всички форми на сексуално и основано на пола насилие, включително използването на сексуалното насилие като военно средство;
- ж) Подкрепа за чувствителна с оглед на пола и конфликтите реформа в сектора на сигурността, която да гарантира зачитането, насърчаването и изпълнението на основните ценности на Съюза и принципите на добро управление и постепенно да осигури на отделните лица, гражданското общество и държавата по-ефективен, демократичен и основан на отчетност капацитет и инструменти в областта на сигурността за устойчиво развитие и мир;

- з) Подкрепа за изграждането на капацитет на военните субекти в подкрепа за сигурността и развитието в съответствие с член 9;
- и) Подкрепа за регионални и международни инициативи за разоръжаване и режими и механизми за контрол върху износа на оръжие;
- й) Подкрепа за местни, национални, регионални и международни инициативи, допринасящи за сигурността, стабилността и мира, включително инициативи за разоръжаване и режими и механизми за контрол върху износа на оръжие, разминирание и противоминни действия, както и свързване на тези различни инициативи и преодоляване на социално-икономическото въздействие от противопехотните мини, невзривилите се боеприпаси или взривните военни остатъци върху цивилното население, включително нуждите на жените;
- к) Предотвратяване и противодействие на радикализацията, водеща до насилнически екстремизъм и тероризъм, както и защита на лицата от такива заплахи, включително чрез съобразени с дадения контекст и чувствителни с оглед на конфликтите и пола действия;
- л) Подкрепа за *ad hoc*, местни, национални, регионални и международни съдилища и комисии и механизми за установяване на истината и помирение;
- м) Борба срещу всякаква форма на насилие, корупция, организирана престъпност и изпиране на пари;

- н) Насърчаване на трансграничното сътрудничество по отношение на устойчивото, чувствително с оглед на конфликтите и основано на участието управление на споделени природни ресурси в съответствие с международното право и правото на Съюза и при зачитане и насърчаване на човешките права на засегнатите лица и групи, включително на коренното население, както е предвидено в Декларацията на ООН за правата на коренното население, и на местните общности;
- о) Сътрудничество с трети държави за мирно използване на ядрената енергия в областта на здравеопазването, селското стопанство и безопасността на храните, като се гарантира пълно спазване на най-високите международни стандарти; както и оказване на подкрепа за социалните действия за преодоляване на последиците върху населението в изложени на радиационни аварии държави с цел подобряване на условията им на живот; насърчаване на управлението на знанията, образованието и обучението в ядрената област. Когато е приложимо, тези дейности се съгласуват с дейностите на Европейския инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност;
- п) Засилване на морската сигурност и безопасност, за да се осигурят безопасни, сигурни, чисти и устойчиво управлявани океани;
- р) Подкрепа за изграждането на капацитет в областта на киберсигурността, устойчивите цифрови мрежи, защитата на данните и неприкосновеността на личния живот в съответствие със стандартите и принципите в областта на правата на човека.

ПАРТНЬОРСТВО

7. Партньорство

- а) Засилване на ангажираността на държавите, партньорството и конструктивния диалог, включително с гражданското общество, за да се допринесе за по-голяма ефективност на сътрудничеството за развитие във всичките му измерения (като се отделя специално внимание на специфичните предизвикателства пред най-слабо развитите държави и държавите, засегнати от конфликти и нестабилност, както и на специфичните предизвикателства на прехода пред държавите със средни доходи и по-напредналите развиващи се държави), прилагане на основан на правата подход към сътрудничеството за развитие, обхващащ всички права на човека, и гарантиране, че никой не е изоставен;
- б) Задълбочаване на политическия, икономическия, социалния, екологичния и културния диалог между Съюза, трети държави и регионални и международни организации, както и подкрепа за изпълнението на двустранните и международните ангажименти;
- в) Насърчаване на по-тясното приобщаване на всички участници и на тяхното сътрудничество при изпълнението на политиките за сътрудничество за развитие и външна дейност, стремеж към споделяне на извлечените поуки, максимално увеличаване на капацитета, добавената стойност, високите постижения и опита, укрепвайки с това общите цели, ценности и интереси и амбицията за по-добра съвместна работа;

- г) Насърчаване на добросъседските взаимоотношения, регионалната интеграция, подобрената свързаност, сътрудничеството и приобщаващия и конструктивен диалог, включително, наред с другото, на засиленото регионално сътрудничество в рамките на стратегията на ЕС за свързване на Европа и Азия, стратегията на ЕС за Централна Азия, партньорството Африка — ЕС, черноморското регионално сътрудничество, арктическото сътрудничество и Северното измерение;
- д) Подкрепа и засилване на сътрудничеството на държавите и регионите партньори със съседните им най-отдалечени региони на Съюза и отвъдморските страни и територии;
- е) Насърчаване на благоприятна среда за организациите на гражданското общество и фондациите, засилване на тяхното значимо, трайно и структурирано участие в националните и международните политики и на капацитета им за изпълнение на ролята им като независими участници в развитието и управлението; както и засилване на подходите за многостранно участие и на новите начини за партньорска работа с представители на гражданското общество, включително с организации за правата на жените; подкрепа за демокрацията и разширяване на гражданското пространство; насърчаване на задълбочен и структуриран диалог със Съюза и на ефективното използване и изпълнение на пътните карти на държавите за ангажираността на Съюза с гражданското общество;

- ж) Сътрудничество с местните органи и подкрепа за тяхната роля като създатели на политики и вземащи решения, за да се насърчи местното развитие, включително бизнес средата, както и за ролята им в развитието и управлението; насърчаване на благоприятна регулаторна и институционална рамка, която да позволява на местните органи да упражняват своя мандат, като засилва тяхното съдържателно, непрекъснато и структурирано участие в националните и международните политики; укрепване на подходите за управление, характеризиращи се с участието на множество заинтересовани страни и множество нива на управление, и на новите начини за партньорство с местните органи;
 - з) По-ефективно сътрудничество с населението, включително защитниците на правата на човека, в трети държави, включително чрез пълноценно използване на икономическата, културната и публичната дипломация;
 - и) Сътрудничество с индустриализираните и по-напредналите развиващи се държави относно изпълнението на Програмата до 2030 г., глобалните обществени блага и предизвикателства, включително в областта на сътрудничеството Юг—Юг и тристранното сътрудничество;
 - й) Насърчаване на регионалната интеграция и сътрудничество по насочен към постигане на резултати начин чрез подкрепа за регионалната интеграция и диалог;
 - к) Изграждане на партньорства с частния сектор с цел създаване на работни места и подобряване на поминъка в държавите партньори.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА ТЕМАТИЧНИТЕ ПРОГРАМИ

1. ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ДЕМОКРАЦИЯТА

Съюзът допринася за постигането на напредък по основните ценности: демокрацията, принципите на правовата държава, универсалността, неделимостта и взаимозависимостта на правата на човека, зачитането на човешкото достойнство, принципите на недискриминация, равенство и солидарност и зачитането на принципите на Устава на ООН и международното право в областта на правата на човека, най-вече в следните области:

1. Утвърждаване на правата на човека и основните свободи за всички, осъществяване на принос към изграждането на общества, в които имат превес участието, толерантността, недискриминацията, човешкото достойнство, равенството, социалната справедливост, международното правосъдие и отчетността. Това включва две основни направления:
 - а) Наблюдение, насърчаване и укрепване на зачитането и спазването на всички права на човека, както граждански и политически, така и икономически, социални и културни.

Това обхваща действия, наред с другото: за премахване на смъртното наказание, насърчаване на борбата срещу насилствените изчезвания, предотвратяване и премахване на изтезанията, малтретирането и други форми на жестоко, нечовешко или унижително наказание или отнасяне, насърчаване на свободата на изразяване, свободата на събранията и сдружаването и свободата на мисълта, съвестта и религията или убежденията; за насърчаване и защита на равенството между половете и овластяването на жените и момичетата във всички сфери на живота, включително в областта на образованието, здравеопазването и областите и правата, посочени в член 8, параграф 4, равновесието между професионалния и личния живот, вземането на политически решения и мерките за подкрепа с цел премахване на всички форми на насилие срещу жените и момичетата; за утвърждаване и защита на правата на децата, жените, младите хора, ЛГБТИ, включително мерки за декриминализиране на хомосексуалността, на лицата, принадлежащи към национални или етнически, религиозни и езикови малцинства, на коренното население, както са предвидени в Декларацията на ООН за правата на коренното население, и на хората с увреждания, както и за борба с расизма, ксенофобията и дискриминацията на всяко основание. В рамките на посочения обхват помощта от Съюза е насочена по-специално към най-чувствителните към контекста въпроси, свързани с правата на човека, откликва на стесняващото се пространство за гражданското общество, което активно работи за утвърждаването и защитата на правата на човека, и противодейства на други нововъзникващи и сложни предизвикателства;

- б) Закрила и оправомощаване на защитниците на правата на човека в целия свят, по-специално в държави, в които незачитането на правата на човека и основните свободи е особено изразено и системно, включително когато са въведени ограничителни мерки за възпрепятстване на действията им и когато техните действия са от решаващо значение за укрепване на институционалната и правната рамка в областта на правата на човека. Спешна, средносрочна и дългосрочна помощ се предоставя и устойчиви мерки се вземат в полза на защитниците на правата на човека и на гражданското общество, по-специално местните защитници на правата на човека и местното гражданско общество, включително чрез специален механизъм за закрила на защитниците на правата на човека, за да могат да извършват безпрепятствено своята работа.

2. Развитие, подкрепа, консолидиране и защита на демокрацията, разглеждане на всички аспекти на демократичното управление, включително засилване на политическия плюрализъм, представителството и отчетността, укрепване на демокрацията на всички равнища, повишаване на участието на гражданите и гражданското общество, подкрепа за надеждни, приобщаващи и прозрачни изборни процеси, както и подкрепа на капацитета на гражданите за наблюдение на демократичните и избирателните системи чрез подкрепа за местните граждански организации за наблюдение на избори и техните регионални мрежи. Демокрацията се укрепва чрез поддържане на основните стълбове на демократичните системи, демократичните норми и принципи, свободните, независими и плюралистични медии, както онлайн, така и офлайн, свободата на интернет, борбата срещу цензурата, основаните на отчетност и приобщаващи институции, включително парламентите и политическите партии, както и борбата срещу корупцията. Помощта от Съюза подкрепя действията на гражданското общество за укрепване на принципите на правовата държава, насърчаване на независимостта на съдебната и законодателната власт, подкрепа и оценка на правните и институционалните реформи и тяхното изпълнение, наблюдение на демократичните и избирателните системи и насърчаване на достъпа до правосъдие, което всички могат да си позволят, включително до ефективни и достъпни механизми за подаване на жалби и за правна защита на национално и местно равнище.

Наблюдението на избори играе пълноценна роля за по-широката подкрепа за демократичните процеси. В този контекст наблюдението на избори от страна на ЕС продължава да бъде съществен компонент на програмата, както и последващите действия по препоръките от мисиите на ЕС за наблюдение на избори.

Области на интервенция 1 и 2 допринасят за укрепване на сътрудничеството и партньорството с гражданското общество, работещо в областта на правата на човека и демокрацията, включително в чувствителни ситуации, и за насърчаване на нови регионални и междурегионални полезни взаимодействия чрез обмен на знания, включително обмен на най-добри практики, и изграждане на мрежи сред местното гражданско общество и между гражданското общество и други съответни органи и механизми за правата на човека с цел укрепване на техния капацитет, включително устойчивостта им, и разработване на убедително послание относно правата на човека и демокрацията с мултиплициращ ефект.

3. Насърчаване на ефективното многостранно сътрудничество и стратегическо партньорство, осъществяване на принос към укрепването на капацитета на международните, регионалните и националните инструменти и механизми при утвърждаването и защитата на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Стратегическите партньорства се насърчават, като се обръща специално внимание на Службата на върховния комисар по правата на човека на ООН, Международния наказателен съд и други съответни международни, регионални и национални механизми в областта на правата на човека. Освен това програмата насърчава образованието и научните изследвания в областта на правата на човека и демокрацията, включително чрез Световния център за правата на човека.

2. ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

1. Приобщаващо, отворено за участие, овластено и независимо гражданско общество и демократично пространство в държавите партньори
 - а) Създаване на благоприятна и достъпна среда за гражданско участие и действия на гражданското общество, включително чрез фондации, чрез подкрепа на активното участие на гражданското общество в диалога относно политиките и консолидиране на платформите за диалог на недържавните участници;
 - б) Подкрепа и изграждане на капацитета на организациите на гражданското общество и фондациите, за да действат като самостоятелни участници както в развитието, така и в доброто управление;
 - в) Изграждане на капацитет за организациите на гражданското общество по отношение на тяхната подкрепа на уязвими и маргинализирани групи чрез предоставяне на основни социални услуги като здравеопазване — включително хранене, образование, социална закрила и достъп до безопасна питейна вода, канализация и хигиена;
 - г) Подкрепа и осигуряване на възможност за действие на организациите на жените и други съответни организации, работещи в областта на равенството между половете, както и на жените защитници на правата на човека, за да могат да работят и да бъдат защитени от заплахи и насилие;

- д) Повишаване на капацитета на мрежите, платформите и съюзите на гражданските общества в държавите партньори;
 - е) Създаване на възможности за гражданското общество да извършва своята работа чрез, наред с другото, изграждане на капацитет, координация и институционално укрепване на организациите на гражданското общество, като се отчита колко е важно да се осигури пространство за техните действия и достъп до финансиране, включително да поема ангажименти в рамките на своите организации и между различните видове заинтересовани страни. Насърчаване на диалога на организациите на гражданското общество с правителствата относно обществения ред.
2. Приобщаващ и отворен диалог с участниците от гражданското общество и между тях
- а) Насърчаване на приобщаващи форуми за многостранен диалог между заинтересованите страни, включително взаимодействие и координация между гражданите, гражданското общество, местните органи, държавите членки, държавите партньори, частния сектор и други ключови заинтересовани страни в областта на развитието;
 - б) Предоставяне на възможности за сътрудничество и обмен на знания и опит с участниците от гражданското общество и помежду им в национален и международен план;
 - в) Насърчаване на сътрудничеството и партньорствата на организации на гражданското общество с международни междуправителствени организации, включително изграждане на капацитет, насочен към насърчаване и мониторинг на прилагането на международни и регионални инструменти, включително инструменти, свързани с правата на човека, правосъдието, принципите на правовата държава и демокрацията;

- г) Гарантиране на съдържателен и непрекъснат структуриран диалог и партньорства със Съюза.
3. Осведоменост, разбиране, познания и ангажираност на европейските граждани по въпроси, свързани с развитието
- а) Предоставяне на възможност на хората да увеличат своята ангажираност по въпроси, свързани с развитието, и с ЦУР, включително чрез повишаване на обществената осведоменост, насърчаване на формалното, неформалното и самостоятелното образование в областта на развитието, особено сред младите хора, и насърчаване на споделянето на знания между съответните участници, с акцент върху държавите — членки на Съюза, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки;
 - б) Мобилизиране на обществената подкрепа в Съюза, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки за стратегии за устойчиво и приобщаващо развитие, включително намаляването на бедността, в държавите партньори.

3. ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА МИРА, СТАБИЛНОСТТА И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО НА КОНФЛИКТИ

1. Помощ за предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и готовност за действие при кризи

Съюзът предоставя техническа и финансова помощ, обхващаща подкрепа за чувствителни към конфликти мерки, насочени към изграждане и укрепване на капацитета на партньорите за анализ на рисковете, предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и посрещане на предкризисни и следкризисни нужди в тясно сътрудничество с ООН и други международни, регионални и подрегионални организации, както и участници от държавното и местното управление и гражданското общество, по отношение на техните усилия главно в следните области, включително като се обръща специално внимание на равенството между половете, гарантирането на ефективното участие и овластяването на жените и младите хора:

- а) Ранно предупреждение и чувствителен към конфликти анализ на риска при изготвянето и прилагането на политиките;
- б) Улесняване и изграждане на капацитет за мерки за изграждане на доверие, медиация, диалог и помиряване, включително на равнището на общността, по-специално по отношение на нововъзникващи напрежения между отделни общности, и особено с оглед на предотвратяването на геноцид и престъпления срещу човечеството;
- в) Предотвратяване на конфликти;

- г) Укрепване на капацитета за участие и разполагане на граждански мисии за стабилизиране и поддържане и укрепване на мира;
- д) Подобряване на възстановяването след конфликт, както и възстановяването след бедствия във връзка с политическата обстановка и положението със сигурността;
- е) Подкрепа за мерки за стабилизиране, безопасност на физическите лица и възстановяване на човешката сигурност, включително борба срещу противопехотните мини, разминирание и правосъдие в условия на преход в съответствие с приложимите многостранни споразумения;
- ж) Подкрепа за действия за укрепване на мира и изграждане на държавност, обхващащи, когато е целесъобразно, организации на гражданското общество, държавни и международни организации, както и укрепване на отношенията между държавата и обществото;
- з) Принос към доизграждането на структурен диалог по въпросите на укрепването на мира на различни равнища между гражданското общество и държавите партньори и със Съюза;
- и) Ответна реакция и готовност при кризи;

- й) Ограничаване на използването на природни ресурси за финансиране на конфликти и подкрепа на спазването от заинтересованите страни на инициативи като схемата за сертифициране в рамките на Кимбърлийския процес, включително правни актове като Регламент (ЕС) 2017/821, особено по отношение на осъществяването на ефективен вътрешен контрол върху производството на природни ресурси и търговията с тях;
- к) Изграждане на капацитет на военните субекти в подкрепа на развитието и сигурността за развитие в съответствие с член 9;
- л) Подкрепа за действия за насърчаване на равенството между половете и овластяването на жените, по-специално чрез изпълнение на резолюции 1325 (2000) и 2250 (2015) на Съвета за сигурност на ООН, както и чрез участието и представителството на жените и младите хора във формални и неформални мирни процеси;
- м) Насърчаване на култура на ненасилие, включително чрез подкрепа за формалното, неформалното и самостоятелното образование в областта на мира;
- н) Подкрепа за действия за засилване на устойчивостта на държавите, обществата, общностите и отделните лица, включително оценки на устойчивостта, предназначени да идентифицират местния капацитет в рамките на обществата, който им позволява да противостоят, да се адаптират и да се възстановяват бързо от този натиск и сътресения;

- o) Подкрепа за международни наказателни съдилища и *ad hoc* национални съдилища, комисии за установяване на истината и помирение, правосъдие в условия на преход и други механизми за правно уреждане на иски относно правата на човека и за отстояване и присъждане на права на собственост;
 - п) Подкрепа за мерки за борба срещу незаконното използване и достъп до огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения;
 - р) Подкрепа за трансфер на ноу-хау, обмен на информация и най-добри практики, оценка на риска или заплахата, научни изследвания и анализ, системи за ранно предупреждение, обучение и предоставяне на услуги.
2. Помощ за справяне с глобалните, трансрегионалните и възникващите заплахи
- Съюзът предоставя техническа и финансова помощ, за да се подкрепят усилията на партньорите и действията на Съюза за справяне с глобалните, трансрегионалните и възникващите заплахи най-вече в следните области:
- а) Заплахи за законността и реда, както и за сигурността и безопасността на хората, включително тероризъм, радикализация, водеща до насилнически екстремизъм, организирана престъпност, киберпрестъпност, хибридни заплахи, незаконен трафик, търговия и транзит; по-специално укрепване на капацитета на правоприлагащите, съдебните и гражданските органи, които участват в борбата с тероризма, организираната престъпност, включително киберпрестъпността;

- б) Заплахи за обществените пространства, критичната инфраструктура, включително международния транспорт, в т.ч. превоза на пътници и товари, енергийните операции, енергоразпределението и киберсигурността;
- в) Заплахи за общественото здраве, включително внезапно възникнали епидемии с потенциално транснационално въздействие;
- г) Заплахи за стабилността на околната среда, заплахи за морската сигурност, заплахи с потенциален дестабилизиращ ефект за мира и сигурността, произтичащи от въздействията от изменението на климата;
- д) Намаляване на рискове, породени от умишлени действия, аварии или природни бедствия, свързани с химични, биологични, радиологични и ядрени материали или агенти, и рискове, породени от свързаните с тях инсталации или обекти, или взривни остатъци от войни и конфликти, по-специално в следните области:
 - i) оказване на подкрепа и насърчаване на дейности за граждански научни изследвания като алтернатива на свързаните с отбраната научни изследвания;
 - ii) подобряване на практиките за безопасност, свързани с граждански обекти, в които чувствителни химични, биологични, радиологични и ядрени материали или агенти се съхраняват или се третират в контекста на програми за граждански научни изследвания;

- iii) оказване на подкрепа, в рамките на политиките за сътрудничество на Съюза и техните цели, за установяването на граждански инфраструктури и съответни граждански изследвания, необходими за закриването, разчистването или конверсията на оръжейни съоръжения и обекти, когато бъде обявено, че те вече не са част от отбранителна програма;
- iv) укрепване на капацитета на компетентните граждански органи, участващи в развитието и изпълнението на ефективен контрол на незаконния трафик на химични, биологични, радиологични и ядрени материали или агенти (включително оборудването за тяхното производство или доставка);
- v) разработване на правната рамка и на институционалния капацитет за установяване и изпълнение на ефективни мерки за контрол при износ, по-специално на изделия с двойна употреба, включително мерки за регионално сътрудничество, и по отношение на прилагането на разпоредбите на Договора за търговията с оръжие и насърчаването на спазването му;
- vi) разработване на ефективни мерки за гражданска готовност при бедствия, планове за действие и ответни мерки при извънредни ситуации и капацитет за мерки за справяне с последиците.

Когато е приложимо, тези дейности се съгласуват с дейностите на Европейския инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност;

- е) Изграждане на капацитет на военни субекти в подкрепа на развитието и сигурността за развитие в съответствие с член 9.

Дава се приоритет на трансрегионалното сътрудничество, включващо две или повече трети държави, които са показали ясна политическа воля за решаване на посочените по-горе заплахи.

Мерките наблягат по-специално върху доброто управление и са в съответствие с международното право. Сътрудничество в борбата с тероризма може да бъде осъществявано и с отделни държави, региони или международни, регионални и подрегионални организации.

По отношение на помощта за органите, които участват в борбата с тероризма, се дава приоритет на мерките за подкрепа, отнасящи се до развитието и укрепването на законодателството за противодействие на тероризма, изпълнението и практиката на финансовото право, на митническото право и на правото в областта на имиграцията, разработването на процедури за правоприлагане, които съответстват на най-високите международни стандарти и на международното право, укрепването на демократичния контрол и на институционалните механизми за надзор, както и предотвратяването на насилническият радикализъм.

По отношение на помощта, свързана с проблема с наркотиците, надлежно внимание се отделя на международното сътрудничество, което цели насърчаване на добрите практики, свързани с намаляване на търсенето, производството и вредите.

4. ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА ГЛОБАЛНИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

A. ХОРА

1. Здравеопазване

- а) Разработване на ключовите елементи на ефективна и всеобхватна система за здравеопазване, включително за заразните болести, които най-добре се разглеждат на глобално равнище, за да се осигури равен, финансово достъпен, приобщаващ и универсален достъп до здравни услуги, включително тези, посочени в член 8, параграф 4;
- б) Насърчаване, предоставяне и разширяване на съществени услуги и услуги за психологическа подкрепа на жертвите на насилие, по-специално деца и жени, жертви на изнасилване;
- в) Засилване на глобалните инициативи, които представляват ключова предпоставка за всеобщото здравно осигуряване чрез глобална ръководна роля относно подхода „здравето във всички политики“ с продължаваща грижа, включително насърчаването на здравето, от профилактиката до периода след осигуряването на лечение;

- г) Разглеждане на глобалната здравна сигурност и антимикробната резистентност чрез научни изследвания в областта на заразните болести, включително свързаните с бедността и пренебрегвани болести и предотвратимите с ваксини болести и контрола върху тях, борба с фалшивите лекарства, превръщане на знанията в безопасни, достъпни, включително и финансово, продукти (в т.ч. генерични лекарства) и диагностични и свързани с тях здравни технологии, и чрез политики, които са насочени към променящата се заболяемост (незаразни болести, всички форми на недохранване и рискови фактори на околната среда) и оформят световните пазари, за да се подобри достъпът до финансово достъпни основни медицински консумативи и здравни услуги, включително тези, посочени в член 8, параграф 4;
- д) Подкрепа за глобални инициативи за разработване на безопасни и ефикасни ваксини на достъпни цени.

2. Образование

- а) Насърчаване на постигането на договорени на международно ниво цели в образованието чрез съвместни усилия в световен мащаб за достъпно, приобщаващо и справедливо качествено образование и обучение, в т.ч. на учители, на всички равнища и за всички възрасти, включително в извънредни и кризисни ситуации, и с отдаване на специален приоритет на укрепването на системите за безплатно образование;

- б) Повишаване на знанията, уменията и ценностите чрез партньорства и съюзи, включително подкрепа за образователните данни и анализи, научните изследвания и иновациите, обмена на знания и образователните мрежи за постигане на активно гражданство и продуктивни, образовани, демократични, приобщаващи и устойчиви общества;
 - в) Подкрепа за действията в световен мащаб за намаляване на всички измерения на дискриминацията и неравенствата, като например различията между момчетата/жените и момчетата/мъжете, и между различните групи в обществото, за да се гарантира, че всеки има равни възможности да участва в икономическия, политическия, социалния и културния живот;
 - г) Подкрепа за приобщаващо и качествено образование в нестабилна среда;
 - д) Подкрепа за действия и насърчаване на сътрудничеството в областта на спорта с цел да се допринесе за овластяването на жените и младите хора, на отделните лица и общностите.
3. Утвърждаване на равенството между половете и овластяване на жените и момчетата
- а) Ангажиране с напредъка в областта на равенството между половете и овластяването на момчетата и жените във всички области; включително подкрепа за създаване на по-благоприятна икономическа, политическа и социална среда за упражняване на правата на момчетата и жените, което да им даде възможност да участват пълноценно в обществото, да имат равни възможности за лидерство в социалния, икономическия, политическия и гражданския живот и да са двигател на развитието;

- б) Лидерство и подкрепа за глобалните усилия, партньорствата и съюзите в областта на правата на жените и момичетата, както е посочено в Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминацията по отношение на жените и Факултативния протокол към нея с цел премахване на всички форми на дискриминация срещу жените и момичетата, включително изключването на жените от различните области на техния личен и обществен живот като пазара на труда и достъпа до социални и здравни услуги;
- в) Лидерство и подкрепа за глобалните усилия, партньорствата и съюзите в областта на правата на жените за премахване на всички форми на насилие, зловредни практики срещу жените и момичетата, в т.ч. физическото, психологическото, сексуалното и основаното на пола насилие, гениталното осакатяване на жените, както и насилствените, ранните и детските бракове, и икономическото, политическото и останалите видове насилие и дискриминация, включително в кризисни ситуации, както и изключването на жените от различните области на техния личен и обществен живот;
- г) Предприемане на действия по отношение на първопричините за неравенството между половете като средство за подкрепа за предотвратяването на конфликти и изграждането на мира; насърчаване на овластяването на жените, включително в ролята им на участници в развитието и миротворци;
- д) Насърчаване на защитата и упражняването на всички права на жените и момичетата, включително тези, посочени в член 8, параграф 4;

- е) Насърчаване на защитата и упражняването на правата на жените и момичетата, включително икономическите, политическите, трудовите и социалните права, както и тези, посочени в член 8, параграф 4.

4. Децата и младите хора

- а) Насърчаване на всеобщия достъп до всички социални и здравни услуги за деца и младежи, включително за най-маргинализираните, с акцент върху здравеопазването, храненето, образованието, социалната закрила и развитието в ранна детска възраст, в т.ч. чрез специализирани услуги, съобразени с нуждите на младите хора;
- б) Насърчаване на нови инициативи за изграждане на по-силни системи за защита на децата в трети страни, с които да се гарантира, че децата получават най-добър старт в живота и са защитени от всички форми на насилие, злоупотреба и пренебрегване, включително чрез насърчаване на прехода от институционални към предоставяни от общността грижи за децата;
- в) Насърчаване на овластяването на децата и младите хора чрез откриване на възможности за тяхното активно и пълноценно участие в области, които ги засягат, по-специално в политическия живот, мирния процес и посредническите дейности, чрез подкрепа за инициативи за межкултурен диалог между младежките организации и чрез предотвратяване на маргинализацията и изключването;

- г) По-усилено подпомагане на младежта в придобиването на подходящи умения и достъпа до достойни и качествени работни места чрез образование, професионално и техническо обучение, както и чрез цифрови технологии;
- д) Насърчаване на овластяването на младите хора и тяхното ангажиране с отговорна гражданска позиция чрез откриване на възможности за активното им и пълноценно участие в политическия живот, в мирния процес и посредническите дейности чрез подкрепа на инициативите за межкултурен диалог между младежките организации и чрез предотвратяване на маргинализацията и изключването;
- е) Създаване на благоприятна среда, която да предоставя нови и иновативни възможности за гражданска ангажираност на младите хора, младежко предприемачество и младежка заетост.

5. Миграция, принудително разселване и мобилност

- а) Осигуряване на постоянна водеща роля на Съюза при определянето на световната програма в областта на управлението на миграцията и принудителното разселване във всичките ѝ измерения, по-специално за улесняване на организираната, безопасна, законна и отговорна миграция в съответствие с правата на човека, международното бежанско право и международното хуманитарно право;
- б) Управление и подкрепа за глобалния и междурегионалния диалог относно политиката, включително относно миграцията Юг—Юг и обмена и сътрудничеството в областта на миграцията и принудителното разселване;

- в) Подкрепа за изпълнението на международните ангажименти и ангажиментите на Съюза в областта на миграцията и принудителното разселване, включително на равнището на ООН;
- г) Подобряване на световната база от данни, включително относно връзката между миграцията и развитието, както и предприемане на действия с пилотен характер, насочени към разработването на иновативни оперативни подходи в областта на миграцията и принудителното разселване;
- д) Насърчаване на стратегическите партньорства със съответните международни организации в подкрепа на международното сътрудничество и управлението на миграцията в съответствие с международното право в областта на правата на човека и международното бежанско право.

Сътрудничеството в тази област ще се управлява в съответствие с приложимите правила на Съюза в областта на миграцията при пълно спазване на принципа за съгласуваност на политиките за развитие.

- 6. Достоен труд, социална закрила, неравенство и изключване
 - а) Оформяне на световната програма и инициативите за подкрепа относно интегрирането на силен стълб относно равнопоставеността и социалната справедливост в съответствие с европейските ценности;

- б) Осъществяване на принос към световната програма за достоен труд за всички в здравословна среда на базата на основните трудови стандарти на МОТ, включително относно социалния диалог, заплащането, гарантиращо жизнен минимум, и борбата срещу детския труд, корпоративната социална отговорност, по-специално за постигането на устойчиви и отговорни световни вериги на стойността и по-добро познаване на ефективните съобразени с пола политики за заетост, които отговарят на нуждите на пазара на труда и насърчават социално-икономическото приобщаване, включително професионалното образование и обучение и ученето през целия живот;
- в) Подкрепа за глобалните инициативи относно бизнеса и правата на човека, включително корпоративната отчетност за нарушения на правата и достъпа до средства за правна защита;
- г) Подкрепа за глобалните инициативи относно универсалната система за социална закрила, които следват принципите на ефикасност, устойчивост и равнопоставеност; включително подкрепа за преодоляване на неравенството с цел укрепване на равенството между половете и социалното сближаване, по-специално чрез създаването и укрепването на устойчиви системи за социална закрила, схеми за социално осигуряване;
- д) Продължаване на научните изследвания и развитието в световен мащаб чрез социални иновации, които засилват социалното приобщаване и са насочени към правата и специалните нужди на най-уязвимите сегменти на обществото;
- е) Насърчаване и подкрепа на усилията за постигане на по-приобщаващ социален, политически и икономически живот и за справяне със социално-икономическите движещи сили на конфликтите.

7. Култура

- а) Насърчаване на инициативите за културно многообразие, межкултурен и междурелигиозен диалог за мирни междуобщностни отношения;
- б) Подкрепа за културата като двигател за устойчиво социално и икономическо развитие, както и засилване на сътрудничеството в областта на културното наследство и неговото опазване;
- в) Развитие на местните занаяти като начин за опазване на местното културно наследство и укрепване на устойчивото развитие;
- г) Засилване на сътрудничеството за съхраняване, опазване и укрепване на културното наследство, включително опазването на особено уязвимото културно наследство, по-специално на малцинствата, изолираните общности и коренното население, както е посочено в Декларацията на ООН за правата на коренното население;
- д) Подкрепа за споразумения за връщането на културни ценности в техните държави на произход;
- е) Подкрепа на сътрудничеството в областта на културата, включително чрез обмен, партньорства и други инициативи, и признаване на професионализма на авторите, хората на изкуството и операторите в сферата на културата и творчеството;
- ж) Подкрепа за сътрудничеството и партньорствата между спортните организации.

Б. ПЛАНЕТА

1. Осигуряване на здравословна околна среда и справяне с изменението на климата
 - а) Засилване на глобалното управление на климата и околната среда, изпълнението на Парижкото споразумение , Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Конвенцията на ООН за борба с опустиняването и други многостранни споразумения в областта на околната среда;
 - б) Допринасяне към външното измерение на политиките на Съюза в областта на околната среда и изменението на климата;
 - в) Включване на целите за околната среда, екосистемите и опазването на биоразнообразието, изменението на климата, намаляването на риска от бедствия и подготвеността в политиките, плановете и инвестициите, включително чрез подобряване на знанията и информацията;

- г) Изпълнение на международните инициативи и инициативите на Съюза за насърчаване на адаптирането към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, устойчиво на изменението на климата развитие с ниски нива на въглеродни емисии, включително чрез изпълнението на национално определените приноси и дългосрочните стратегии за устойчиво на изменението на климата развитие и ниски нива на въглеродни емисии, насърчаване на намаляването на риска от бедствия, справяне с влошаването на състоянието на околната среда и прекратяването на загубата на биологично разнообразие, насърчаване на опазването и устойчивото използване и управление на сухоземните и водните екосистеми и възобновяемите природни ресурси, включително земите, водите, океаните, рибните ресурси и горите, насърчаване на залесяването и опазването на естествените гори, справяне с обезлесяването, опустиняването, влошаването на състоянието на земите, незаконната сеч и трафика на екземпляри от дивата флора и фауна, справяне със замърсяването, в т.ч. на моретата, и осигуряване на здравословна околна среда, справяне с климатичните и екологичните проблеми, включително разселването в резултат на природни бедствия, насърчаване на ефективността на ресурсите, устойчивото потребление и производство, интегрираното управление на водните ресурси, доброто управление на химикалите и отпадъците, подкрепа за прехода към устойчиви на изменението на климата зелени и кръгови икономики с ниски нива на емисии, както и насърчаване на корпоративната отговорност и отговорното бизнес поведение;
- д) Насърчаване на екологично устойчивите селскостопански практики, включително агроекологията, с цел да се защитят екосистемите и биологичното разнообразие и да се засили екологичната и социалната устойчивост на изменението на климата, като се отделя особено внимание на подкрепата за дребните земеделски стопани, работниците и занаятчиите;

- е) Изпълнение на международните инициативи и инициативите на Съюза за справяне със загубата на биологично разнообразие, насърчаване на опазването, устойчивото използване и управление на земните и морските екосистеми и свързаното с тях биологично разнообразие;
- ж) Насърчаване на постепенното премахване на субсидиите за вредните за околната среда изкопаеми горива и на приемането на отразяващи разходите тарифи от енергоснабдителните предприятия и проучване на по-разходно ефективни и щадящи климата алтернативи за социална закрила.

2. Устойчива енергия

- а) Подкрепа за усилията, ангажиментите, партньорствата и съюзите в световен мащаб, включително прехода към устойчива енергия;
- б) Насърчаване на енергийната сигурност за държавите партньори и местните общности, включително диверсификация на източниците и трасетата, проучване на въпроси, свързани с ценовите колебания, потенциала за намаляване на емисиите, подобряването на пазарите и насърчаване на енергийните връзки, по-конкретно на електропреносните връзки и търговията с електроенергия;
- в) Насърчаване на правителствата партньори да включат политиката за енергийния сектор и реформите на пазара, така че да се създаде благоприятна среда за приобщаващ растеж и инвестиции, осигуряващи по-лесен достъп за всички до енергийни услуги, които да са щадящи климата, финансово достъпни, съвременни, надеждни и устойчиви, с приоритетно отношение към енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност;

- г) Проучване, определяне, включване в световен мащаб и подкрепа за финансово устойчивите бизнес модели с потенциал за допълнително разширяване и репродуциране, предоставяне на иновативни и цифрови технологии чрез иновативни научни изследвания, гарантиране на по-голяма ефикасност, по-специално за децентрализираните подходи, предоставяне на достъп до енергия чрез енергия от възобновяеми източници, включително в области, в които капацитетът на местния пазар е ограничен.

В. БЛАГОДЕНСТВИЕ

1. Устойчив и приобщаващ растеж, достойни работни места и ангажимент на частния сектор
 - а) Насърчаване на устойчиви частни инвестиции чрез иновативни механизми за финансиране и споделяне на риска;
 - б) Подобряване на бизнес средата и инвестиционния климат, развитие на социално и екологично отговорен местен частен сектор, подкрепа на засиления публично-частен диалог и изграждане на капацитет, конкурентоспособност и устойчивост на местните МСП и стартиращи предприятия, както и на кооперациите и социалните предприятия и тяхното интегриране в местната, регионалната и световната икономика;
 - в) Насърчаване на финансовото приобщаване чрез стимулиране на достъпа до финансови услуги и ефективното им използване, като микрокредитиране и спестявания, микрозастраховане и парични преводи, от МСП и от домакинствата, по-специално от групите в неравностойно положение и уязвимите групи;

- г) Подкрепа за прилагането на търговската политика и търговските споразумения на Съюза, в съответствие с устойчивото развитие; укрепване на търговския капацитет на държавите партньори и подобряване на достъпа до техните пазари и стимулиране на справедливата търговия, отговорните и отчетни инвестиции и бизнес възможностите за предприятията от Съюза, като се премахват пречките пред достъпа до пазари и инвестициите, както и с цел улесняване на достъпа до щадящи климата технологии, като същевременно се гарантират във възможно най-голяма степен споделянето на добавената стойност и надлежното спазване на правата на човека във веригите за доставки, като се отчита съгласуваността на политиката за развитие;
- д) Насърчаване на ефективно съчетание от политики, подкрепящи икономическата диверсификация, добавянето на стойност, както и регионалната интеграция и устойчивата зелена и синя икономика;
- е) Стимулиране на достъпа до цифрови технологии, включително насърчаване на достъпа до финанси и финансово приобщаване, както и до електронна търговия;
- ж) Насърчаване на устойчивото потребление и производство и иновативни технологии и практики за кръгова икономика с ниски емисии и ефективно използване на ресурсите;

- з) Засилване на социалната и екологичната устойчивост, корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение по целите вериги на стойността;
- и) Борба с изпирането на пари, корупцията, незаконните финансови потоци, както и с отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци; насърчаване на прогресивното данъчно облагане, на мерките за борба с корупцията и на политиките за преразпределение на публичните разходи;
- й) Насърчаване на приобщаващ растеж, включително чрез насърчаване и подкрепа на участието на жените и младежите и чрез проактивно идентифициране и справяне с икономическата маргинализация на специфични групи.

2. Продоволствена и хранителна сигурност

- а) Подкрепа и повлияване на международните стратегии, организации, механизми и участници, които се занимават с основните въпроси и рамки на световната политика по отношение на устойчивата продоволствена и хранителна сигурност, намаляването на фрагментацията на световната хранителна структура и приноса към отчетността във връзка с международните ангажименти по продоволствената сигурност, храненето и устойчивото селско стопанство;
- б) Подобряване на глобалните обществени блага с цел премахване на глада и недохранването; осигуряване на справедлив достъп до храна, включително чрез подпомагане на преодоляването на недостига на финансиране в областта на изхранването, включително чрез инструменти като Световната мрежа за продоволствените кризи с цел повишаване на капацитета за адекватно реагиране на кризи в областта на продоволствието и изхранването;

- в) Координирано и ускорено подобряване на междусекторните усилия, за да се увеличи капацитетът за диверсифицирано местно и регионално производство на храни, да се обезпечат продоволствената и хранителната сигурност и достъпът до питейна вода и да се засили устойчивостта на хората в най-уязвимо положение, по-специално в държавите, изложени на продължителни или повтарящи се кризи;
- г) Потвърждаване на световно равнище на централната роля на устойчивото селско стопанство, рибарство и аквакултури, включително дребномащабното земеделие, животновъдството и пасищното животновъдство, с цел по-голяма продоволствена сигурност, изкореняване на бедността, създаване на работни места, справедлив и устойчив достъп до ресурси и управление на ресурсите, включително земя и права на земевладение, води, свободно достъпни семена и други земеделски суровини, и (микро) кредитиране, адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, устойчивост и добро състояние на екосистемите;
- д) Предоставяне на иновации чрез международни научни изследвания и повишаване на познанията и експертния опит в световен мащаб, насърчаване и укрепване на местните и автономните стратегии за адаптиране, които са свързани по-специално с адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него, земеделското биологично разнообразие, световните и приобщаващи вериги за създаване на стойност, справедливата търговия, безопасността на храните, отговорните инвестиции, управлението на земя и владението на природни ресурси;

Г. ПАРТНЬОРСТВА

1. Засилване на ролята на местните органи като участници в развитието чрез:
 - а) Увеличаване на институционалния и оперативния капацитет на местните органи и техните мрежи и съюзи в Европа и в държавите партньори да допринасят като участници в развитието и партньори в изготвянето на политиките за формулирането, изпълнението и мониторинга на политиките и споразуменията с акцент върху интересите на местните общности; да засилят ролята си за повишаване на осведомеността относно реформата за децентрализация, местно и градско развитие; да гарантират съдържателен и непрекъснат структуриран политически диалог в областта на развитието и да насърчават демократичното управление, по-специално чрез териториалния подход към местното развитие, включително процесите на децентрализация, участието и отчетността;
 - б) Засилване на взаимодействието с европейските граждани по въпроси, свързани с образованието и повишаването на осведомеността в областта на развитието (включително споделяне на знания и ангажираност), по-специално във връзка с ЦУР, включително в Съюза, асоциираните територии, както и държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки.

2. Насърчаване на приобщаващите общества и многостранните инициативи, доброто икономическо управление, включително справедливото и приобщаващо мобилизиране на вътрешни приходи, особено в контекста на международното данъчно сътрудничество чрез мерки за изпълнение срещу избягването на данъци и отклонението от данъчно облагане, прозрачното управление на публичните финанси и ефективните и приобщаващи публични разходи в съответствие със задълженията в областта на правата на човека и принципите на доброто управление.
 3. подкрепа за оценката и документирането на напредъка в прилагането на принципите на партньорство и ефективност.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯ ЗА БЪРЗО РЕАГИРАНЕ

1. Действия, допринасящи за мира, стабилността и предотвратяването на конфликти в спешни ситуации, възникващи кризи, кризи и следкризисни ситуации, включително такива, които могат да възникнат в резултат на миграционни потоци и принудително разселване.

Действията за бързо реагиране, посочени в член 4, параграф 4, буква а), са предназначени за ефективно, ефикасно, интегрирано и чувствително с оглед на конфликтите реагиране на Съюза на следните извънредни и непредвидени ситуации:

- а) ситуация на неотложност, криза, нестабилност, хибридни заплахи, възникваща криза или природни бедствия, ако е от значение за стабилността, мира и сигурността;
- б) ситуация, застрашаваща мира, демокрацията, законността и реда, защитата на правата на човека и основните свободи или сигурността и безопасността на хората, по-специално на тези, които са изложени на сексуално и основано на пола насилие в ситуации на нестабилност;
- в) ситуация, заплашваща да ескалира във въоръжен конфликт или да дестабилизира сериозно съответната трета държава (или съответните трети държави).

Тези действия за бързо реагиране може да обхващат следното:

- а) подкрепа посредством предоставяне на техническа и логистична помощ за усилията, предприемани от международни, регионални и местни организации, държавни субекти и фактори на гражданското общество за насърчаване на изграждането на доверие, медиацията, диалога и помирението, правосъдието в условията на преход, овластяването на жените и младите хора, по-специално по отношение на напрежението между общностите и продължителните конфликти;
- б) подкрепа за изпълнението на резолюциите на Съвета за сигурност на ООН относно жените, младежта, мира и сигурността;
- в) подкрепа за установяване и функциониране на временни администрации, получили мандат в съответствие с международното право;
- г) подкрепа за развитие на демократични, плуралистични държавни институции, включително мерки за засилване на ролята на жените в тези институции, на ефективна гражданска администрация и граждански надзор върху системата за сигурност, както и на мерки за засилване на капацитета на правоприлагащите и съдебните органи, участващи в борбата с тероризма, организираната престъпност и всички форми на незаконен трафик;
- д) подкрепа за международни наказателни съдилища и *ad hoc* национални съдилища, комисии за установяване на истината и помирение, правосъдие в условията на преход и други механизми за правно уреждане на иски относно правата на човека и за предявяване и присъждане на права на собственост;

- е) подкрепа за засилване на капацитета на държава, изправена пред значителен натиск, бързо да изгради, поддържа или възстанови основните си функции, както и основите на социалното и политическото сближаване;
- ж) подкрепа за мерките, необходими за започване на възстановяването и реконструкцията на ключови инфраструктури, жилища, обществени сгради, икономически активи и основен производствен капацитет, както и други мерки за възобновяване на икономическата дейност, създаването на заетост и установяването на минимални условия, необходими за устойчиво социално развитие;
- з) подкрепа за граждански мерки, свързани с демобилизацията и реинтеграцията на бивши бойци и техните семейства в гражданското общество, и по целесъобразност тяхното репатриране, както и мерки за справяне с положението на децата и жените бойци;
- и) подкрепа за мерки за смекчаване на социалните последици от реструктурирането на въоръжените сили;
- й) подкрепа за мерки за справяне, в рамките на политиките за сътрудничество на Съюза и техните цели, със социално-икономическото въздействие върху цивилното население на противопехотните мини, невзривените боеприпаси или взривните военни остатъци. Дейностите, финансирани съгласно настоящия Инструмент, може да обхващат, наред с другото, обучение за рисковете, откриване на мини и прочистване от мини и заедно с това — унищожаване на запасите;

- к) подкрепа за мерки за борба, в рамките на политиките за сътрудничество на Съюза и техните цели, с незаконната употреба на огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения и достъпа до тях;
- л) подкрепа за мерки, гарантиращи, че се задоволяват в подходяща степен специфичните нужди на жените и децата в ситуации на криза и конфликт, включително предотвратяване на излагането им на насилие въз основа на пола;
- м) подкрепа за възстановяване и реинтеграция на жертвите на въоръжени конфликти, включително мерки за справяне със специфичните нужди на жените и децата;
- н) подкрепа за мерки за насърчаване и защита на зачитането на правата на човека и основните свободи, демокрацията и правовата държава и на съответните международни инструменти;
- о) подкрепа за социално-икономически мерки за насърчаване на справедливия достъп до природните ресурси и тяхното прозрачно управление в ситуация на текуща или възникваща криза, включително укрепване на мира;
- п) подкрепа за мерки за справяне с потенциалното въздействие на внезапни движения на населението във връзка с политическото положение и сигурността, включително мерки за справяне с нуждите на приемните общности;

- р) подкрепа за мерки за насърчаване на развитието и организацията на гражданското общество и участието му в политическия процес, включително мерки за укрепване на ролята на жените в тези процеси и мерки за насърчаване на независими, плуралистични и професионални медии;
- с) подкрепа за мерки в отговор на природни или предизвикани от човека бедствия, които представляват заплаха за стабилността, и в отговор на заплахи за общественото здраве, свързани с пандемии, при липса на хуманитарна помощ и помощ за гражданска защита от Съюза или като допълнение към тази помощ;
- т) изграждане на капацитет на военните субекти в подкрепа на развитието и сигурността за развитие в съответствие с член 9.

2. Действия, допринасящи за укрепване на устойчивостта и установяване на връзка между хуманитарната помощ, действията за развитие и когато е уместно, укрепването на мира

Действията за бързо реагиране, посочени в член 4, параграф 4, буква б), са предназначени за ефективно укрепване на устойчивостта и за повишаване на координацията, съгласуваността и взаимното допълване между хуманитарната помощ, действията за развитие и когато е уместно, укрепването на мира, което не може да бъде бързо постигнато чрез географски и тематични програми.

Тези действия за бързо реагиране може да обхващат следното:

- а) засилване на устойчивостта, справяне с факторите на нестабилност и преодоляване на потенциалните причини за конфликт чрез подкрепа за отделните лица, общностите, институциите и държавите, за да се подготвят по-добре, да издържат, да се адаптират и да се възстановят бързо от политически, икономически и обществен натиск и сътресения, природни или предизвикани от човека бедствия, конфликти, пандемии и заплахи в световен мащаб, включително чрез установяване и укрепване на наличния им капацитет; чрез укрепване на капацитета на държава, изправена пред значителен натиск, бързо да изгради, поддържа или възстанови основните си функции, както и основите на социалното и политическото сближаване, а така също и подкрепа за обществата, общностите и отделните лица, за да управляват възможностите и рисковете по мирен и чувствителен с оглед на конфликтите начин и при наличие на сериозен натиск, да изграждат, поддържат или възстановяват поминъка и социалните услуги чрез подкрепа за подходящи международни и многостранни инициативи със същите цели;
- б) смекчаване на неблагоприятните последици в краткосрочен план, произтичащи от външни сътресения, които създават макроикономическа нестабилност, с цел запазване на социално-икономическите реформи и приоритетните публични разходи за социално-икономическо развитие и намаляване на бедността;

- в) извършване на краткосрочна рехабилитация и възстановяване, за да могат жертвите на природни или предизвикани от човека бедствия, на конфликти и глобални заплахи да се ползват от минимални социално-икономически стандарти, и създаване, възможно най-бързо, на условия за подновяване на развитието въз основа на дългосрочни цели, определени от съответните региони и държави и засегнатото население; това включва разглеждане на спешните и непосредствените нужди, произтичащи от разселването на хора, и тези на приемащите ги общности след природни или предизвикани от човека бедствия;
- г) подпомагане на региона, държавата на национално или местно равнище или съответните международни организации или организации на гражданското общество при създаването на механизми за предотвратяване на бедствия и за подготвеност за тях в краткосрочен план, включително за предвиждане и ранно предупреждение, с оглед на намаляването на последиците от бедствията;
- д) подкрепа за мерки за привеждане в действие на интегрирани подходи, по-специално чрез подобряване на координацията и прилагането на чувствителни с оглед на конфликтите подходи от участниците в сферата на хуманитарната помощ, развитието и когато е уместно, укрепването на мира.

3. Действия за удовлетворяване на нуждите и приоритетите на външната политика на Съюза

Действията за бързо реагиране за подкрепа на целите, посочени в член 4, параграф 4, буква в), подкрепят външната политика на Съюза по политически и икономически въпроси и по въпроси, свързани със сигурността. Тези действия позволяват на Съюза да действа, когато има спешен или неотложен интерес от областта на външната политика или възможност да се постигнат неговите цели, изискващи бързо реагиране, които е трудно да бъдат осъществени с други средства.

Тези действия за бързо реагиране може да обхващат следното:

- а) подкрепа за стратегиите на Съюза за двустранно, регионално и междурегионално сътрудничество, насърчаване на диалога относно политиките и разработване на колективни подходи и ответни мерки срещу предизвикателствата от световно значение, например въпросите, свързани с миграцията и принудителното разселване, изменението на климата и сигурността, включително медиацията, както и използване на възможностите в това отношение;
- б) подкрепа за търговската политика на Съюза и договарянето, изпълнението и прилагането на търговските споразумения, както и за подобряване на достъпа до пазарите на държавите партньори и стимулиране на търговията, инвестициите и бизнес възможностите за дружествата от Съюза, и по-специално МСП, като се премахват пречките пред достъпа до пазари и инвестиции и се закрилят правата върху интелектуалната собственост чрез икономическа дипломация и стопанско и регулаторно сътрудничество, при необходимите адаптации според конкретната ситуация в държавата партньор, като се отчита принципът на съгласуваност на политиките за развитие, както е предвидено в членове 208 и 212 от ДФЕС и международните ангажименти, посочени в член 3, параграф 1 от настоящия регламент;

- в) принос към изпълнението на международното измерение на вътрешните политики на Съюза като, наред с другото, политиките в областта на околната среда, изменението на климата, енергетиката, науката и образованието и сътрудничеството при управлението на океаните, както и подкрепа за регулаторната конвергенция;
- г) насърчаване на по-доброто разбиране за Съюза, на неговата видимост и на ролята му на световната сцена посредством стратегическа комуникация, публична дипломация, контакти между хората, културна дипломация, сътрудничество в образователната и академичната сфера и дейности по популяризиране на ценностите и интересите на Съюза.

С тези действия за бързо реагиране се осъществяват иновативни политики или инициативи, които съответстват на текущите или променящите се нужди в краткосрочен до средносрочен план, възможностите и приоритетите, включително с потенциала да послужат за бъдещите действия в рамките на географски или тематични програми. Те се съсредоточават върху задълбочаването на отношенията и диалога на Съюза, както и изграждането на партньорства и съюзи с ключови държави от стратегически интерес, и по-специално с бързо развиващи се икономики и държави със средни доходи, които играят все по-важна роля в световните дела, глобалното управление, външната политика, международната икономика и многостранните форуми.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ОПЕРАЦИИТЕ ПО ЕФУР+, КОИТО СА ОБХВНАТИ ОТ ГАРАНЦИЯТА ЗА ВЪНШНА ДЕЙНОСТ

Операциите по ЕФУР+, допустими за подкрепа чрез гаранцията за външна дейност, са насочени по-специално към следните приоритетни области:

- а) предоставяне на финансиране и подкрепа за развитието на частния и кооперативния сектор, съобразени с условията, посочени в член 209, параграф 2 от Финансовия регламент и в съответствие с целта на член 31, параграф 2 от настоящия регламент, като се обръща особено внимание на местните дружества и МСП, на насърчаването на създаването на достойни работни места въз основа на основните трудови стандарти на МОТ, както и на поощряването на приноса на европейските дружества към целта на ЕФУР+;
- б) преодоляване на затрудненията пред частните инвестиции чрез осигуряване на финансови инструменти, които може да бъдат деноминирани в местната валута на съответната държава партньор, включително гаранции при първа загуба за портфейлите, гаранции за проекти на частния сектор, например гаранции по заеми за МСП и гаранции за специфични рискове за инфраструктурни проекти и друг рисков капитал;
- в) привличане на финансиране от частния сектор, като се обръща особено внимание на МСП, чрез преодоляване на затрудненията и пречките пред инвестициите;

- г) укрепване на социално-икономическите сектори и области и свързаната публична и частна инфраструктура и устойчива свързаност, включително енергията от възобновяеми източници и устойчивата енергия, управлението на водите и отпадъците, транспорта, информационните и комуникационни технологии, както и околната среда, устойчивото използване на природните ресурси, устойчивото селско стопанство и синята икономика, устойчивото управление на горите и възстановяването на ландшафта, социалната инфраструктура, здравеопазването и човешкия капитал, с цел подобряване на социално-икономическата среда;
- д) принос за действията в областта на климата и опазването и управлението на околната среда;
- е) принос чрез насърчаване на устойчивото развитие за противодействие на конкретните социално-икономически първопричини за незаконната миграция и първопричините за принудителното разселване, принос за устойчивата реинтеграция на върнатите мигранти в техните държави на произход, както и насърчаване на устойчивостта на транзитните и приемащите общности, като се отдава дължимото внимание на утвърждаването на принципите на правовата държава, доброто управление и правата на човека.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

СПИСЪК НА КЛЮЧОВИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

В съответствие с ЦУР, в помощ на измерването на приноса на Съюза към постигането на специфичните цели на Инструмента се ползва следният неизчерпателен списък на ключовите показатели за изпълнението:

- 1) Резултати във връзка с принципите на правовата държава по отношение на държавите, ползващи помощ от Съюза.
- 2) Дял на населението под международния праг на бедността по пол, възраст, трудов статус и географско местоположение (град/село).
- 3) Брой на жените в детеродна възраст, подрастващите момичета и децата под петгодишна възраст, до които са достигнали програмите за изхранване с подкрепа от Съюза.
- 4) Брой на дребните земеделски стопани, до които са достигнали подкрепяни от Съюза интервенции, целящи да увеличат тяхното устойчиво производство, достъпа до пазарите и/или сигурността на правото на земевладение.
- 5) Брой на децата на едногодишна възраст, получили всички имунизации с подкрепа от Съюза.
- 6) Брой на учениците, записани в: а) начално образование; б) средно образование; и брой на хората, възползвали се от подкрепяни от Съюза интервенции в областта на професионалното образование и обучение/развиването на умения, провеждани в учебни заведения или на работното място.
- 7) Избегнати емисии на парникови газове (килотона еквивалент на CO₂) с подкрепа от Съюза.

- 8) Област от морски, сухоземни и сладководни екосистеми, защитени и/или устойчиво управлявани с подкрепа от Съюза.
- 9) Привлечени инвестиции и постигнат мултиплициращ ефект.
- 10) Брой на лицата, пряко ползващи се от подкрепяни от Съюза интервенции, които са конкретно насочени към подкрепа на гражданското укрепване на мира след конфликти или предотвратяването на конфликти.
- 11) Брой на процесите, свързани с практиките на държавите партньори в областта на търговията, инвестициите и стопанската дейност, или насърчаване на външното измерение на вътрешните политики на Съюза или интереса на Съюза, които са били повлияни.
- 12) Брой на лицата с достъп до източник на питейна вода с подобрени качества и/или съдействие за изграждането на канализационни системи с подкрепа от Съюза.
- 13) Брой мигранти, бежанци и вътрешно разселени лица или лица от приемащи общности, защитени или подпомагани с подкрепа от Съюза.
- 14) Брой на държавите и градовете със стратегии във връзка с изменението на климата и/или за намаляване на рисковете от бедствия: а) вече разработени или б) в процес на изпълнение с подкрепа от Съюза.
- 15) Брой на МСП, прилагачи устойчиви практики на потребление и производство с подкрепа от Съюза.
- 16) Инсталирана мощност за производство на енергия от възобновяеми източници (MW) с подкрепа от Съюза.

- 17) Дял на финансираното от Съюза сътрудничество, насърчаващо равенството между половете и овластяването на жените.
- 18) Брой на жертвите на нарушения на правата на човека, пряко ползващи се от финансирана от Съюза помощ.
- 19) Брой на финансираните от Съюза инициативи в подкрепа на изпълнението на политически, икономически и социални реформи и съвместни споразумения в държавите партньори.

За всички показатели, отнасящи се за лица, когато е възможно, се прави разбивка по пол, по-специално с цел наблюдение на напредъка по отношение на равенството между половете, и по възраст.

Когато е възможно, всички показатели се разбиват по географските зони, определени в инструмента.
